

കാലവർഷ-തുലാവർഷ മുന്നൊരുക്ക, ദുരന്ത പ്രതികരണ
മാർഗ്ഗരേഖ

2019

ഒന്നാം പതിപ്പ് - 25 മെയ് 2019

കേരള സംസ്ഥാന അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രം
(എസ്.ഇ.ഓ.സി)

സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി കാര്യാലയം

ഒബ്സർവേറ്ററി കൂന്ന്, വികാസ് ഭവൻ പി.ഓ

തിരുവനന്തപുരം - 695033

ഫോൺ: 0471-2364424. ഇ-മെയിൽ: seoc.gok@gmail.com

ആമുഖം

ദുരന്തങ്ങളെ നേരിടുന്നതിന്റെ കാര്യക്ഷമത ദുരന്തങ്ങളെ നേരിടുന്നതിന് എത്രകണ്ട് തയ്യാറെടുക്കുന്നു എന്നതിനെ ആശ്രയിച്ചായിരിക്കും. കേരളത്തിൽ ഏറ്റവും അധികം ദുരന്ത സാഹചര്യം ഉണ്ടാകുന്ന സമയം കാലവർഷ-തുലാവർഷ കാലം ആണ്. 2012 മുതൽ എല്ലാ വർഷവും സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി, കാലവർഷ-തുലാവർഷ മുന്നൊരുക്കയോഗം സംസ്ഥാന ദുരിതാശ്വാസ കമ്മീഷണറുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ നടത്തി വരുന്നു.

സംസ്ഥാന, ജില്ലാ താലൂക്ക് തലത്തിൽ അടിയന്തിരഘട്ട പ്രവർത്തന സംവിധാനം (Incident Response System) സ്ഥാപിച്ച്, വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ പ്രവർത്തന മേഖല വ്യക്തമാക്കി ഒരു പ്രത്യേക രൂപ രേഖയുടെ ആവശ്യം ഓഫീ ചൂഴ്ചിക്കാറ്റ്, 2018ലെ പ്രളയം എന്നിവ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. മേൽ അനുഭവങ്ങളിൽ നിന്നും പാഠം ഉൾക്കൊണ്ടാണ് ഇത്തരം ഒരു മാർഗ്ഗരേഖ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമത്തിന്റെ സെക്ഷൻ 22 (2) (f) പ്രകാരം കാലവർഷ-തുലാവർഷ കാലത്തേക്ക് തയ്യാറാക്കുകയും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്.

അതാത് ജില്ലയുടെ സാഹചര്യം പരിഗണിച്ച് ഈ മാർഗ്ഗരേഖയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അതാത് വകുപ്പുകൾ മുന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി നേതൃത്വം നൽകേണ്ടതുണ്ട്. തുടർവർഷങ്ങളിൽ അനുഭവങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ ഈ കൈപുസ്തകം പരിഷ്കരിച്ച് കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമായി ദുരന്തങ്ങളെ നേരിടുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗ രേഖയായി മാറ്റുന്നതാണ്.

ഈ കൈപുസ്തകം സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ സ്റ്റേറ്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് കോമ്മിറ്റി 6-05-2019ന് അംഗീകരിക്കുകയും സർക്കാർ GO (Rt) No. 280/2019/DMD dated 9-05-2019 എന്ന ഉത്തരവായി പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റി

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Disaster Management Department-Standard Operating Procedures and Emergency Supports Functions Plan and Revision of Handbook on Disaster Management-Volume 2-approved-Orders issued.

DISASTER MANAGEMENT (A) DEPARTMENT

G.O.(Rt)No.280/2019/DMD

Dated 09/05/2019, Thiruvananthapuram

Read:- Minutes of the State Executive Committee of Kerala State Disaster Management Authority (KSDMA) held on 6-05-2019

ORDER

Disaster management systems gains strength from the ability to identify the right lessons from incidents and put in place correctives that make it emerge better prepared to operate in the demanding environment in which it functions. This is a continuous process. In the light of the upcoming monsoon season and the lessons learned from Cyclone Ockhi and Kerala Floods 2018, the State Executive Committee of Kerala State Disaster Management Authority has decided to update the Standard Operating Procedures and adopt new protocols for enhancing emergency preparedness and response capacity of various departments.

Accordingly, the State Emergency Operations Centre (SEOC) updated the Handbook on Disaster Management - Volume 2 - Emergency Operations Centres and Emergency Support Functions Plan. The first edition of the plan was approved by the State Executive Committee in its meeting held on 29-01-2015 and the second edition in its meeting held on 20-10-2016. The document was circulated to all districts and was posted in the website of KSDMA.

The revised handbook contains the Incident Response System structure to be followed in the State, District and Taluk level. This revised handbook provides details of the Crisis Management mechanisms in place in the state, the desk responsibilities of Emergency Operations Centres at the State and District Level and the Standard Operating Procedures to be followed during various hazardous category Rainfall, Flood,

Cyclone, Tsunami, High Waves (Swell Waves, Storm Surges, Kallakadal), Landslide, Petro-chemical transportation accident and Space Debris (Meteorites, Debris of space crafts). The handbook also contains the emergency supports functions plan indicating the suo-moto responsibilities of various departments in the event of emergencies.

Further, in the past, Mónsoon Preparedness directives used to be sent out only as a Government circular. The roles and responsibilities of individual departments were not spelt out in a single document clearly. Hence a separate document specific for monsoon preparedness and emergency response was prepared by SEOC in Malayalam incorporating the following chapters: 1) Monsoon prognosis of multiple agencies, 2) Types of warnings from IMD during monsoon, 3) Possible disasters in Kerala during monsoon, 4) Roles of State EOC, 5) Roles of Central Agencies, 6) Roles of District Disaster Management Authorities and 7) Roles of 29 departments. This document is specific to the monsoon period covering the roles and responsibilities of 29 departments, central agencies and district disaster management authorities and State EOC.

The State Executive Committee considered both the documents and approved the documents in the meeting held on 06-05-2019.

Government have examined the matter in detail and are pleased to issue the following orders in light of the approval received for the documents from the State Executive Committee of KSDMA.

1. The Handbook on Disaster Management - Volume 2 - Emergency Operations Centres and Emergency Support Functions Plan is renamed as the Orange Book of Disaster Management - Kerala - Standard Operating Procedures & Emergency Support Functions Plan (outer cover in Orange colour)
2. The Orange Book of Disaster Management - Kerala - Standard Operating Procedures & Emergency Support Functions Plan is approved and issued vide powers vested upon the State Executive Committee of KSDMA under Disaster Management Act, 2005 - Section 22 (2) (f) for strict compliance by the concerned departments, central agencies and District Disaster Management Authorities.
3. The Monsoon Preparedness and Emergency Response Plan is approved and issued vide powers vested upon the State Executive Committee of KSDMA under Disaster Management Act, 2005 - Section 22 (2) (f) for strict compliance by the concerned departments, central agencies and District Disaster Management Authorities during the South West and North East Monsoon season (June to December). This plan will be a season specific dynamic sub-plan of the Orange Book of Disaster Management - Kerala. This plan will be updated every year after receiving the first Long Range Forecast of

India Meteorological Department.

4. The Incident Response System (IRS) structure laid in the Orange Book of Disaster Management - Kerala to be followed in the State, District and Taluk level is approved for strict implementation.
5. All District Disaster Management Authorities shall notify the IRS in the District and Taluk Level with the approval of the District Disaster Management Authority in its full meeting on or before 25-05-2019
6. Kerala State Disaster Management Authority is authorised to do the needful to provide necessary training for the officers notified under the IRS in the districts utilising funds from the KSDMA Plan Funds from time to time.
7. The Kerala State Disaster Management Authority will post both the documents in the website of KSDMA at <http://sdma.kerala.gov.in/handbooks/> on or before 25-05-2019

(By order of the Governor)

REMESAN.M.K.

ADDITIONAL SECRETARY

To:
The Secretary, Water Resources Department
The Additional Chief Secretary, Home Department
The Additional Chief Secretary, Finance Department
The Additional Chief Secretary, Health and Family Welfare Department
The Principal Secretary, Fisheries Department
All District Collectors
All Departments Concerned
Member Secretary, Kerala State Disaster Management Authority, Observatory Hills
,Vikas Bhavan P.O,Thiruvananthapuram-33
The Principal Accountant General (A&E/Audit), Kerala, Thiruvananthapuram
The Web and New Media, I & PRD (webprd@kerala.gov.in)
Stock File / Office Copy

Copy to:

PS to Hon'ble Minister (Revenue & Disaster Management)
Special Secretary to Chief Secretary
PS to Principal Secretary, Revenue & Disaster Management
Cto Additional Secretary, Disaster Management

Forwarded /By order

Section Officer

Contents

1.	2019ലെ കാലാവസ്ഥാ അവലോകനം.....	9
1.1	കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ്	9
1.2	സ്കൈമെറ്റ് (Skymet Weather)	10
1.3	വെതർ ചാനൽ (Weather Channel)	10
1.4	വെതർ അനലിറ്റിക്ക (Weather Analytica)	11
1.5	തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ മൺസൂൺ ആരംഭത്തിൽ സംബന്ധിച്ച വിശകലനം...	12
2.	കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പുകളുടെ രീതികൾ	14
2.1	മഴ സംബന്ധിച്ച മുന്നറിയിപ്പ്.....	16
2.1.1	പ്രവചനത്തിലെ മഴയുടെ അളവും, തീക്ഷ്ണതയും	16
2.1.2	പ്രവചനത്തിലെ മഴ സാധ്യതാ സ്ഥലങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച വിവരം	17
2.1.3	ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ മഴയുടെ സാധ്യത	19
2.1.4	മഴ പെയ്യാനുള്ള സാധ്യത	19
2.1.5	നിറങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള മുന്നറിയിപ്പ്	20
2.2	ന്യൂനമർദ്ദവും ചൂഴ്ചിക്കാറ്റും സംബന്ധിച്ച മുന്നറിയിപ്പുകൾ	22
2.2.1	മുന്നറിയിപ്പിൽ പ്രതിബാധിക്കുന്ന സമുദ്ര ഭാഗങ്ങൾ	29
2.3	കാറ്റ് സംബന്ധിച്ച മുന്നറിയിപ്പ്	30
2.4	ഇടിയോട്കൂടിയ മഴയുടെ മുന്നറിയിപ്പ്	31
2.5	ദേശീയ സമുദ്രവിവര വിശകലന കേന്ദ്രം (Indian National Centre for Ocean Information Services - INCOIS)	32
2.6	അലർട്ടുകളും അതിനനുസരിച്ച് സ്വീകരിക്കേണ്ട നടപടികളും	32
2.7	ഔദ്യോഗിക മുന്നറിയിപ്പ് ലഭിക്കുന്ന ആപ്പുകളും, വെബ്സൈറ്റുകളും, സാമൂഹിക മാധ്യമങ്ങളും.....	35
3.	അംഗീകൃത ദുരന്തങ്ങൾ	38
3.1	കേരളത്തിലെ പ്രധാന മഴക്കാല ദുരന്ത സാധ്യതകൾ	38
4.	സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സി നടത്തേണ്ട പ്രവർത്തനം	41
5.	Central Agencies	44
5.1.1	National Disaster Response Force	44

5.1.2	Central Armed Forces (Indian Army, Indian Navy, Indian Air Force, Coast Guard, BSF, CRPF, ITBP) 44	
5.1.3	Department of Telecommunications, Govt. of India	45
5.1.4	District NICs	45
6.	ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ നടത്തേണ്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ.....	46
6.1	കോട്ടയം ജില്ലയിലെ ആപതാ മിത്ര സിവിൽ ഡിഫെൻസ് സന്നദ്ധ സേനയുടെ ഉപയോഗം.....	63
7.	വിവിധ വകുപ്പുകൾക്കുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ	65
7.1.1	പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ - സംസ്ഥാന തലം	65
7.1.2	പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ - ജില്ലാ തലം.....	66
7.1.3	ലാൻഡ് റവന്യൂ.....	68
7.1.4	ജലസേചന വകുപ്പ്.....	76
7.1.5	കെ.എസ്.ഇ.ബി.....	79
7.1.6	കേരള വാട്ടർ അതോറിറ്റി.....	82
7.1.7	ഫിഷറീസ് വകുപ്പ്.....	85
7.1.8	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ	88
7.1.9	മൈനിംഗ് ആൻഡ് ജിയോളജി വകുപ്പ്.....	93
7.1.10	ദേവസ്വം.....	93
7.1.11	മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ്.....	94
7.1.12	ആരോഗ്യ വകുപ്പ്.....	95
7.1.13	സിവിൽ സപ്ലൈസ് വകുപ്പ്.....	96
7.1.14	കൃഷി വകുപ്പ്.....	97
7.1.15	പോലീസ്	98
7.1.16	അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പ്	100
7.1.17	കെ.എസ്.ആർ.റ്റി.സി.....	102
7.1.18	ജലഗതാഗത വകുപ്പ്.....	102
7.1.19	വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്.....	103
7.1.20	കേരള സ്റ്റേറ്റ് റോഡ് സേഫ്റ്റി അതോറിറ്റി.....	104
7.1.21	കേരള ഡാം സേഫ്റ്റി അതോറിറ്റി.....	104

7.1.22	ടൂറിസം വകുപ്പ്.....	105
7.1.23	വനം വകുപ്പ്.....	106
7.1.24	പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പ്.....	107
7.1.25	സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പ്.....	108
7.1.26	വിവര പൊതുജന സമ്പർക്ക വകുപ്പ്.....	110
7.1.27	ഗതാഗത വകുപ്പ്.....	111
7.1.28	എക്സൈസ്	111
7.1.29	മണ്ണ് സംരക്ഷണ വകുപ്പ്.....	112
7.1.30	പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പ്.....	113
8.	ഉപസംഹാരം.....	114
9.	അനുബന്ധം 1 ദൈനംദിന ദുരന്ത റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കേണ്ട ഫോർമാറ്റ്	116
10.	അനുബന്ധം 2: എല്ലാ മാസവും സമർപ്പിക്കേണ്ടുന്ന ദുരന്ത റിപ്പോർട്ടിന്റെ ഫോർമാറ്റ് 118	
11.	അനുബന്ധം 3: തിരുവനന്തപുരം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ഇൻസിഡൻ്റ് റേസ്പോൺസ് സിസ്റ്റം (Incident Response System) രൂപീകരിച്ച് പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവ് ..	124
12.	അനുബന്ധം 4: തിരുവനന്തപുരം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി മഴവെള്ള സംഭരണം നടപ്പാക്കുവാൻ പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവ്.....	129

1. 2019ലെ കാലാവസ്ഥാ അവലോകനം

1.1 കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ്

2019 ഏപ്രിൽ 15 കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ നിരീക്ഷണ കേന്ദ്രം (IMD) പുറപ്പെടുവിച്ച ദീർഘകാല മഴ സാധ്യത പ്രവചനത്തിൽ രാജ്യത്ത് ഈ വർഷം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത് 'സാധാരണ' (normal) മഴയാണ്. ദീർഘകാല ശരാശരിയുടെ 96% (+/-5% മോഡൽ പിഴവുകൾക്കുള്ള സാധ്യതയോടെ) മഴയാണ് 2019 ലെ തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ കാലവർഷത്തിൽ (ഇടവപ്പാതി) ഇന്ത്യയിൽ പ്രവചിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. നേർത്തതെങ്കിലും പസിഫിക് സമുദ്രത്തിൽ തുടരുന്ന എൽ-നിനോ പ്രതിഭാസം മൺസൂൺ മഴയുടെ അവസാന സമയങ്ങളിൽ മഴ കുറയാൻ ഇടവരുത്തിയേക്കുമെന്നും കാലാവസ്ഥാ നിരീക്ഷണ കേന്ദ്രത്തിന്റെ റിപ്പോർട്ട് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. സാധാരണയിൽ കവിഞ്ഞുള്ള മഴ (above normal & excess) സാധ്യത കേവലം 12% മാത്രമാണെന്നാണ് IMDയുടെ ദീർഘകാല പ്രവചനത്തിൽ പ്രവചിക്കുന്നത്.

ജൂൺ ആദ്യവാരത്തിൽ IMD അവരുടെ രണ്ടാമത്തെ ദീർഘകാല പ്രവചനം പുറത്തിറക്കുന്നതാണ്. ഇന്ത്യയെ വിവിധ മേഖലകളായി തിരിച്ചുള്ള പ്രവചനം കൂടി സാധാരണ രണ്ടാമത്തെ ദീർഘകാല പ്രവചനത്തിൽ ഉണ്ടാകാറുണ്ട്. അത് കൂടി ലഭ്യമാകുമ്പോൾ മാത്രമേ കേരളം ഉൾപ്പെടുന്ന ദക്ഷിണേന്ത്യക്ക് ലഭിക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള മഴയുടെ അളവിനെ കുറിച്ച് ഒരു വ്യക്തതയുണ്ടാവുകയുള്ളൂ.

ഈ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പ്രമുഖ സ്വകാര്യ ഏജൻസികളും 2019 മൺസൂൺ മഴയുടെ ദീർഘകാല പ്രവചനം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും പ്രവചനം അനുബന്ധമായി ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ നിരീക്ഷണ കേന്ദ്രത്തിന്റെ 2019 ദീർഘകാല മൺസൂൺ പ്രവചനം

<https://www.imdtvm.gov.in/images/long%20range%20forecast%20of%20the%202019%20southern%20monsoon%20rainfall.pdf> എന്ന ലിങ്കിൽ ലഭ്യമാണ്.

1.2 സ്കൈമെറ്റ് (Skymet Weather)

സ്കൈമെറ്റിന്റെ ദീർഘകാല മൺസൂൺ പ്രവചനത്തിൽ ഇന്ത്യയിൽ ഇത്തവണ മൺസൂൺ മഴ കുറയുമെന്ന് കാണുന്നു. സാധാരണയിലും കുറവായിരിക്കും 2019 മൺസൂൺ മഴ എന്നാണ് സ്കൈമെറ്റ് ഏപ്രിൽ ആദ്യ വാരം പുറത്തിറക്കിയ അവരുടെ ദീർഘകാല പ്രവചനത്തിൽ പറയുന്നത്. ദീർഘകാല ശരാശരിയുടെ 93% (+/-5% മോഡൽ പിഴവുകൾക്കുള്ള സാധ്യതയോടെ) മഴയാണ് ഈ വർഷം ഇന്ത്യയിൽ പ്രവചിച്ചിരിക്കുന്നത്. സാധാരണയിൽ കവിഞ്ഞുള്ള മഴയ്ക്ക് യാതൊരു സാധ്യതയും ഈ സീസണിൽ സ്കൈമെറ്റ് കാണുന്നില്ല. സാധാരണയിലും കുറഞ്ഞ മഴയ്ക്കുള്ള 70% സാധ്യതയും സാധാരണ മഴയ്ക്കുള്ള 30% സാധ്യതയുമാണ് പ്രവചനം.

അവരുടെ

വിശദമായ

അവലോകനം

<https://www.skymetweather.com/content/weather-news-and-analysis/southwest-monsoon-forecast-2019-skymet-forecasts-below-normal-monsoon-at-93-percent-of-lpa/> എന്ന ലിങ്കിൽ ലഭ്യമാണ്.

1.3 വെതർ ചാനൽ (Weather Channel)

മറ്റൊരു പ്രമുഖ സ്വകാര്യ കാലാവസ്ഥ നിരീക്ഷണ സംരംഭമായ വെതർ ചാനൽ അവരുടെ മൺസൂൺ പ്രവചനത്തിൽ പറയുന്നത് 2019 ൽ മൺസൂൺ ഇന്ത്യയിൽ എത്താൻ വൈകുമെന്നാണ്. ജൂൺ 6 ന് മാത്രമേ മൺസൂൺ ഇന്ത്യയിൽ എത്തുകയുള്ളൂ എന്ന് കണക്കാക്കുന്ന വെതർ ചാനലിന്റെ പ്രവചനത്തിലും സാധാരണയിലും കുറഞ്ഞ മഴ മാത്രമായിരിക്കും ഈ സീസണിൽ ഇന്ത്യയിൽ ലഭിക്കുക എന്നാണ് പ്രവചിക്കുന്നത്. വൈകിയെത്തുന്ന മൺസൂൺ ദീർഘകാല ശരാശരിയുടെ 93% മഴയാണ് ഈ വർഷം ഇന്ത്യയിലാകെ നൽകുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത്. മിക്കവാറും പ്രദേശങ്ങളിലും സാധാരണയിലും കുറഞ്ഞ മഴ ലഭിക്കുവാനുള്ള സാധ്യത 80% ആണെന്നാണ് വെതർ ചാനൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. എൽ-നിനോയുടെ സ്വാധീനവും അവർ റിപ്പോർട്ടിൽ പ്രത്യേകം പരാമർശിക്കുന്നു.

വെതർ ചാനലിന്റെ വിശദമായ അവലോകനം <https://weather.com/en-IN/india/news/news/2019-04-02-delayed-monsoon-arrival-below-normal-rainfall-expected-twc> എന്ന ലിങ്കിൽ ലഭ്യമാണ്.

1.4 വെതർ അനലിറ്റിക്സ് (Weather Analytica)

കേരളത്തിൽ മൺസൂൺ അല്പം വൈകി ജൂൺ ആദ്യ വാരത്തിന്റെ അവസാനത്തോടെ മാത്രമേ എത്തുകയുള്ളൂ എന്നാണ് വെതർ അനലിറ്റിക്കയുടെ പ്രവചനം. ദീർഘകാല ശരാശരിയുടെ 94% മഴയാണ് പ്രവചിക്കുന്നത്. സാധാരണയിലും കുറഞ്ഞ മഴ തന്നെയാണ് അവരും 2019 ൽ ഇന്ത്യയിൽ കണക്കാക്കുന്നത്. സെപ്തംബർ മാസം കൂടുതൽ വരണ്ടതാകാനുള്ള സാധ്യതയും പ്രവചിക്കുന്നു.

വെതർ അനലിറ്റിക്കയുടെ വിശദമായ അവലോകനം <http://www.weatheranalytica.com/weather-analytica-forecast-prediction-for-2019-monsoon-season-slightly-weak-indian-monsoon-94-rainfall-prediction-slight-delay-onset-of-monsoon/> എന്ന ലിങ്കിൽ ലഭ്യമാണ്.

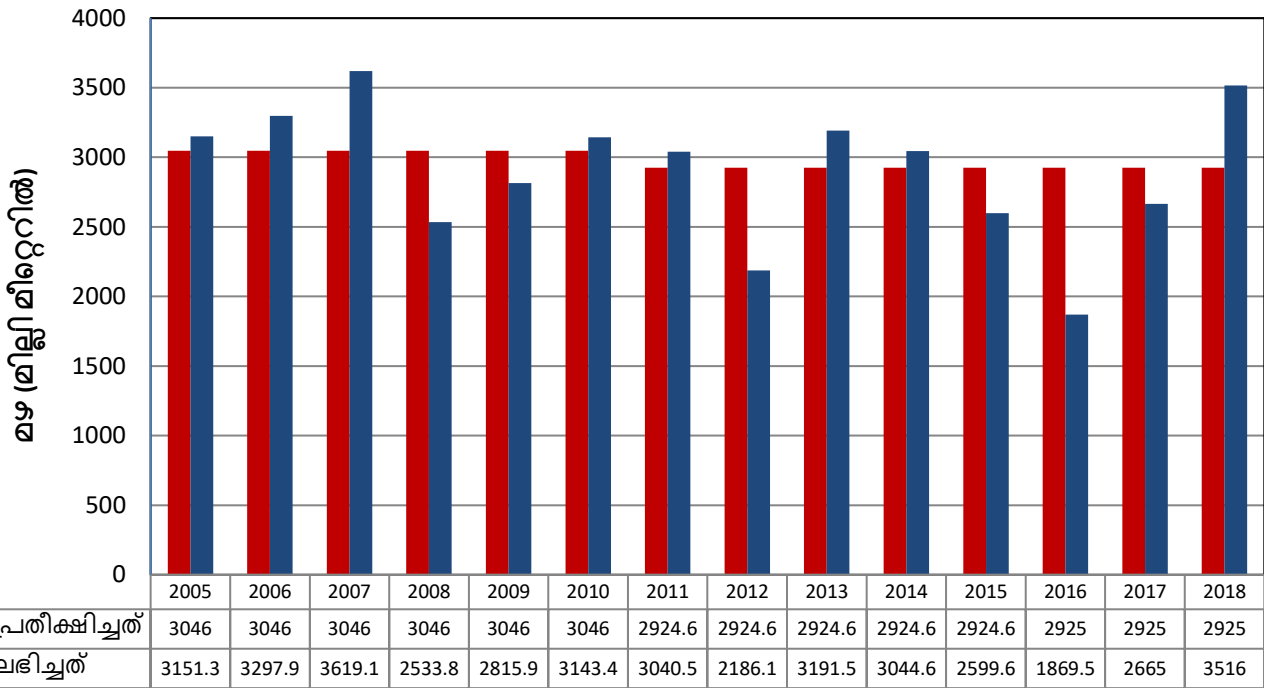
ഇവയിൽ, കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിനുള്ള അത്ര സാങ്കേതിക സൗകര്യം മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഇല്ല എന്നതിനാൽ, കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ അനുമാനത്തിനാണ് നൽകേണ്ടത്.

ഇത് വരെ ലഭ്യമായ മഴ സാധ്യത പ്രവചനങ്ങൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ ഇന്ത്യയിൽ 2019 മൺസൂൺ മഴ സാധാരണ മഴയോ സാധാരണയിൽ കുറഞ്ഞതോ ആവാനുള്ള സാധ്യതയാണുള്ളത്. ഇതെല്ലാം തന്നെ പക്ഷേ ഇന്ത്യ മുഴുവനയുമുള്ളതാണ്. പ്രാദേശികമായ വ്യതിയാനങ്ങൾക്ക് സാധ്യതയുമുണ്ട്. 2018 ൽ ഏറെക്കുറെ സമാനമായ ദീർഘകാല മഴ പ്രവചനമായിരുന്നു ഉണ്ടായിരുന്നത്. പക്ഷേ കേരളമുൾപ്പെടെ പല സംസ്ഥാനങ്ങളിലും 2018 ൽ പ്രളയം സൃഷ്ടിച്ചാണ് മൺസൂൺ കടന്ന് പോയത്. മുൻവർഷങ്ങളിലെ പ്രവചനവും, ലഭ്യമായ മഴയുടെ തോതും ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

നിലവിൽ പ്രാദേശിക അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ദീർഘകാല പ്രവചനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുവാനുള്ള സൗകര്യം രാജ്യത്തില്ല.

2005-2018 വരെയുള്ള 14 വർഷങ്ങളിൽ, 8 തവണ പ്രതീക്ഷിച്ചതിൽ കൂടുതൽ മഴയും, 7 തവണ പ്രതീക്ഷിച്ചതിൽ കുറവ് മഴയും ആണ് കേരളത്തിൽ ലഭിച്ചത് എന്ന് ചുവടെ ചേർക്കുന്ന കേരളത്തിലെ പ്രതീക്ഷിച്ച മഴയും, ലഭിച്ച മഴയും തമ്മിൽ ഉള്ള താരതമ്യത്തിൽ നിന്നും കാണാവുന്നതാണ്.

കേരളത്തിൽ പ്രതീക്ഷിച്ച മഴയും, ലഭിച്ച മഴയും - വാർഷിക അടിസ്ഥാനത്തിൽ

1.5 തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ മൺസൂൺ ആരംഭിയതി സംബന്ധിച്ച വിശകലനം

മൺസൂൺ മഴ സാധാരണ കേരളത്തിൽ എത്തേണ്ടുന്ന ദിവസമായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നത് ജൂൺ 1ആണ്.

2019 ലെ തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ മൺസൂൺ (കാലവർഷം) ജൂൺ 6 ന് കേരളത്തിലെത്തുമെന്ന് കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥ നിരീക്ഷണ കേന്ദ്രം (IMD) അറിയിച്ചു. അവരുടെ മോഡൽ അനുമാനങ്ങളിൽ 4 ദിവസം വരെ മുന്നോട്ടോ പിന്നോട്ടോ ആവാനുള്ള (model error) സാധ്യത കണക്കാക്കുന്നുണ്ട്.

ഐഐഐ ഡിയുടെ പ്രവചനം ഈ ലിങ്കിൽ ലഭ്യമാണ്

<https://www.imdtvm.gov.in/>

സ്വകാര്യ വെതർ ഏജൻസിയായ സ്കൈമെറ്റ് തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ മൺസൂൺ ജൂൺ 4 ന് തന്നെ കേരളത്തിലെത്തുമെന്നാണ് മെയ് 14 ന് പുറത്തിറക്കിയ അവരുടെ റീജിയണൽ ഫോർകാസ്റ്റിൽ പറയുന്നത്. അവരുടെ മോഡൽ അനുമാനങ്ങളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള പ്രവചനത്തിന്റെ ലിങ്ക് ചുവടെ നൽകുന്നു. 2 ദിവസം വരെ മുന്നോട്ടോ പിന്നോട്ടോ മോഡൽ പിഴവായും കണക്കാക്കുന്നു.

https://amp-skymetweather-com.cdn.ampproject.org/v/amp.skymetweather.com/content/weather-news-and-analysis/monsoon-2019-skymet-weather-forecasts-region-wise-monsoon-probabilities-for-india-in-2019/?usqp=mq331AQCCAA%3D&fbclid=IwAR0gifNYs-iTp-CdOqds88ld87lQCwq8b_20l0zWeCzpLBvPEZjZx8aZg6U&amp_js_v=0.1#referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com&amp_tf=From%20%25%25%24s

മറ്റൊരു സ്വകാര്യ വെതർ ഏജൻസിയായ 'വെതർ ചാനൽ' ഏപ്രിൽ തുടക്കത്തിൽ തന്നെ ജൂൺ 6 നായിരിക്കും മൺസൂൺ കേരളത്തിലെത്തുക എന്ന് പ്രവചിച്ചിരുന്നു. വെതർ അനലിറ്റിക്കയും (Weather Analytica) ജൂൺ ആദ്യവാദത്തിന്റെ അവസാനത്തോടെയേ മൺസൂൺ മഴയെത്തുകയുള്ളൂ എന്ന് തന്നെയായിരുന്നു പ്രവചിച്ചിരുന്നത്.

വെതർ ചാനലിന്റെ വിശദമായ അവലോകനം <https://weather.com/en-IN/india/news/news/2019-04-02-delayed-monsoon-arrival-below-normal-rainfall-expected-twc?fbclid=IwAR2BmLKtcNnuiKNCspW31zzbvnZ2aWXZktTXgUxmbHwihfSU8c1JbJJZz5E>, https://weather.com/en-IN/india/monsoon/news/2019-05-15-southwest-monsoon-onset-date-kerala-june-6?fbclid=IwAR3lisbn31ZQIVn-Q37GLgRB5d_pT3HbWST0pH64v1bJ3XZN93sryWsNoqQ എന്നീ ലിങ്കുകളിൽ ലഭ്യമാണ്.

2. കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പുകളുടെ രീതികൾ

കാലാവസ്ഥാ പ്രവചനത്തെ പലപ്പോഴും തമാശയായും, കളിയാക്കലിന്റെ ഭാഷയിലും വിമർശിക്കുന്നത് ഒരു പൊതു ശീലം ആണ്. ലോകത്തിൽ തന്നെ കാലാവസ്ഥാ പ്രവചനത്തിന് ഏറ്റവും ബുദ്ധിമുട്ടുള്ള ഒരു പ്രദേശമാണ് നമ്മുടെ കേരളം. സാങ്കേതികമായി ഒട്ടനവധി പരിമിതികൾ പ്രവചനങ്ങൾക്ക് ഉണ്ട്.

കേരളത്തിൽ പ്രധാനമായും മഴലഭിക്കുന്നത് കാലവർഷത്തിൽ (മൺസൂൺ) ആണ്. കേരളത്തിൽ രണ്ട് കാലവർഷം ഉണ്ട് - തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ കാലവർഷവും (South West Monsoon - June to September), വടക്കുകിഴക്കൻ കാലവർഷവും (North East Monsoon - October to December).

കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും ശക്തമായ മഴക്കാലമാണ് ജൂൺ മുതൽ സെപ്റ്റംബർ വരെയുള്ള തെക്കുപടിഞ്ഞാറൻ കാലവർഷം. കേരളത്തിന് ലഭിക്കുന്ന മഴയുടെ 60 മുതൽ 75 ശതമാനം വരെ തെക്കുപടിഞ്ഞാറൻ കാലവർഷം വഴിയാണ് ലഭിക്കുന്നത് . കേരളത്തിന്റെ ഏറ്റവും തെക്കൻ മേഖലയിൽ 70-100 സെന്റിമീറ്റർ മഴ തെക്കുപടിഞ്ഞാറൻ കാലവർഷം വഴി ലഭിക്കുമ്പോൾ വടക്കൻ മേഖലയിൽ അത് 250-300 സെന്റിമീറ്റർ വരെയാകുന്നു. പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ ഉന്നതമേഖലയിൽ വർഷപാതം 400 സെന്റിമീറ്റർ കടക്കാറുണ്ട്. വർഷം തോറും ഏതാണ്ട് 100 ക്യൂബിക് കിലോമീറ്റർ ശുദ്ധജലമാണ് കേരളത്തിൽ തെക്കുപടിഞ്ഞാറൻ കാലവർഷമായി പെയ്തിറങ്ങുന്നത്. നിർഭാഗ്യവശാൽ അതിന്റെ സിംഹഭാഗവും ദിവസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ പടിഞ്ഞാറൻ സമുദ്രത്തിലേക്ക് ഒഴുകി പോകുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.

ഒക്ടോബർ മുതൽ ഡിസംബർ വരെയുള്ള വടക്കു കിഴക്കൻ കാലവർഷം കേരളത്തിൽ ശരാശരി 40-60 സെന്റിമീറ്റർ മഴയാണ് പെയ്യിക്കുന്നത്. തെക്കു പടിഞ്ഞാറൻ കാലാവർഷത്തിനു നേർ വിപരീതമായി കേരളത്തിന്റെ തെക്കൻ മേഖലയിൽ കൂടുതൽ മഴയും വടക്കൻ മേഖലകളിൽ കുറഞ്ഞ തോതിലുള്ള മഴയുമാണ് വടക്കു കിഴക്കൻ കാലവർഷത്തിന്റെ പ്രത്യേകത. തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിൽ അറുപതു

മുതൽ എൺപതു വരെ സെന്റീമീറ്റർ മഴ പെയ്യുമ്പോൾ കാസർകോട് കണ്ണൂർ ജില്ലകളിൽ ശരാശരി പത്തുമുതൽ ഇരുപതു സെന്റീമീറ്റർ മഴ വരെയെ പെയ്യുന്നുള്ളൂ. വളരെ വിരളമായി ചില വർഷങ്ങളിൽ വടക്കു കിഴക്കൻ കാലവർഷം പണി മുടക്കാറുണ്ട്. അത്തരം ഒരു വർഷമായിരുന്നു 2016. 2016 ൽ കേരളത്തിൽ സാധാരണ ലഭിക്കുന്ന വടക്കു പടിഞ്ഞാറൻ കാലവർഷത്തിന്റെ ഇരുപതു ശതമാനം പോലും ലഭിച്ചില്ല. ഉച്ചതിരിഞ്ഞു ഉണ്ടാകാറുള്ള ഇടിയോടുകൂടിയ മഴയാണ് ഈ കാലത്തിന്റെ ഒരു പ്രത്യേകത.

പിന്നെയുള്ളത് വേനൽ മഴയും, ഇടക്ക് ബംഗാൾ ഉൾക്കടലിലും അറബിക്കടലിലുമൊക്കെയായി രൂപപ്പെടുന്ന ന്യൂനമർദ്ദങ്ങളും ചുഴലിക്കാറ്റും ഒക്കെ മൂലമുണ്ടാകുന്ന മഴയും. വേനൽമഴക്കാലത്തും ഇടിയോടുകൂടിയ മഴ നാശം വിതയ്ക്കാറുണ്ട്.

മഴ എന്നത് കേരളത്തിൽ സാധാരണ ഒരു ജില്ല മൊത്തം ഉണ്ടാകുന്ന പ്രതിഭാസം അല്ല. ചിലപ്പോ ഒരു താലൂക്കിൽ തന്നെ മുഴുവനായും മഴ പെയ്യണമെന്നില്ല. വേനൽ മഴയുടെ കാര്യമെടുത്താൽ ഒരേ വില്ലേജിൽ തന്നെ ചിലയിടത്ത് പെയ്യാനും മറ്റ് ചിലയിടത്ത് മഴയില്ലാതിരിക്കുകയും ചെയ്യാം.

കേരളത്തിലെ മഴ പൊതുവിൽ അന്തരീക്ഷ ശാസ്ത്രഭാഷയിൽ (meteorologically) meso-scale റേഞ്ചിൽ വരുന്നവയാണ്. 5 മുതൽ 100 km വരെ വിസ്തൃതിയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന സിസ്റ്റങ്ങളെയാണ് meso-scale സിസ്റ്റംസ് എന്ന് വിളിക്കുന്നത്. മൺസൂണും ചുഴലിക്കാറ്റും ഒരു സിനോപ്റ്റിക് system ആണ്; Meso-scaleനേക്കാൾ വിസ്തൃതിയുള്ള വലിയ സിസ്റ്റം. കേരളത്തിൽ കാലവർഷത്തിലും, ന്യൂനമർദ്ദ പ്രഭാവത്തിലും പെയ്യാറുള്ള മഴ പൊതുവെ meso-scale റേഞ്ചിലും അതിലും ചെറിയ micro-scale റേഞ്ചിലും ഉള്ള മഴയാണ്.

കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് വിവിധ തരത്തിൽ മുന്നറിയിപ്പുകൾ നൽകുന്നുണ്ട്. ഇവയിൽ കാലവർഷത്തിൽ സവിശേഷ ശ്രദ്ധ വേണ്ടത് മഴ സംബന്ധിച്ച മുന്നറിയിപ്പ്, കാറ്റിന്റെ മുന്നറിയിപ്പ്, ഇടിയോട്കൂടിയ മഴ മുന്നറിയിപ്പ്, ന്യൂനമർദ്ദ മുന്നറിയിപ്പ് എന്നിവയാണ്.

2.1 മഴ സംബന്ധിച്ച മുന്നറിയിപ്പ്

ഒരു ജില്ലയിൽ മഴയുടെ പ്രവചനം ലഭിച്ചാൽ, മഴ പെയ്യാനുള്ള സാധ്യത, പ്രവചനത്തിലെ മഴയുടെ അളവും, തീക്ഷ്ണതയും, പ്രവചനത്തിലെ മഴ സാധ്യതാ സ്ഥലങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച വിവരം എന്നിവ പരിശോധിക്കണം. ഇവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജില്ലാ തലത്തിൽ പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്ന മഴയുടെ കാഠിന്യം സംബന്ധിച്ച് പച്ച, മഞ്ഞ, ഓറഞ്ച് , ചുവപ്പ് നിറങ്ങളിൽ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് സൂചന നൽകുന്നു.

2.1.1 പ്രവചനത്തിലെ മഴയുടെ അളവും, തീക്ഷ്ണതയും

24 മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്ന മഴയുടെ അളവിനനുസരിച്ച് (rainfall amount in 24 hours) കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥ നിരീക്ഷണ കേന്ദ്രം മഴയുടെ ലഭ്യതയെ 6 വിഭാഗങ്ങളായി തിരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

- നൂൽ മഴ (Very light rainfall): മഴ മാപിനിയിൽ 0.1 mm മുതൽ 2.4 mm വരെ
- ചാറ്റൽ മഴ (Light rainfall): 2.5 mm മുതൽ 15.5 mm വരെ
- മിതമായ മഴ (Moderate): 15.6 mm മുതൽ 64.4 mm വരെ
- ശക്തമായ മഴ (Heavy rainfall): 64.5 mm മുതൽ 115.5 mm വരെ
- അതിശക്തമായ മഴ (Very heavy rainfall): 115.6 mm മുതൽ 204.4 mm വരെ
- അതിതീവ്ര മഴ (Extremely heavy rainfall): 204.4 mmൽ കൂടുതൽ മഴ

മണിക്കൂറിൽ എത്ര മഴ പെയ്തു എന്നതിനെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ് മഴയുടെ തീക്ഷ്ണത (Rainfall Intensity) നിർണ്ണയിക്കുന്നത്. മിതമായ മഴ പ്രവചിക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥലത്ത് 50 mm മഴ ഒരു മണിക്കൂർ സമയം കൊണ്ടാണ് പെയ്യുന്നതെങ്കിൽ അത് തീക്ഷ്ണത (high intensity rainfall) കൂടിയ മഴ ആയിരിക്കും, എന്നാൽ 50 mm മഴ 24 മണിക്കൂർ സമയം കൊണ്ടാണ് പെയ്യുന്നതെങ്കിൽ അത് തീക്ഷ്ണത (low intensity rainfall) കുറഞ്ഞ മഴ ആയിരിക്കും. ഈ വിവരം പ്രാദേശികമായി ലഭിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ അളവിൽ ഓട്ടോമാറ്റിക് കാലാവസ്ഥാ ഉപകരണങ്ങൾ കേരളത്തിൽ ഇപ്പോഴും കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ

പക്കൽ ലഭ്യമല്ല. ഇത്തരത്തിൽ ഉള്ള 100 ഉപകരണം കേരളത്തിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനം സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടത്തി വരുന്നു.

പൊതുവിൽ നമുക്ക് അനുഭവപ്പെടുന്ന മഴയുടെ തീക്ഷ്ണത നോക്കി ശക്തമായ മഴയാണെന്ന് പറയുന്നതും പ്രവചനത്തിലെ ശക്തമായ മഴയും രണ്ടാണ്. പ്രവചനത്തിലെ ശക്തമായ മഴ 24 മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്ന മഴയുടെ അളവിനനുസരിച്ചും, അനുഭവപ്പെടുന്ന മഴ മഴയുടെ തീക്ഷ്ണതയും ആണ്. മഴ പ്രവചനങ്ങളിൽ ആശയകുഴപ്പം ഉണ്ടാക്കുന്ന കാര്യമാണിത്.

മിന്നൽ പ്രളയം ഉറപ്പിക്കാവുന്ന തരത്തിലുള്ള മഴയാണ് അതിതീവ്ര മഴയും, തീക്ഷ്ണത കൂടിയ മഴയും. 2018ൽ കേരളത്തിൽ പ്രളയത്തിന് കാരണമായ ദിവസങ്ങളിൽ പലയിടങ്ങളിലും 300 mm മുതൽ 400 mm വരെ മഴയായിരുന്നു 24 മണിക്കൂറിൽ പെയ്തത്. തീക്ഷ്ണത നിർണയിക്കാൻ ഉപകരണങ്ങൾ ഇല്ലാത്തതിനാൽ, എത്ര സമയം കൊണ്ടാണ് ഇത്ര അധികം മഴ പെയ്തത് എന്ന് കൃത്യമായ വിവരം ലഭ്യമല്ല.

2.1.2 പ്രവചനത്തിലെ മഴ സാധ്യതാ സ്ഥലങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച വിവരം

കാലാവസ്ഥാ പ്രവചനത്തിൽ 'ഒന്നോ രണ്ടോ സ്ഥലങ്ങൾ (One or two places)', 'ചില സ്ഥലങ്ങൾ (At a few places)', 'ഒട്ടനവധി സ്ഥലങ്ങൾ (At many places)', 'ബഹുഭൂരിപക്ഷം സ്ഥലങ്ങൾ (At most places)' എന്നീ പ്രയോഗങ്ങൾ കാണുമ്പോൾ പലപ്പോഴും തമാശയായും, കളിയാക്കലിന്റെ ഭാഷയിലും വിമർശിക്കുന്നത് കാണാറുണ്ട്. ഇത് പൊതുവിൽ എന്താണ് ഈ പ്രയോഗങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് എന്ന് അറിവില്ലാത്തതിനാലാണ്.

- Isolated rainfall - One or two places - ഒന്നോ രണ്ടോ സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ - സംസ്ഥാനത്ത് കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ മഴ മാപിനി സ്റ്റേഷനുകളിൽ 25 ശതമാനമോ അതിൽ കുറവോ എണ്ണത്തിൽ മഴ ലഭിക്കുവാനുള്ള സാധ്യത എന്ന് അർത്ഥം (<25% of stations gets rainfall).
- Scattered rainfall - At a few places - ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ - സംസ്ഥാനത്ത് കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ മഴ മാപിനി സ്റ്റേഷനുകളിൽ

25 മുതൽ 50 ശതമാനം വരെ എണ്ണത്തിൽ മഴ ലഭിക്കുവാനുള്ള സാധ്യത എന്ന് അർത്ഥം (26-50% of stations gets rainfall).

- Fairly widespread - At many places - ഒട്ടനവധി സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ - സംസ്ഥാനത്ത് കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ മഴ മാപിനി സ്റ്റേഷനുകളിൽ 51 മുതൽ 75 ശതമാനം വരെ എണ്ണത്തിൽ മഴ ലഭിക്കുവാനുള്ള സാധ്യത എന്ന് അർത്ഥം (51-75% of stations gets rainfall).
- Widespread - At most places - ബഹുഭൂരിപക്ഷം സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ - സംസ്ഥാനത്ത് കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ മഴ മാപിനി സ്റ്റേഷനുകളിൽ 76 മുതൽ 100 ശതമാനം വരെ എണ്ണത്തിൽ മഴ ലഭിക്കുവാനുള്ള സാധ്യത എന്ന് അർത്ഥം (76-100% of stations gets rainfall).

സംസ്ഥാനത്ത്, കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് നിലവിൽ 65 സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ മാപിനികൾ സ്ഥാപിച്ച് ദൈനംദിന മഴ അളവുകൾ ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട്. മേൽ സൂചിപ്പിച്ചത് പോലെ :

- Isolated rainfall - One or two places - ഒന്നോ രണ്ടോ സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ = സംസ്ഥാനത്ത് കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ, പരമാവധി 16 മഴ മാപിനി സ്റ്റേഷനുകളിൽ മഴ ലഭിക്കും എന്ന് അർത്ഥം.
- Scattered rainfall - At a few places - ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ = സംസ്ഥാനത്ത് കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ, പരമാവധി 32 മഴ മാപിനി സ്റ്റേഷനുകളിൽ മഴ ലഭിക്കും എന്ന് അർത്ഥം.
- Fairly widespread - At many places - ഒട്ടനവധി സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ = സംസ്ഥാനത്ത് കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ, പരമാവധി 49 മഴ മാപിനി സ്റ്റേഷനുകളിൽ മഴ ലഭിക്കും എന്ന് അർത്ഥം.
- Widespread - At most places - ബഹുഭൂരിപക്ഷം സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ = സംസ്ഥാനത്ത് കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ, മഴ മാപിനി സ്റ്റേഷനുകളിൽ 49ൽ കൂടുതൽ എണ്ണത്തിൽ മഴ ലഭിക്കും എന്ന് അർത്ഥം.

ജില്ലാ തലത്തിലെ പ്രവചനം ലഭിക്കുമ്പോഴും ഇതേ രീതി ആണ് ഈ പ്രവചനങ്ങൾ മനസിലാക്കാൻ അവലംബിക്കേണ്ടത്.

2.1.3 ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ മഴയുടെ സാധ്യത

അടുത്ത ചോദ്യം മഴയുടെ സാധ്യത എവിടെയെല്ലാം എന്നതാണ്. http://nwp.imd.gov.in/blf_main.php എന്ന പേജിൽ ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ അടുത്ത 5 ദിവസത്തെ മഴയുടെയും, ചൂടിന്റെയും സാധ്യത കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട്.

The screenshot shows the India Meteorological Department's website interface. It displays two panels of weather forecast data. The top panel is for the district of Alappuzha, Kerala, showing a 5-day forecast for parameters like Rainfall, Max/Min Temperature, Total cloud cover, and Humidity. The bottom panel shows the same forecast for the Arzad block within Alappuzha district.

Parameter	DAY-1	DAY-2	DAY-3	DAY-4	DAY-5
Rainfall (mm)	10	2	2	0	0
Max Temperature (deg C)	35	35	35	35	35
Min Temperature (deg C)	26	26	26	26	26
Total cloud cover (pct)	7	7	0	0	0
Max Relative Humidity (%)	80	80	77	76	81
Min Relative Humidity (%)	60	60	63	60	64
Wind speed (kmph)	5	15	12	14	16
Wind direction (deg)	153	202	242	233	207

Parameter	DAY-1	DAY-2	DAY-3	DAY-4	DAY-5
Rainfall (mm)	10	2	2	0	0
Max Temperature (deg C)	35	35	35	35	35
Min Temperature (deg C)	26	26	26	26	26
Total cloud cover (pct)	7	7	0	0	0
Max Relative Humidity (%)	81	76	77	76	76
Min Relative Humidity (%)	74	79	69	66	79
Wind speed (kmph)	5	15	14	15	22
Wind direction (deg)	153	202	242	233	207

ബ്ലോക്ക്തല പ്രവചനം ലഭിക്കുന്ന കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ വെബ്സൈറ്റ്

ഈ പേജ് എല്ലാ DEOCയിലും വലിയ സ്ക്രീനിൽ തുറന്നിടുകയും, എല്ലാ ദിവസവും വൈകിട്ട് 5 മണിക്ക് അടുത്ത 3 ദിവസത്തെ മഴയുടെയും, ചൂടിന്റെയും സാധ്യത ജില്ലാ കളക്ടർ, ഡി.ഡി.എം.എ എന്നിവരുടെ സാമൂഹിക മാധ്യമത്തിലും, ജില്ലയുടെ വെബ്സൈറ്റിലും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതും, അതാത് ദിവസം ജില്ലയിലെ വിവിധ കാലാവസ്ഥാ നിരീക്ഷണ ഉപകരണങ്ങളിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയ മഴയുടെ വിവരവും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതും പൊതുജനങ്ങൾക്കും, മറ്റ് വകുപ്പുകൾക്കും ഉപയോഗപ്രദം ആകും.

2.1.4 മഴ പെയ്യാനുള്ള സാധ്യത

മാത്തമറ്റിക്കൽ പ്രോബബിലിറ്റി അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ് മഴ പെയ്യാനുള്ള സാധ്യത പ്രവചിക്കുന്നത്.

- Likely - സാധ്യത = 25 മുതൽ 50% വരെ സാധ്യത
- Very likely - നല്ല സാധ്യത = 51 മുതൽ 75% വരെ സാധ്യത
- Most likely - വ്യക്തമായ സാധ്യത = 75% ന് മുകളിൽ സാധ്യത

ഒരു സ്ഥലത്ത് മഴപെയ്യുമോ ഇല്ലയോ എന്നത് ഈ സാധ്യതയെ കൂടി അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ് നിർണയിക്കപ്പെടുന്നത്.

2.1.5 നിറങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള മുന്നറിയിപ്പ്

മുൻപ് സൂചിപ്പിച്ചത് പോലെ മഴ പെയ്യാനുള്ള സാധ്യത, പ്രവചനത്തിലെ മഴയുടെ അളവും, തീക്ഷ്ണതയും, പ്രവചനത്തിലെ മഴ സാധ്യതാ സ്ഥലങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച വിവരം എന്നിവ പരിശോധിക്കണം. ഇവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജില്ലാ തലത്തിൽ പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്ന മഴയുടെ കാഠിന്യം സംബന്ധിച്ച് പച്ച, മഞ്ഞ, ഓറഞ്ച് , ചുവപ്പ് നിറങ്ങളിൽ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് സൂചന നൽകുന്നു. ഇത് പ്രവചിക്കപ്പെടുന്ന മഴക്ക് അനുസരിച്ചുള്ള 'ദുരന്ത തയ്യാറെടുപ്പ് നടപടികൾ' തീരുമാനിക്കാനുള്ളതാണ്. 4 നിറത്തിലുള്ള മഴ അലേർട്ടുകളാണ് കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥ നിരീക്ഷണ കേന്ദ്രം പുറപ്പെടുവിക്കാനുള്ളത്.

മുൻ സമയം
മുൻ സമയം മുൻ സമയം
മുൻ സമയം
മുൻ സമയം - 002 002

Government of India
Ministry of Earth Sciences
India Meteorological Department
Meteorological Centre
Thiruvananthapuram-695 002

District Rainfall Forecast For Kerala and Lakshadweep

Wednesday, 18 August 2016 Issue Time: 10:00 hours IST

Director		15-Aug Today	16-Aug Thu	17-Aug Fri	18-Aug Sat	19-Aug Sun
Thiruvananthapuram	General Distribution	Most Places	Most Places	Most Places	Most Places	Most Places
	Subdivisions	Heavy rain	Heavy to very heavy rain with isolated squalls	Heavy rain with isolated squalls	Light to moderate rain	Light to moderate rain
	Forecast by General Distribution	Most Likely	Most Likely	Most Likely	Most Likely	Most Likely
Kollam	General Distribution	Most Places	Most Places	Most Places	Most Places	Most Places
	Subdivisions	Heavy rain	Heavy to very heavy rain with isolated squalls	Heavy rain with isolated squalls	Light to moderate rain	Light to moderate rain
	Forecast by General Distribution	Most Likely	Most Likely	Most Likely	Most Likely	Most Likely
Pathanamthitta	General Distribution	Most Places	Most Places	Most Places	Most Places	Most Places
	Subdivisions	Heavy to very heavy rain with isolated squalls	Heavy to very heavy rain with isolated squalls	Heavy rain with isolated squalls	Light to moderate rain	Light to moderate rain
	Forecast by General Distribution	Most Likely	Most Likely	Most Likely	Most Likely	Most Likely
Alappuzha	General Distribution	Most Places	Most Places	Most Places	Most Places	Most Places
	Subdivisions	Heavy to very heavy rain with isolated squalls	Heavy to very heavy rain with isolated squalls	Heavy rain with isolated squalls	Light to moderate rain	Light to moderate rain
	Forecast by General Distribution	Most Likely	Most Likely	Most Likely	Most Likely	Most Likely

Direction of Rainfall	Probability of Occurrence (%)	Warning Color Codes
0-10%	0-10	White
11-25%	11-25	Yellow
26-50%	26-50	Orange
51-75%	51-75	Red
76-100%	76-100	Dark Red

കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ്
പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന നിറങ്ങളെ
അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ള മുന്നറിയിപ്പ്

- പച്ച (Green) - ജാഗ്രത പാലിക്കേണ്ട സാഹചര്യം നിലവിലില്ല
- മഞ്ഞ (Yellow) - കാലാവസ്ഥയെ കരുതലോടെ നിരീക്ഷിക്കണം. സാഹചര്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് അപ്ഡേറ്റ് ചെയ്യപ്പെടണം. ഭയപ്പെടേണ്ട സാഹചര്യമില്ല. അപകട സാധ്യത അപ്ഡേറ്റ് ചെയ്യപ്പെടുന്നതനുസരിച്ച് മുന്നൊരുക്കങ്ങൾ നടത്താം.
- ഓറഞ്ച് (Orange) - അതീവ ജാഗ്രത മുന്നറിയിപ്പ്. സുരക്ഷാ തയ്യാറെടുപ്പുകൾ തുടങ്ങണം. അപകട സാധ്യതാ പ്രദേശങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്നവർ എമർജൻസി കിറ്റ് ഉൾപ്പെടെ തയ്യാറാക്കി അവസാനഘട്ട തയ്യാറെടുപ്പും പൂർത്തീകരിച്ച് ഒരു ആക്ഷൻ തയ്യാറായി നിൽക്കണം. മാറ്റി താമസിപ്പിക്കൽ ഉൾപ്പെടെ അധികൃതർ ആരംഭിക്കേണ്ടതോ അതിന് വേണ്ട മുന്നൊരുക്കങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കേണ്ടതോ ആയ ഘട്ടം. രക്ഷാ സേനകളോട് തയ്യാറെടുക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടും.
- ചുവപ്പ് (Red) - കർശന സുരക്ഷ നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ട ഘട്ടം. ആവശ്യമെങ്കിൽ മാറി താമസിക്കാൻ തയ്യാറാവാത്തവരെ ഫോഴ്സ് ഉപയോഗിച്ച് കൊണ്ട് പോലീസിനും ഭരണകൂടത്തിനും മാറ്റാൻ നിർദ്ദേശം നൽകപ്പെടുന്ന സമയം. രക്ഷാ സേനകളെ വിന്യസിക്കും. ക്യാമ്പുകൾ ആരംഭിക്കുക തുടങ്ങിയ എല്ലാ വിധ നടപടിക്രമങ്ങളും പൂർത്തീകരിക്കേണ്ട അപകട സൂചനയുള്ള സമയം പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന അലേർട്ട് ആണിത്.

ഇതിൽ ചുവപ്പ് അലേർട്ട് ഒഴികെയുള്ള അലേർട്ടുകളെ പൊതുവിൽ ഭീതിയോടെ കാണേണ്ടതില്ല. എന്നിരുന്നാലും മഞ്ഞ, ഓറഞ്ച് അലേർട്ടുകൾ പ്രഖ്യാപിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ കരുതലും ജാഗ്രതയും പ്രധാനമാണ്.

സംസ്ഥാന അടിയന്തരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രം (എസ്.ഇ.ഓ.സി) ഈ അറിയിപ്പുകളെ ചുരുക്കി, ചിത്രവും, പട്ടികയുമായി പൊതുജനങ്ങൾക്കും, എല്ലാ ജില്ലാ അതോറിറ്റികൾക്കും ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട്.

കേരള മതോപദേശന വകുപ്പിന്റെ മുൻകരുതൽ കാലാവസ്ഥാ പ്രവചനം

കേരള മതോപദേശന വകുപ്പിന്റെ മുൻകരുതൽ കാലാവസ്ഥാ പ്രവചനം

ജില്ല	01.05.19	02.05.19	03.05.19	04.05.19	05.05.19
കോഴിക്കോട്	Green	Green	White	White	White
കണ്ണൂർ	Green	Green	White	White	White
കാസർഗോഡ്	Green	Green	White	White	White
മലപ്പുറം	Green	White	Green	White	White
മധ്യമലപ്പുറം	Green	White	White	White	White
തൃശ്ശൂർ	Green	Green	White	White	White
പാലക്കാട്	Green	Green	White	White	White
തൃശ്ശൂർ	Green	Green	White	White	White
കോഴിക്കോട്	Green	Green	White	White	White
കണ്ണൂർ	Green	Green	White	White	White
കാസർഗോഡ്	White	White	White	White	White

കാലാവസ്ഥാ പ്രവചനം	മഴയുടെ തീവ്രത
White	No Rain
Green	Light Rain
Yellow	Moderate Rain
Orange	Heavy to Very Heavy Rain
Red	Extremely Heavy Rain

RAINFALL INTENSITY (MM)

Light (2.5-15.0mm)

Moderate (15.0-50.0mm)

Heavy (50.0-115.0mm)

Very Heavy (115.0-200.0mm)

Extremely Heavy (>200.0mm)

കേരള കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ മുൻകരുതൽ കാലാവസ്ഥാ പ്രവചനം

ജില്ല	01.05.19	02.05.19	03.05.19	04.05.19	05.05.19
കോഴിക്കോട്	Green	Green	White	White	White
കണ്ണൂർ	Green	Green	White	White	White
കാസർഗോഡ്	Green	Green	White	White	White
മലപ്പുറം	Green	White	Green	White	White
മധ്യമലപ്പുറം	Green	White	White	White	White
തൃശ്ശൂർ	Green	Green	White	White	White
പാലക്കാട്	Green	Green	White	White	White
തൃശ്ശൂർ	Green	Green	White	White	White
കോഴിക്കോട്	Green	Green	White	White	White
കണ്ണൂർ	Green	Green	White	White	White
കാസർഗോഡ്	White	White	White	White	White

District Wise Rainfall Forecast

കേരളം മുൻകരുതൽ കാലാവസ്ഥാ പ്രവചനം

കേരളം മുൻകരുതൽ കാലാവസ്ഥാ പ്രവചനം

കാലാവസ്ഥാ പ്രവചനം	മഴയുടെ തീവ്രത
White	No Rain
Green	Light Rain
Yellow	Moderate Rain
Orange	Heavy to Very Heavy Rain
Red	Extremely Heavy Rain

RAINFALL INTENSITY (MM)

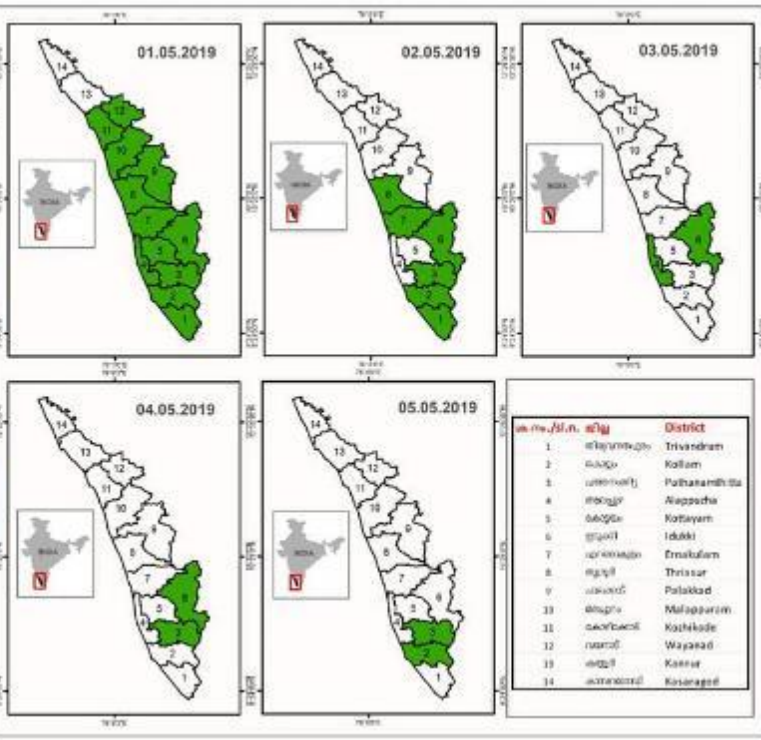
Light (2.5-15.0mm)

Moderate (15.0-50.0mm)

Heavy (50.0-115.0mm)

Very Heavy (115.0-200.0mm)

Extremely Heavy (>200.0mm)

ജില്ല	District
1	തൃശ്ശൂർ
2	കോഴിക്കോട്
3	പാലക്കാട്
4	മലപ്പുറം
5	മധ്യമലപ്പുറം
6	കണ്ണൂർ
7	കാസർഗോഡ്
8	തൃശ്ശൂർ
9	പാലക്കാട്
10	മലപ്പുറം
11	കോഴിക്കോട്
12	തൃശ്ശൂർ
13	കണ്ണൂർ
14	കാസർഗോഡ്

കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ മുൻകരുതൽ കാലാവസ്ഥാ പ്രവചനത്തിൽ സംസ്ഥാന അടിയന്തരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രം ചുരുക്കിപുറപ്പെടുവിക്കുന്ന രണ്ട് ഭാഗങ്ങളിൽ ഉള്ള പട്ടികയും, ഭൂപടവും

2.2 ന്യൂനമർദ്ദവും ചുഴലിക്കാറ്റും സംബന്ധിച്ച മുൻകരുതൽ പരിപാടികൾ

കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് ഇവ പ്രത്യേകമായി പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു. ഇവയിൽ, കടലിൽ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു കാറ്റിന്റെ വേഗത, ദിശ, മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്കുള്ള മുൻകരുതൽ, കരയിൽ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു കാറ്റിന്റെ വേഗത, ദിശ, മഴ സംബന്ധിച്ച നിരങ്ങൾ അടിയന്തരപ്പെടുത്തിയ ജില്ലാ

തല മുന്നറിയിപ്പുകൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടാകും. ന്യൂനമർദ്ദം ശക്തിപ്രാപിച്ചാൽ അവ ചുഴലിക്കാറ്റായി പരിണമിക്കുവാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. അതിനാൽ ന്യൂനമർദ്ദ മുന്നറിയിപ്പുകൾ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധയോടെ പരിഗണിക്കണം.

മുൻകാലങ്ങളിൽനിന്നും വത്യസ്തമായി അറബി കടലിലും ന്യൂനമർദ്ദവും അവ ചുഴലിക്കാറ്റായി പരിണമിക്കുന്ന പ്രക്രിയയും വർദ്ധിച്ച് വരുന്നു എന്ന് കാണുന്നു. കൂടാതെ, ബംഗാൾ ഉൾക്കടൽ, ഇന്ത്യൻ മഹാസമുദ്രം എന്നിവിടങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ന്യൂനമർദ്ദവും ചുഴലിക്കാറ്റും കേരളത്തിൽ ശക്തമായ മഴയ്ക്കും, കാറ്റിനും കാരണമാകുന്നതായി കാണുന്നു. ഭൂമദ്ധ്യരേഖയുടെ വടക്ക് ഇന്ത്യൻ മഹാസമുദ്രത്തിൽ ഏപ്രിൽ മുതൽ ഡിസംബർ വരെയുള്ള മാസങ്ങളിൽ ആണ് ചുഴലിക്കാറ്റുകൾ രൂപപ്പെടുന്നത്. ഇവയിൽ മെയ്, നവംബർ മാസങ്ങളിൽ ആണ് ചുഴലിക്കാറ്റുകൾ കൂടുതലായി രൂപപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്.

ന്യൂനമർദ്ദത്തിൽ നിന്നും ചുഴലിക്കാറ്റായി പരിണമിക്കുന്ന പ്രക്രിയയെ, പ്രധാനമായും ന്യൂനമർദ്ദമേഘലയുടെ ചുറ്റും വീശുന്ന കാറ്റിന്റെ വേഗതയ്ക്കനുസരിച്ച് കേന്ദ്ര കാലവസ്ഥ വകുപ്പ് 6 വിഭാഗങ്ങളായി തിരിച്ചിട്ടുണ്ട്:

- ന്യൂനമർദ്ദ പ്രദേശം (low pressure area): അന്തരീക്ഷ മർദ്ദം തീരെ കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തെ ചുറ്റി മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 31 കിലോമീറ്റർ വേഗതയിൽ കാറ്റ് വീശുന്ന പ്രദേശം (An area enclosed by a closed isobar with minimum pressure inside when mean surface wind is less than 31 kmph)
- അതിശക്ത ന്യൂനമർദ്ദം (depression): ചുഴലി രൂപത്തിൽ, അന്തരീക്ഷ മർദ്ദം തീരെ കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തെ ചുറ്റി മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 31 മുതൽ 61 കിലോമീറ്റർ വേഗതയുള്ള പ്രദേശം (A cyclonic disturbance in which the maximum sustained surface wind speed is between 31 kmph and 61 kmph)
- തീവ്ര ന്യൂനമർദ്ദം (deep depression): ചുഴലി രൂപത്തിൽ, അന്തരീക്ഷ മർദ്ദം തീരെ കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തെ ചുറ്റി മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 50

മുതൽ 61 കിലോമീറ്റർ വേഗതയുള്ള പ്രദേശം (A cyclonic disturbance in which the maximum sustained surface wind speed is between 50 kmph and 61 kmph)

- ചുഴലിക്കാറ്റ് (Cyclonic Storm): ചുഴലി രൂപത്തിൽ, അന്തരീക്ഷ മർദ്ദം തീരെ കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തെ ചുറ്റി മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 62 മുതൽ 88 കിലോമീറ്റർ വേഗതയുള്ള പ്രദേശം (A cyclonic disturbance in which the maximum sustained surface wind speed is between 62 kmph and 88 kmph)
- ശക്തമായ ചുഴലിക്കാറ്റ് (Severe Cyclonic Storm): ചുഴലി രൂപത്തിൽ, അന്തരീക്ഷ മർദ്ദം തീരെ കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തെ ചുറ്റി മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 89 മുതൽ 117 കിലോമീറ്റർ വേഗതയുള്ള പ്രദേശം (A cyclonic disturbance in which the maximum average surface wind speed is in the range of 89 kmph to 117 kmph)
- അതിശക്തമായ ചുഴലിക്കാറ്റ് (Very Severe Cyclonic Storm): ചുഴലി രൂപത്തിൽ, അന്തരീക്ഷ മർദ്ദം തീരെ കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തെ ചുറ്റി മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 118 മുതൽ 166 കിലോമീറ്റർ വേഗതയുള്ള പ്രദേശം (A cyclonic disturbance in which the maximum average surface wind speed is 118 kmph to 166 kmph)
- തീവ്ര ചുഴലിക്കാറ്റ് (Extremely Severe Cyclonic Storm): ചുഴലി രൂപത്തിൽ, അന്തരീക്ഷ മർദ്ദം തീരെ കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തെ ചുറ്റി മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 167 മുതൽ 221 കിലോമീറ്റർ വേഗതയുള്ള പ്രദേശം (A cyclonic disturbance in which the maximum average surface wind speed is 167 kmph to 221 kmph)
- അതിതീവ്ര ചുഴലിക്കാറ്റ് (Extremely Severe Cyclonic Storm): ചുഴലി രൂപത്തിൽ, അന്തരീക്ഷ മർദ്ദം തീരെ കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തെ ചുറ്റി മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 167 മുതൽ 221 കിലോമീറ്റർ വേഗതയുള്ള പ്രദേശം (A cyclonic disturbance in which the maximum average surface wind speed is 167 kmph to 221 kmph)

➤ സൂപ്പർ ചൂഴലിക്കാറ്റ് (Super cyclonic storm): ചൂഴലി രൂപത്തിൽ, അന്തരീക്ഷ മർദ്ദം തീരെ കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തെ ചുറ്റി മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 222 കിലോമീറ്ററിൽ അധികം വേഗതയുള്ള പ്രദേശം (A cyclonic disturbance in which maximum wind speed is 222 kmph and above)

ചൂഴലിക്കാറ്റ് മൂന്നറിയിപ്പ് 4 ഘട്ടങ്ങളിലായിട്ടാണ് ലഭിക്കേണ്ടത്. ഇതിനായി പ്രത്യേക ബുള്ളറ്റിൻ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് പുറപ്പെടുവിക്കും.

- **ആദ്യ ഘട്ടം - ചൂഴലിക്കാറ്റ് ശ്രദ്ധ (First Stage - Pre Cyclone Watch):** അതിശക്ത ന്യൂനമർദ്ദം ചൂഴലിക്കാറ്റായി മാറുവാനുള്ള സാധ്യത പരാമർശിക്കുന്ന ആദ്യഘട്ട ബുള്ളറ്റിൻ, ചൂഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവമുണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള തീരപ്രദേശത്ത് കാലാവസ്ഥ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുന്നതിന് 48 മണിക്കൂർ മുൻപ് പുറപ്പെടുവിക്കും. ഇത്തരത്തിൽ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ബുള്ളറ്റിനിൽ

- ചൂഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവം മൂലം കാലാവസ്ഥ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള കര പ്രദേശങ്ങൾ ഏതൊക്കെ
- കടൽ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങളും ഏതൊക്കെ
- അടുത്ത 72 മണിക്കൂർ സംബന്ധിച്ച അവലോകനം
- *ഈ ബുള്ളറ്റിനിൽ പരാമർശിക്കുന്ന കടൽ മേഖലയിൽ മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾ മത്സ്യ ബന്ധനത്തിന് പോകരുത് എന്ന ഉപദേശം ഉടൻ നൽകേണ്ടതാണ്.*

- **രണ്ടാം ഘട്ടം - ചൂഴലിക്കാറ്റ് ജാഗ്രത (Second Stage - Cyclone Alert):** ചൂഴലിക്കാറ്റായി മാറുവാനുള്ള സാധ്യത പരാമർശിക്കുന്ന രണ്ടാംഘട്ട ബുള്ളറ്റിൻ, ചൂഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവമുണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള തീരപ്രദേശത്ത് കാലാവസ്ഥ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുന്നതിന് 48 മണിക്കൂർ മുൻപ് പുറപ്പെടുവിക്കും. ചുവടെ ചേർക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ ഈ ബുള്ളറ്റിനിന്റെ ഭാഗമായിരിക്കും.

- പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന തീവ്രത
- കാറ്റ് സഞ്ചരിക്കുവാൻ സാധ്യതയുള്ള പാത

- സഞ്ചാരപഥത്തിലെ ഏതൊക്കെ സ്ഥലങ്ങളിൽ, ഏതൊക്കെ സമയത്ത്, ന്യൂനമർദ്ദത്തിൽ നിന്നും ചുഴലിക്കാറ്റായി പരിണമിക്കുന്ന പ്രക്രിയയുടെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങൾ തരണം ചെയ്യും
  - ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവം മൂലം കാലാവസ്ഥ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള കര പ്രദേശങ്ങൾ ഏതൊക്കെ
  - കടൽ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ ഏതൊക്കെ
  - മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്കും, മാധ്യമങ്ങൾക്കും, ദുരന്ത നിവാരണ പ്രവർത്തകർക്കും, പൊതു ജനങ്ങൾക്കുമുള്ള കടൽ സ്ഥിതി, കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പുകൾ
  - അടുത്ത 72 മണിക്കൂർ സംബന്ധിച്ച അവലോകനം
  - ഈ ബുള്ളറ്റിനിൽ പരാമർശിക്കുന്ന ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭവ മേഖല ഉൾപ്പെടുന്ന കടൽ പ്രദേശത്ത് മത്സ്യ തൊഴിലാളികളെ മത്സ്യ ബന്ധനത്തിന് പോകുവാൻ അനുവദിക്കരുത്.
  - ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭവ മേഖല ഉൾപ്പെടുന്ന കര പ്രദേശം പരിഗണിച്ച് എസ്.ഇ.ഓ.സിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കാറ്റിന്റെ തീവ്രത വിലയിരുത്തി പൊതുജനങ്ങളെ ഒഴിപ്പിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കണം.
- മൂന്നാം ഘട്ടം - ചുഴലിക്കാറ്റ് മുന്നറിയിപ്പ് (Third Stage - Cyclone Warning): ചുഴലിക്കാറ്റായി മാറിയ വിവരം പരാമർശിക്കുന്ന മൂന്നാംഘട്ട ബുള്ളറ്റിൻ, ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവമുണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള തീരപ്രദേശത്ത് കാലാവസ്ഥ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുന്നതിന് 24 മണിക്കൂർ മുൻപ് പുറപ്പെടുവിക്കും. ചുവടെ ചേർക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ ഈ ബുള്ളറ്റിനിന്റെ ഭാഗമായിരിക്കും.
- നിലവിലെ തീവ്രത
  - നിലവിൽ കാറ്റ് എത്തിയ സ്ഥലം
  - ചുഴലിക്കാറ്റ് എവിടെ, എപ്പോൾ തീരമണയും
  - ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവം മൂലം കാലാവസ്ഥ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള കര പ്രദേശങ്ങൾ ഏതൊക്കെ
  - കടൽ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ ഏതൊക്കെ

- പ്രഭാവ മേഖലയിൽ വിവിധ സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴയുടെ തീവ്രത
- തീരശോഷണ സാധ്യതയുള്ള തീരങ്ങൾ ഏതെല്ലാം
- കാറ്റ് സഞ്ചരിക്കുവാൻ സാധ്യതയുള്ള പാത
- സഞ്ചാര പഥത്തിലെ ഏതൊക്കെ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഏതൊക്കെ സമയത്ത് ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങൾ തരണം ചെയ്യും
- അടുത്ത 72 മണിക്കൂർ സംബന്ധിച്ച അവലോകനം
- മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്കും, മാധ്യമങ്ങൾക്കും, ദുരന്ത നിവാരണ പ്രവർത്തകർക്കും, പൊതു ജനങ്ങൾക്കുമുള്ള കടൽ സ്ഥിതി, കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പുകൾ
- *ഈ ബുള്ളറ്റിനിൽ പരാമർശിക്കുന്ന ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവ മേഖല ഉൾപ്പെടുന്ന കടൽ പ്രദേശത്ത് മത്സ്യ തൊഴിലാളികളെ മത്സ്യ ബന്ധനത്തിന് പോകുവാൻ അനുവദിക്കരുത്.*
- *ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവ മേഖല ഉൾപ്പെടുന്ന കര പ്രദേശം പരിഗണിച്ച് എസ്.ഇ.ഓ.സിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കാറ്റിന്റെ തീവ്രത വിലയിരുത്തി പൊതുജനങ്ങളെ ഒഴിപ്പിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കണം.*

- നാലാം ഘട്ടം - ചുഴലിക്കാറ്റ് തീരമണഞ്ഞശേഷമുള്ള വിശകലനം (Fourth Stage - Post Landfall Outlook): ചുഴലിക്കാറ്റ് തീരമണഞ്ഞാൽ തീവ്രത കുറയുകയാണ് പൊതുവിൽ സംഭവിക്കുന്നത്. തീരമണയാൻ 12 മണിക്കൂർ ശേഷിക്കെ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ഈ വിശകലനത്തിൽ
  - നിലവിലെ തീവ്രത
  - നിലവിൽ കാറ്റ് എത്തിയ സ്ഥലം
  - ചുഴലിക്കാറ്റ് എവിടെ, എപ്പോൾ തീരമണയും
  - ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവം മൂലം കാലാവസ്ഥ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള കര പ്രദേശങ്ങൾ ഏതൊക്കെ
  - കടൽ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ ഏതൊക്കെ
  - പ്രഭാവ മേഖലയിൽ വിവിധ സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴയുടെ തീവ്രത
  - തീരശോഷണ സാധ്യതയുള്ള തീരങ്ങൾ ഏതെല്ലാം
  - കാറ്റ് തീരമണഞ്ഞശേഷം സഞ്ചരിക്കുവാൻ സാധ്യതയുള്ള പാത

- സഞ്ചാര പഥത്തിലെ ഏതൊക്കെ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഏതൊക്കെ സമയത്ത് ചുഴലിക്കാറ്റിൽ നിന്നും തീവ്രത കുറഞ്ഞ ഘട്ടങ്ങളിലേക്ക് പ്രവേശിക്കും
- അടുത്ത 72 മണിക്കൂർ സംബന്ധിച്ച അവലോകനം
- മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്കും, മാധ്യമങ്ങൾക്കും, ദുരന്ത നിവാരണ പ്രവർത്തകർക്കും, പൊതു ജനങ്ങൾക്കുമുള്ള കടൽ സ്ഥിതി, കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പുകൾ

എന്നിവ ഉണ്ടായിരിക്കും.

- ഈ ബുള്ളറ്റിനിൽ പരാമർശിക്കുന്ന ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭവ മേഖല ഉൾപ്പെടുന്ന കടൽ പ്രദേശത്ത് മത്സ്യ തൊഴിലാളികളെ മത്സ്യ ബന്ധനത്തിന് പോകുവാൻ അനുവദിക്കരുത്.
- ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭവ മേഖല ഉൾപ്പെടുന്ന കര പ്രദേശം പരിഗണിച്ച് എസ്.ഇ.ഓ.സിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കാറ്റിന്റെ തീവ്രത വിലയിരുത്തി പൊതുജനങ്ങളെ ഒഴിപ്പിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കണം.
- ചുഴലിക്കാറ്റ് കടന്നുപോകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള, കാറ്റിന്റെ തീവ്രത രൂക്ഷമായി അനുഭവിക്കുവാൻ സാധ്യതയുള്ള മേഖലയിൽ അടിയന്തിര ദുരന്ത പ്രതികരണ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുവാൻ തയ്യാറെടുപ്പ് നടത്തുക.

അതിശക്ത ന്യൂനമർദ്ദ/തീവ്ര ന്യൂനമർദ്ദ ഘട്ടം മുതൽ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് മുന്നറിയിപ്പ് ബുള്ളറ്റിനുകൾ പുറപ്പെടുവിച്ച് തുടങ്ങും. ഈ ഘട്ടത്തിൽ മുന്നറിയിപ്പ് ബുള്ളറ്റിനുകൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന സമയങ്ങളിൽ പുറപ്പെടുവിക്കപ്പെടും:

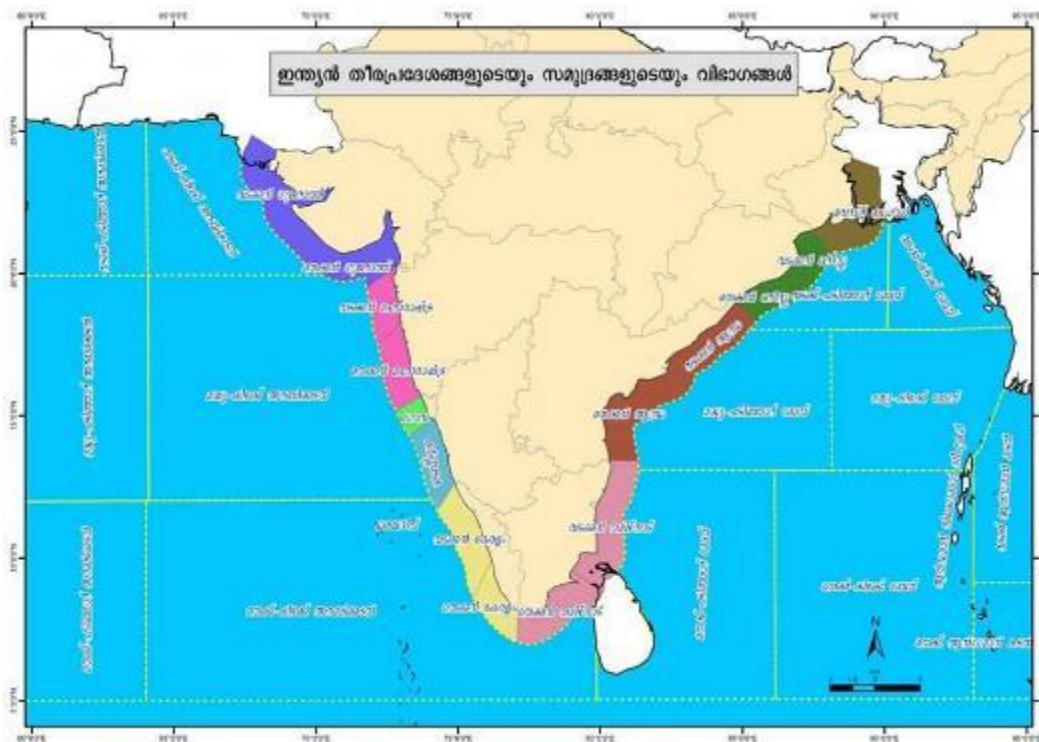
- ❖ അതിരാവിലെ 12 മണി
- ❖ അതിരാവിലെ 3 മണി
- ❖ രാവിലെ 6 മണി
- ❖ ഉച്ചയ്ക്ക് 12 മണി
- ❖ വൈകിട്ട് 6 മണി

ചുഴലിക്കാറ്റായി രൂപപ്പെട്ടാൽ മൂന്നറിയിപ്പ് ബുള്ളറ്റിനുകൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന സമയങ്ങളിൽ പുറപ്പെടുവിക്കപ്പെടും:

- ❖ അതിരാവിലെ 12 മണി
- ❖ അതിരാവിലെ 3 മണി
- ❖ രാവിലെ 6 മണി
- ❖ ഉച്ചയ്ക്ക് 12 മണി
- ❖ വൈകിട്ട് 6 മണി
- ❖ രാത്രി 10 മണി

2.2.1 മൂന്നറിയിപ്പിൽ പ്രതിബാധിക്കുന്ന സമുദ്ര ഭാഗങ്ങൾ

മൂന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നതിനായി കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥ വകുപ്പ് ഇൻഡ്യൻ മഹാസമുദ്രത്തെയും, അറബിക്കടലിനെയും, ബംഗാൾ ഉൾക്കടലിനെയും പല ഭാഗങ്ങളായി തിരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരത്തിൽ സമുദ്ര മേഖലകളെ കാണിക്കുന്ന ഭൂപടം താഴെ നൽകിയിരിക്കുന്നു.

2.3 കാറ്റ് സംബന്ധിച്ച മുന്നറിയിപ്പ്

ശക്തമായ കാറ്റിന്റെ പ്രത്യേക സാധ്യത ഉണ്ടെങ്കിൽ, ഇതിനായി പ്രത്യേകം മുന്നറിയിപ്പ് കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് നൽകാറുണ്ട്. പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു കാറ്റിന്റെ തീവ്രത സംബന്ധിച്ച് അതാത് ദിവസത്തെ പൊതു കാലാവസ്ഥാ അവലോകനത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിനൽകും. http://nwp.imd.gov.in/blf_main.php എന്ന പേജിൽ ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ അടുത്ത 5 ദിവസം പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന കാറ്റിന്റെ വേഗതയും, കാറ്റ് വീശുവാൻ സാധ്യതയുള്ള ദിശയും കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട്.

കാറ്റിന്റെ വേഗത കടലിൽ ശക്തമാകുന്ന അവസരത്തിൽ, ചില തീര പ്രദേശങ്ങളിലും, കടൽ മേഖലകളിലും മത്സ്യ ബന്ധനം ഒഴിവാക്കുവാൻ പ്രത്യേക നിർദ്ദേശം കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് പുറപ്പെടുവിക്കാറുണ്ട്.

കേരളത്തിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ നാശനഷ്ടവും, ജീവ ഹാനിയും ഉണ്ടാകുന്ന സംസ്ഥാന സവിശേഷ ദുരന്തമാണ് ശക്തമായ കാറ്റ്. നമ്മുടെ പുരയിടങ്ങളിൽ ധാരാളമായി വളരുന്ന വടവൃക്ഷങ്ങൾ മഴകാലത്തിന് മുന്നോടിയായി കോതി ഒരുകുന്ന പ്രക്രിയ മുൻകാലങ്ങളിൽ സ്വീകരിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ വനത്തിൽ വളരുന്ന രീതിയിൽ മനുഷ്യവാസ മേഖലയിലും മരം വളർത്തുകയും, ഇവ കോതി ഒരുകുന്ന പ്രക്രിയ നടത്താത്തത് മൂലം ഇവയുടെ ശിഖരങ്ങളും, മരം തന്നെയും കാറ്റത്ത് മറിഞ്ഞ് വീണ് ഒട്ടനവധി നാശനഷ്ടവും, ജീവ ഹാനിയും ഉണ്ടാക്കുന്നുണ്ട്. കൂടാതെ, പരസ്യ ഹോഡിങ്ങുകൾ, കാലപ്പഴക്കം ചെന്ന പോസ്റ്റുകൾ എന്നിവയും, കഴുകോലിൽ നന്നായി ഉറപ്പിക്കാത്ത ഷീറ്റ് മേഞ്ഞ മേൽക്കൂരയും ശക്തമായ കാറ്റത്ത് പറന്നുപോയി ഉടമസ്ഥർക്കും, പ്രധാനമായും നിർദ്ദോഷിയായ വഴിപോക്കർക്കും, അയൽക്കാർക്കും ജീവഹാനിയും, നാശ നഷ്ടവും ഉണ്ടാക്കുന്നു.

കാറ്റിൽ മരം വീണ് ഉണ്ടാകുന്ന അപകടങ്ങൾ കുറയ്ക്കുവാൻ, മഴകാലത്തിന് മുന്നോടിയായി മരം കോതി ഒരുകുന്ന പ്രക്രിയ പുനരാരംഭിക്കേണ്ടതുണ്ട്. വനത്തിൽ വളരുന്ന മരങ്ങളെപ്പോലെ മനുഷ്യവാസ മേഖലയിൽ മരം വളരുവാൻ അനുവദിച്ചുകൂടാ എന്നും, മനുഷ്യവാസ മേഖലയിൽ മരങ്ങൾ മനുഷ്യന് ജീവഹാനിയും, നാശനഷ്ടവും

ഉണ്ടാക്കാത്ത രീതിയിൽ പരിപാലിക്കപ്പെടണം എന്നും ഉള്ള പൊതു ബോധം വളരേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുൻകൈ എടുക്കേണ്ടതുണ്ട്.

പരസ്യ ഹോഡിങ്ങുകൾ, കാലപ്പഴക്കം ചെന്ന പോസ്റ്റുകൾ എന്നിവയും, കഴുകോലിൽ നന്നായി ഉറപ്പിക്കാത്ത ഷീറ്റ് മേഞ്ഞ മേൽക്കൂരയും ബലപ്പെടുത്തുന്ന പ്രക്രിയ അതാത് കമ്പനികൾ/വ്യക്തികൾ/വീട്ടുടമ നടത്തുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുൻകൈ എടുക്കണം.

2.4 ഇടിയോടുകൂടിയ മഴയുടെ മുന്നറിയിപ്പ്

ഏപ്രിൽ-മെയ് മാസങ്ങളിൽ, വേനൽ മഴയോട് അനുബന്ധിച്ചും, തുലാവർഷകാലത്തും ആണ് പൊതുവിൽ ഇത്തരം മഴയുടെ സാഹചര്യം കാണുന്നത്. കേരളത്തിൽ ശരാശരി 35 വ്യക്തികൾ ഇടിമിന്നലിൽ ഒരു വർഷം മരണപ്പെടുന്നു എന്നാണ് കണക്കുകൾ ചൂണ്ടി കാണിക്കുന്നത്. വസ്തു വകകൾക്കുള്ള നാശനഷ്ടവും വലിയ അളവിൽ ഉണ്ട്. ഇടവപ്പാതി ആരംഭിച്ചാൽ ഇടിയോടുകൂടിയ മഴയുടെ സാഹചര്യം പൊതുവിൽ കുറയും. കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് ഇടിയോടുകൂടിയ മഴയുടെ മുന്നറിയിപ്പ് (Thunderstorm Warning), ഇത്തരം മഴ ഉണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള സമയത്തിന് 3 മണിക്കൂർ മുൻപ് ജില്ലാ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവചിക്കുന്ന സംവിധാനം ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട്. 'ഇടിയോടുകൂടിയ മഴ അടുത്ത 3 മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ ഇന്ന ജില്ലയിൽ പെയ്യും' എന്ന ഈ മുന്നറിയിപ്പിന് എല്ലാ മാസങ്ങളിലും ഒരേ പ്രധാന്യമല്ല കൽപ്പിക്കേണ്ടത്. ഏപ്രിൽ-മെയ് മാസങ്ങളിൽ, വേനൽ മഴയോട് അനുബന്ധിച്ചും, തുലാവർഷകാലത്തും ഇത്തരം അറിയിപ്പ് ലഭിച്ചാൽ അപകടകരമായ ഇടിമിന്നൽ സാധ്യത മനസിലാക്കി, ഉടൻതന്നെ ഇടിമിന്നൽ സുരക്ഷാ ക്രമീകരണം ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. ഇടിമിന്നൽ സുരക്ഷാ ക്രമീകരണം സംബന്ധിച്ച് വ്യക്തമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇടിയോടുകൂടിയ മഴയുടെ മുന്നറിയിപ്പ് ലഭിച്ചാൽ ഉണ്ടെൻ മേൽ സുരക്ഷാ മുന്നറിയിപ്പുകൾ പൊതു ജനങ്ങൾക്കായി ജില്ലയുടെ

സാമൂഹിക മാധ്യമങ്ങളിലും, വെബ്സൈറ്റിലും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും, ജില്ലയിലെ കേബിൾ മാധ്യമങ്ങളോട് ഇവ ടെക്സ്റ്റ് ഓവർലൈ (Text Overlay) ആയി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കാവുന്നതാണ്. ഫ്.എം.റേഡിയോകളോട് ഇവ ഉടൻ പൊതുജനങ്ങളെ അറിയിക്കുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കാവുന്നതാണ്.

2.5 ദേശീയ സമുദ്രവിവര വിശകലന കേന്ദ്രം (Indian National Centre for Ocean Information Services - INCOIS)

കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥ വകുപ്പിന്റെ പൊതു മുന്നറിയിപ്പ് ബുള്ളറ്റിനുകളിൽ സമുദ്ര സ്ഥിതി സംബന്ധിച്ച വിശകലനം നൽകുന്നത് ദേശീയ സമുദ്രവിവര വിശകലന കേന്ദ്രം (INCOIS) ആണ്. ഇൻഡ്യൻ തീരത്തെ ബാധിക്കാവുന്ന, സമുദ്രത്തിൽ ഉൽഭവിക്കുന്ന വിവിധ ദുരന്തങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് INCOIS മുന്നറിയിപ്പുകൾ നൽകി വരുന്നു. താരതമ്യേന പുതിയ ഒരു സ്ഥാപനമായ INCOIS ചുരുങ്ങിയ കാലംകൊണ്ട് അന്താരാഷ്ട്ര പ്രശംസ കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. സുനാമി, കള്ളക്കടൽ, അപകടകരമായ തിരമാലകൾ (Swell waves), ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ സമയത്തെ വിവിധ പ്രദേശങ്ങളിലെ സമുദ്ര സ്ഥിതി, വേലിയേറ്റ സമയത്തെ സമുദ്ര സ്ഥിതി എന്നിവയാണ് പ്രധാനമായും INCOIS നൽകുന്ന മുന്നറിയിപ്പുകൾ. ഇവയിൽ സുനാമി ഒഴികെ ഉള്ള എല്ലാ വിശകലനങ്ങളും കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥ വകുപ്പിന്റെ ബുള്ളറ്റിനുകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. സുനാമി കാലവർഷവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ദുരന്ത സാധ്യത അല്ലാത്തതിനാൽ ഇവിടെ വിശദമാക്കുന്നില്ല. ചില അവസരങ്ങളിൽ INCOIS പ്രത്യേകമായി തന്നെ മുന്നറിയിപ്പുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കാറുണ്ട്. ഇത്തരം അവസരങ്ങളിൽ ഈ മുന്നറിയിപ്പുകൾക്കനുസരിച്ച് ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പ്രത്യേക നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കും.

2.6 അലർട്ടുകളും അതിനനുസരിച്ച് സ്വീകരിക്കേണ്ട നടപടികളും

കേരളത്തിന്റെ ഭൂമിശാസ്ത്ര-സാമൂഹിക ഘടനകൂടി പരിഗണിച്ച് വേണം ഈ അലർട്ടുകളെ മനസ്സിലാക്കുവാൻ. കേരളം വളരെ വ്യത്യസ്തമായ ഭൂപ്രകൃതിയുള്ള പ്രദേശമാണ്. ഉരുൾപൊട്ടൽ സാധ്യതയുള്ള

മലയോരവും, വീതി കുറഞ്ഞ ധാരാളം നദികളും നീളമേറിയതും ജനസാന്ദ്രതയേറിയതുമായ കടൽതീരവുമാണ് നമ്മുടെ പ്രധാന അപകട മേഖലകൾ. സുരക്ഷിതമല്ലാത്ത ഇത്തരം പ്രദേശങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്നവരുടെ സാമൂഹിക ഘടനയും പരിശോധിക്കണം. കേരള സമൂഹത്തിലെ ഏറ്റവും പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്ന വിഭാഗങ്ങൾ ആകും ഇത്തരം പ്രദേശങ്ങളിൽ വസിക്കുന്നത്. അടച്ചുറപ്പില്ലാത്ത വീടുകൾ ഏറ്റവും കൂടുതൽ കാണപ്പെടാനും സാധ്യതയുള്ള മേഖലകളാണിവ. അലെർട്ടുകളും അതിനനുസരിച്ച് വിലയിരുത്തേണ്ടതാണ്. മഴ എല്ലായിടത്തും ഒരു പോലെ അപകടം വിതക്കണമെന്നില്ല. മലയോരഭൂമിയിൽ മനുഷ്യനായി വ്യതിയാനം വരുത്തുകയും, ഹരിത മേലാപ്പ് ഇല്ലാതാക്കപ്പെടുകയും ചെയ്ത സ്ഥലങ്ങൾ, റോഡിനും, വീടിനും മറ്റുമായി കൂന്ന് വെട്ടി 1 മീറ്ററിൽ അധികം ഉയർന്ന മൺതിട്ടകൾ നിർത്തിയിട്ടുള്ള ഇടങ്ങൾ, ചതുപ്പും, നെൽവയലും നികത്തിയ സ്ഥലങ്ങൾ, നീർച്ചാലുകൾ വഴിതിരിച്ച് വിട്ടതോ, തടയപ്പെട്ടതോ ആയ സ്ഥലങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ചെറു തീക്ഷ്ണതയുള്ള മഴ തന്നെ വലിയ ദുരന്തം സൃഷ്ടിച്ചേക്കാം. അതിനാൽ തന്നെ ഒരു ജില്ലയിലെ മലയോര മേഖലയിൽ എടുക്കുന്ന മുന്നൊരുക്കങ്ങൾ മതിയാകില്ല തീരപ്രദേശത്ത്. ഓരോ മുന്നറിയിപ്പും പരിഗണിച്ച് അതാതു പ്രദേശത്തിന് അനിയോജ്യമായ തീരുമാനങ്ങൾ അതാതു പ്രദേശത്തെ ചുമതലയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥൻ നിർണ്ണയിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഓരോ വില്ലേജിലെയും ദുരന്ത സാധ്യത ക്രോഡീകരിച്ച് പട്ടികയായി സംസ്ഥാന ദുരന്ത ലഘൂകരണ പദ്ധതിയുടെ അനുബന്ധമായി ഇവിടെ <http://sdma.kerala.gov.in/wp-content/uploads/2019/03/Kerala-SDMP-Version-September-2016-Annexure-1-compressesd.pdf> നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇവ കൂടി പരിഗണിച്ചുവേണം പ്രാദേശിക തീരുമാനം കൈകൊള്ളാൻ.

തുടർച്ചയായി മഴ ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ദിവസങ്ങൾക്കിടയിൽ ഒരു ദിവസം മഞ്ഞ ജാഗ്രതാ നിർദ്ദേശം ലഭിച്ചാൽ, മഞ്ഞ ജാഗ്രതാ നിർദ്ദേശം നിലനിൽക്കുന്ന ദിവസം പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ അർഹിക്കുന്നു. അതുപോലെ തുടർച്ചയായി മഴ ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ദിവസങ്ങൾക്കിടയിൽ ഒരു ദിവസം ഓറഞ്ച് ജാഗ്രതാ നിർദ്ദേശം ലഭിച്ചാൽ, ഓറഞ്ച് ജാഗ്രതാ നിർദ്ദേശം

നിലനിൽക്കുന്ന ദിവസം പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ അർഹിക്കുന്നു. തുടർച്ചയായ ദിവസങ്ങളിൽ മഴ ലഭിക്കാതിരിക്കുകയും എന്നാൽ ഒരു ദിവസം ചുവപ്പ് ജാഗ്രതാ നിർദ്ദേശം ലഭിക്കുകയും ചെയ്താലും ചുവപ്പ് ജാഗ്രതാ നിർദ്ദേശം നിലനിൽക്കുന്ന ദിവസം പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ അർഹിക്കുന്നു.

ഈ ഓരോ അലേർട്ട് നിറത്തിനും അനുസരിച്ച് ഓരോ വകുപ്പും കൈക്കൊള്ളേണ്ടുന്ന നടപടികൾ Handbook on Disaster Management - Volume 2 - Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Kerala (<http://sdma.kerala.gov.in/wp-content/uploads/2018/11/EOCESFP2015-Edition-2.pdf>)ൽ നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇവ എല്ലാ വകുപ്പുകളും, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളും പ്രത്യേകം പരിശോധിച്ച് അവരവർക്ക് നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള നടപടികൾ അതാത് സാഹചര്യവും, സംസ്ഥാന/ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികളുടെ നിർദ്ദേശവും അനുസരിച്ച് സ്വീകരിക്കണം.

- കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥ വകുപ്പിന്റെ കാറ്റിന്റെ പ്രവചനത്തിൽ 30 കിലോമീറ്ററിൽ അധികം വേഗതയും, INCOISന്റെ തിരമാല പ്രവചനം കേരള തീരത്ത് 2 മീറ്ററിൽ അധികം ആകുകയും ചെയ്താൽ പ്രസ്തുത കാലയളവിൽ അവർ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾ ജാഗ്രത പാലിക്കണം എന്നും, 2 m തിരമലയിൽ മറിയുവാൻ സാധ്യതയുള്ള ചെറിയയാനങ്ങളിൽ മത്സ്യ ബന്ധനം നടത്തുന്നത് ഒഴിവാക്കണം എന്നും ഉപദേശ രൂപേണ അറിയിപ്പ് നൽകും.
- സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റിയുടെ 4-12-2017ലെ തീരുമാനത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥ വകുപ്പ് "Fishermen advised not to venture" എന്ന നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ "മത്സ്യതൊഴിലാളികൾ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥ വകുപ്പോ, INCOISഓ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന സമുദ്ര മേഖലയിൽ, നിർദ്ദേശിക്കുന്ന കാലയളവിൽ "മത്സ്യ ബന്ധനത്തിന് പോകരുത്", എന്ന നിർദ്ദേശം സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കും.
- ഇൻഡ്യൻ മഹാസമുദ്രത്തിന്റെയും, അറബിക്കടലിന്റെയും, ബംഗാൾ ഉൾക്കടലിന്റെയും ഏതെങ്കിലും സമുദ്ര പ്രദേശത്ത് "Total suspension of fishing" എന്ന നിർദ്ദേശം ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത മേഖലയിൽ,

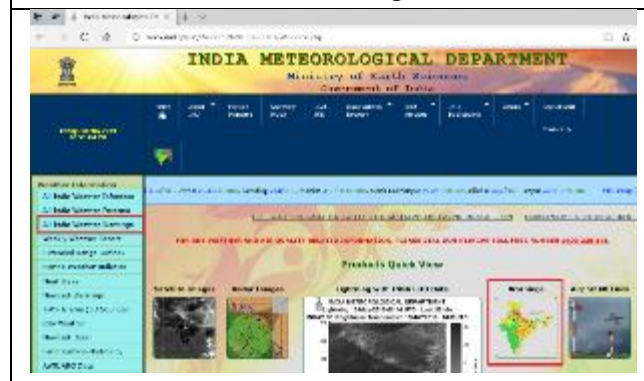
മുന്നറിയിപ്പിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്ന കാലയളവിൽ "മത്സ്യ ബന്ധനത്തിന് പോകുന്നത് തടയണം" എന്ന കർശന നിർദ്ദേശം സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കും.

2.7 ഔദ്യോഗിക മുന്നറിയിപ്പ് ലഭിക്കുന്ന ആപ്പുകളും, വെബ്സൈറ്റുകളും, സാമൂഹിക മാധ്യമങ്ങളും

കാലാവസ്ഥ സംബന്ധിയായ മുന്നറിയിപ്പുകൾ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥ വകുപ്പിന്റെ www.imd.gov.in, www.imdtvm.gov.in എന്നീ വെബ്സൈറ്റുകളിൽ ലഭ്യമാണ്. സമുദ്രസ്ഥിതി സംബന്ധിച്ച വിവരം, www.incois.gov.in എന്ന ദേശീയ സമുദ്രവിവര വിശകലന കേന്ദ്രത്തിന്റെ (INCOIS) വെബ്സൈറ്റിൽ ലഭ്യമാണ്.

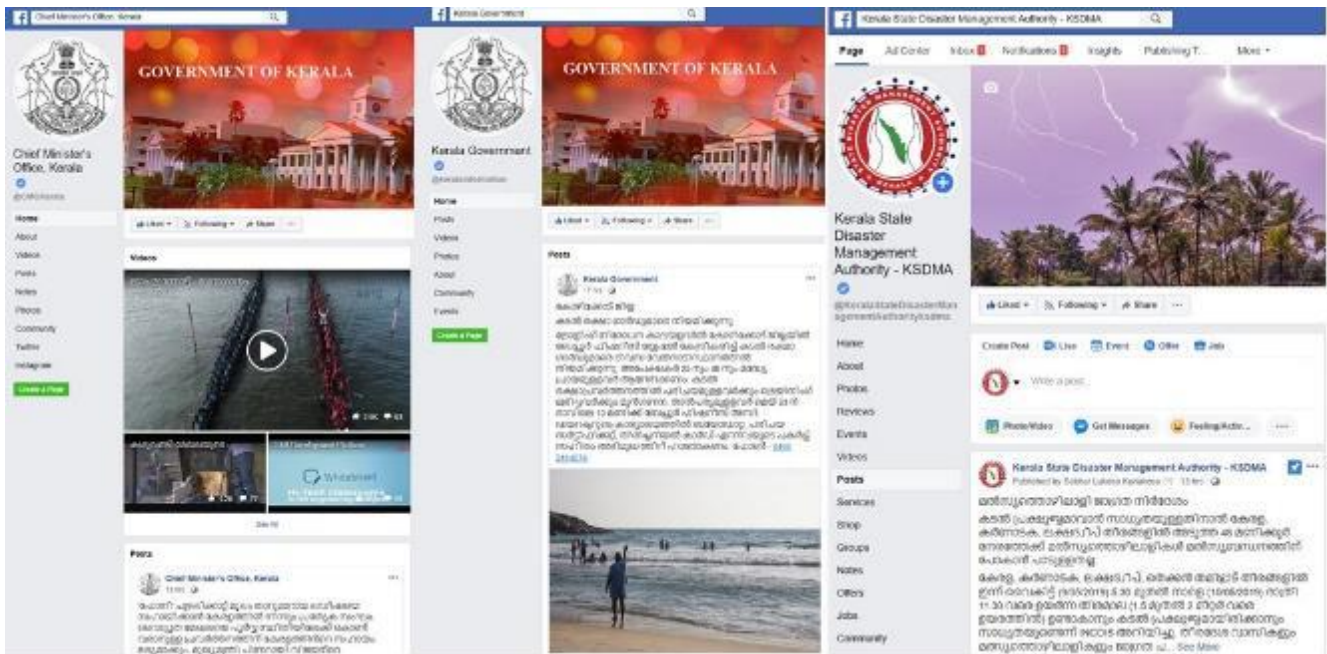
www.imdtvm.gov.in

www.imd.gov.in

സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ വെബ്സൈറ്റിലും (sdma.kerala.gov.in), ഫേസ്ബുക്കിലെ കേരള സർക്കാർ പേജും, ബഹു: മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പേജും, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ പേജും, അതതു സമയങ്ങളിൽ ഔദ്യോഗികമായി ദുരന്ത സംബന്ധിയായ മുന്നറിയിപ്പുകളും വിവരങ്ങളും പൊതുജനങ്ങൾക്കായി നൽകുന്നുണ്ട്.

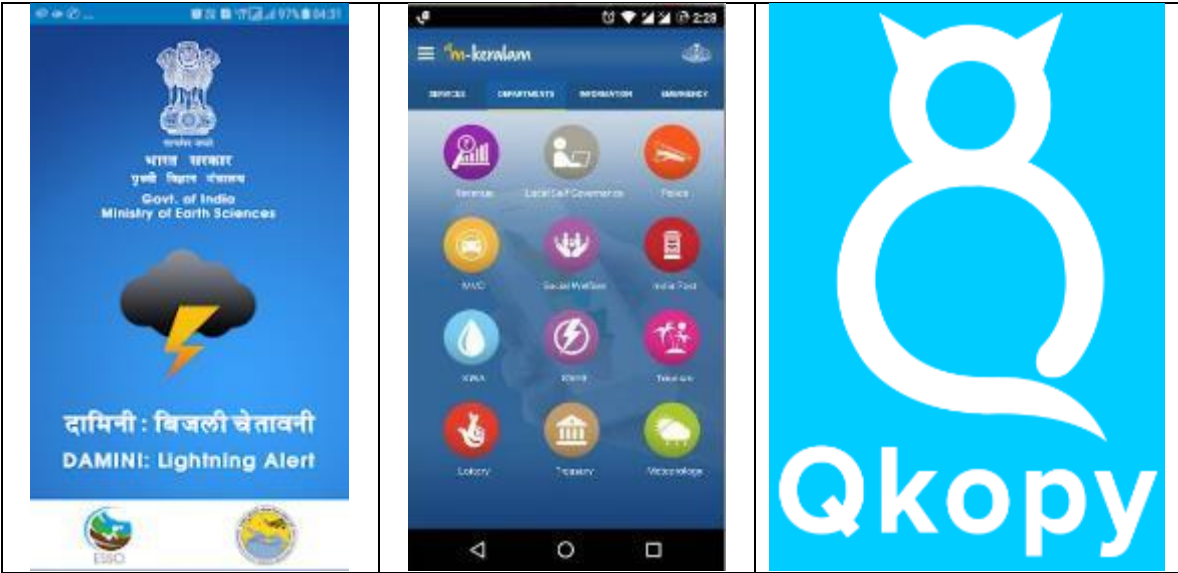
ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി, ദുരന്ത സംബന്ധിയായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുന്നതിനായി പ്രത്യേക WhatsApp Group 2015 മുതൽ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. KSDMA IAS Officers, KSDMA IPS Officers, KSDMA

Forces, KSDMA Media, KSDMA PS to Ministers, KSDMA Aaptha Mithra, KSDMA Virtual Cadre, NDMA-KSDMA എന്നിവയാണ് ഈ ഗ്രൂപ്പുകൾ.

ഇവ കൂടാതെ, Qkopy എന്ന പൊതു ആപ്പിലും സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ദുരന്ത സംബന്ധിയായ മുന്നറിയിപ്പുകളും നിർദ്ദേശങ്ങളും നൽകുന്നുണ്ട്.

മിന്നൽ ഉണ്ടാകുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ മനസിലാക്കുവാനും, നമ്മൾ നിൽക്കുന്ന സ്ഥലത്തിന് അടുത്ത് മിന്നൽ ഉണ്ടാകുന്നുണ്ടോ എന്ന് മനസിലാക്കുവാനും കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് 'ദാമിനി (Damini)' എന്ന ഒരു മൊബൈൽ അപ്ലിക്കേഷൻ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇത് ഗൂഗിൾ പ്ലേസ്റ്റോറിൽ ലഭ്യമാണ്.

പോതുജങ്ങൾക്കായി നിലവിൽ നമ്മുടെ ഐ.റ്റി. മിഷൻ ഒരു ആപ്പ് ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട് - m-keralam app. ഈ ആപ്പ് ഇവിടെ ലഭ്യമാണ് Google Play Storeൽ ലഭ്യമാണ്. ഈ ആപ്പിൽ കാലാവസ്ഥാ വിവരങ്ങൾ ലഭ്യമായിട്ടുണ്ട്.

പ്രസ്തുത അപ്ലിക്കേഷനുകൾ ഡി.ഇ.ഓ.സിയിലെ ഒരു ഔദ്യോഗിക മൊബൈൽ ഫോണിൽ ഇൻസ്റ്റോൾ ചെയ്യുകയും, നിരീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക. ഇവ എല്ലാ സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥരും ഉപയോഗിക്കുന്നത് കാലാവസ്ഥാ വിവരം കൂടുതൽ വ്യാപകമായി ഉപയോഗപ്പെടുവാൻ സാഹചര്യം ഒരുക്കും. ഇതിനായി ജില്ലയിലെ എല്ലാ ഉദ്യോഗസ്ഥരെയും പ്രത്യേകമായി പ്രേരിപ്പിക്കുന്നത് ഉചിതമാണ്.

3. അംഗീകൃത ദുരന്തങ്ങൾ

- ദേശീയ തലത്തിൽ അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ള ദുരന്തങ്ങൾ - 1) വെള്ളപ്പൊക്കം, 2) ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ/പാറ വീഴ്ച/പറ നിരങ്ങൾ, 3) വരൾച്ച, 4) ചുഴലിക്കാറ്റ്, 5) ഭൂമികുലുക്കം, 6) മേഘസ്ഫോടനം, 7) ആലിപ്പഴ വീഴ്ച, 8) സുനാമി, 9) കാട്ട് തീ, 10) കീടാക്രമണം, 11) ശൈത്യതരംഗം/ശീതാഘാതം, 12) ഹിമപാതം. ഇവയുടെ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായം GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015 പ്രകാരം നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- സംസ്ഥാന സവിശേഷ ദുരന്തങ്ങൾ - തീരശോഷണം, ഇടിമിന്നൽ, ശക്തമായ കാറ്റ്, കുഴലികൃത മണ്ണൊലിപ്പ്, ഉഷ്ണതരംഗം/സൂര്യാഘാതം/സൂര്യതാപം. തീരശോഷണം, ഇടിമിന്നൽ, ശക്തമായ കാറ്റ് എന്നിവയുടെ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായം GO (Ms) No. 343/2015/DMD dated 23-07-2015 പ്രകാരം നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ട്. കുഴലികൃത മണ്ണൊലിപ്പിന്റെ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായം GO (Rt) No. 149/2017/DMD dated 18-01-2017 പ്രകാരം നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഉഷ്ണതരംഗം/സൂര്യാഘാതം/സൂര്യതാപം എന്നിവയുടെ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായം GO (Ms) No. 9/2019/DMD dated 9-03-2019 പ്രകാരം നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

3.1 കേരളത്തിലെ പ്രധാന മഴക്കാല ദുരന്ത സാധ്യതകൾ

- ദീർഘകാല ശരാശരിയോട് അടുത്ത അളവിൽ മഴ ലഭിക്കുവാനുള്ള സാധ്യത ഉണ്ട് എന്നത് പരിഗണിച്ച്, ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ വെള്ളപ്പൊക്കം, ഉരുൾപൊട്ടൽ, മണ്ണിടിച്ചിൽ, ശക്തമായ കാറ്റ്, തീരശോഷണം എന്നിവ നേരിടുവാൻ തയ്യാറാകേണ്ടതുണ്ട്. അടുത്തകാലത്തായി മഴയുടെ തീക്ഷ്ണത (rainfall intensity: amount of rainfall in 1 hr) സാധാരണയിൽ അധികമാണ് എന്ന് കാലാവസ്ഥാ വിധക്തർ വിലയിരുത്തുന്നു. ലഭിക്കും എന്ന്

പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന മഴ ചുരുങ്ങിയ സമയത്തിലും, ദിവസങ്ങളിൽ ലഭിക്കുന്ന അവസ്ഥയാണ് പൊതുവിൽ കാണുന്നത്. തീക്ഷ്ണത കൂടിയ മഴ പെയ്താൽ മണ്ണിലേക്ക് അഴന്നിറങ്ങുവാനുള്ള സമയം ജലത്തിന് ലഭിക്കില്ല എന്നതിനാൽ അത് പെട്ടെന്ന് നീർച്ചലുകളിലും, പുഴകളിലും ചെന്നെത്തുകയും വെള്ളപ്പൊക്കത്തിനും, മിന്നൽ പ്രളയത്തിനും കാരണമാകും.

- മേൽമണ്ണ് 2018ലെ പ്രളയത്തിൽ ഗണ്യമായ അളവിൽ നഷ്ടപ്പെട്ടതിനാൽ, ലഭിക്കുന്ന മഴയുടെ നല്ലൊരുപകുറ്റം ഒഴുകി പോകുവാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. ഇത് നദികളിലെയും, ചാലുകളിലേയും ജലനിരപ്പ് പെട്ടെന്ന് ഉയരുവാൻ കാരണമാകും.
- വെള്ളപ്പൊക്കം, ഉരുൾപൊട്ടൽ, മണ്ണിടിച്ചിൽ എന്നിവ ഉണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള വില്ലേജുകളുടെ വിവരം ജില്ലാ ദുരന്ത ലഘൂകരണ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഈ വിവരം <http://sdma.kerala.gov.in/maps/> എന്ന ലിങ്കിൽ ലഭ്യമാണ്
- നിലവിൽ കേന്ദ്ര ജലകമ്മീഷന് കേരളത്തിൽ പ്രളയ പ്രവചന ഉപകരണങ്ങൾ ഇല്ല. ഇവ സ്ഥാപിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ച് വരുന്നു. ഇവ സ്ഥാപിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ ഓരോ നദിയിലെയും ജല നിരപ്പിന് അനുസരിച്ചുള്ള പ്രതികരണ നടപടികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുവാൻ സാധിക്കും.
- ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ പ്രവചന സാങ്കേതിക വിദ്യ നിലവിൽ വിജയകരമായി പരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. ശ്രമങ്ങൾ ജി.എസ്.ഐ നടത്തി വരുന്നു.
- ആലപ്പുഴ, തൃശൂർ, കോട്ടയം എന്നീ ജില്ലകൾ വെള്ളപ്പൊക്ക പ്രതിരോധത്തിന് പ്രത്യേകമായി തയ്യാറെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്.
- കാലവർഷ-തുലാവർഷ കാലത്ത് അണക്കെട്ടുകളുടെ ഷട്ടർ തുറക്കുവാൻ സാധ്യതയുണ്ട്.
- കുഴലികൃത മണ്ണൊലിപ്പ് കാണപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ കുട്ടികൾ ഇവ മൂലം ഉണ്ടായിട്ടുള്ള തുരംഗങ്ങളിൽ അകപ്പെടാതെ

ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇവ ഇടിഞ്ഞ് ഇറങ്ങുന്നത് അപകട സാധ്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

- ക്വാറന്റൈൻ, മലയോര മേഖലയിലെ ചെറു അരുവികളും, കയങ്ങളും, കടൽ തീരങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ഒട്ടനവധി മുങ്ങി മരണങ്ങൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെടുന്നുണ്ട്. മഴകാലത്ത് ഇവയിലെ ദുരന്ത സാധ്യത ഗണ്യമായി വർദ്ധിക്കുന്നു.
- ഇവ പരിഗണിച്ച് ഈ കാലവർഷ-തുലാവർഷ സമയത്ത് ചുവടെ ചേർക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ പാലിക്കണം എന്ന് ജില്ലാ അതോറിറ്റികളോടും, വിവിധ വകുപ്പുകളോടും നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

4. സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സി നടത്തേണ്ട പ്രവർത്തനം

1. സംസ്ഥാന തല Incident Command ആയി പ്രവർത്തിക്കുക
2. സംസ്ഥാന തല Incident Response System ചുവടെ ചേർക്കുന്നു

State Level		
Sl. No	IRS Designation	Officer
1	Responsible Officer (RO)	Chief Executive Officer of SDMA (Chief Secretary)
2	Incident Commander (IC)	State Relief Commissioner (Principal Secretary, DM)
3	Alternate Incident Commander (AIC)	One of the members of the State Executive Committee as decided by the RO to replace IC after 8 hours of continuous work
4	Deputy Incident Commander (DIC)	Commissioner Land Revenue or Secretary level officer nominated by IC based on need from time to time
5	Operations Section Chief (OSC)	Additional Director General of Police nominated by State Police Chief
6	Logistics Section Chief (LSC)	Additional Transport Commissioner nominated by Transport Commissioner
7	Planning Section Chief (PSC)	Director, Fire and Rescue Services nominated by Director General, Fire & Rescue Services
8	Liaison Officer (LO)	Head, State EOC (Alternated by the Chief Manager, SDMA after 8 hours of continuous work)
9	Safety Officer (SO)	Additional Director, Health Services nominated by Director, Health Services
10	Media Officer (MO)	Additional Director, I & PRD nominated by Director, I & PRD
11	Information Officer (IO)	Hazard and Risk Analyst, SEOC [Alternated by Hazard Analyst (Database) by 8 hours of continuous work]

3. ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിൽ Incident Response System അനുസരിച്ച് ദുരിതാശ്വാസ കമ്മീഷണറുടെ Liaison, Planning and Information കാര്യാലയമായും, General Staff ആയും പ്രവർത്തിക്കുക
4. ദൈനം ദിനം ഉച്ചയ്ക്ക് കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ ഉച്ചയ്ക്ക് 1 മണിയുടെ ബുള്ളറ്റിൻ പരിഗണിച്ച് 3 മണിയോടെ അടുത്ത ദിവസത്തെ കാലാവസ്ഥാ അവലോകനം അനുസരിച്ചുള്ള പ്രവർത്തന നിർദ്ദേശങ്ങൾ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്കും, വിവിധ കണ്ട്രോൾ റൂമുകൾക്കും ഇമെയിൽ, WhatsApp എന്നിവയായി നൽകുക
5. മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്കുള്ള പ്രത്യേക മുന്നറിയിപ്പ് പ്രത്യേകമായി, അത്തരം മുന്നറിയിപ്പ് ഉള്ള ദിവസങ്ങളിൽ പുറപ്പെടുവിക്കുക

6. ദുരന്ത സാധ്യതയുടെ പ്രവചിക്കപ്പെടുന്ന തീവ്രത അനുസരിച്ച് ഫോൺ മുഖാന്തരം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്കും, വിവിധ കണ്ട്രോൾ റൂമുകൾക്കും പ്രത്യേകമായി വിവരം കൈമാറും
7. പ്രത്യേകമായി മുന്നറിയിപ്പുകൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത വിവരം ആദ്യം ഫോണിലൂടെ നേരിട്ട് ജില്ലാ കളക്ടറെ അറിയിക്കുകയും, തുടർന്ന് ജിലാ ഇ.ഓ.സിയെയും അറിയിക്കുക.
8. ആഴ്ചയിൽ 1 ദിവസം ജില്ലാ ഇ.ഓ.സികളുടെയും, വിവിധ കണ്ട്രോൾ റൂമുകൾകളുടെയും സാറ്റലൈറ്റ് ഫോൺ, മൊബൈൽ ഫോൺ, ലാൻഡ് ഫോൺ, ഇന്റർനെറ്റ് എന്നിവ പരിശോധിക്കുക
9. എല്ലാ വില്ലേജുകളുടെയും, താലൂക്കുകളുടെയും, ജില്ലകളുടെയും ദുരന്ത സാധ്യതാ ഭൂപടം, അതാത് പ്രദേശത്തെ സർക്കാർ ഓഫീസുകൾ, ആശുപത്രികൾ, സ്കൂളുകൾ, ഇവയെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന റോഡുകൾ, പ്രദേശത്തെ പ്രധാന തോടുകൾ, നദികൾ, കായലുകൾ, ജല സംഭരണികൾ പ്രധാനസ്ഥല പേരുകൾ ഉൾപ്പെടെ പ്രതേയ്കം ഭൂപടങ്ങൾ ആയി തയ്യാറാക്കി പി.ഡി.എഫ് ആയി ജില്ലകൾക്ക് നൽകുക.
10. ജില്ലാ അതോറിറ്റികളിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന ദൈനംദിന ദുരന്ത വിവരങ്ങൾ കേന്ദ്ര ദുരന്ത വിവര ശേഖരണ സംവിധാനത്തിൽ ക്രോഡീകരിച്ച് കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് ലഭ്യമാക്കുക
11. സാമൂഹിക മാധ്യമങ്ങളിലൂടെയും പത്ര മാധ്യമങ്ങളിലൂടെയും പൊതു ജനങ്ങൾക്കുള്ള മുന്നറിയിപ്പുകളും, പരസ്യങ്ങളും പുറപ്പെടുവിക്കുക
12. സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സിയും, ജില്ലാ ഇ.ഓ.സികളും, പോലീസ് സംസ്ഥാന കാര്യാലയം, അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പ് കാര്യാലയം, സംസ്ഥാന ദുരിതാശ്വാസ കമ്മീഷണറുടെ കാര്യാലയം എന്നിവയുമായി ഹോട്ട് ലൈൻ നിലനിർത്തുക.
13. ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിൽ കേന്ദ്ര ദുരന്ത പ്രതികരണ സേന, പ്രതിരോധ സേനകൾ എന്നിവയുടെ ആവശ്യകത നിർണയിച്ച് ആവശ്യമായ സംവിധാനം ദുരിതാശ്വാസ കമ്മീഷണറുടെ നിർദ്ദേശം അനുസരിച്ച് സംസ്ഥാനത്ത് വിന്യസിക്കുവാൻ നിർദ്ദേശം നൽകുക.

14. ആവശ്യമായ ഘട്ടത്തിൽ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് നൽകുവാൻ മെമോറാൻഡം തയ്യാറാക്കി സർക്കാരിന് സമർപ്പിക്കുക.
15. ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയുടെ വിനിയോഗത്തിന് ദുരന്ത നിവാരണ വകുപ്പിന് ആവശ്യമായ ഉപദേശം നൽകുക.
16. ദുരന്ത പ്രതിരോധ-പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും, മുന്നറിയിപ്പുകൾ നൽകുവാനും സഹായകമായ ഒരു മൊബൈൽ ആപ്പ്‌ളിക്കേഷൻ നിർമ്മിക്കുകയും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്യുക.
17. പ്രാദേശികമായി എസ്.എം.എസ് ഉപയോഗിച്ച് പൊതുജനങ്ങൾക്ക് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്ന സംവിധാനം CDOTമായി ചേർന്ന് തയ്യാറാക്കി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിന് മുൻഗണന നൽകുക.
18. പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ഇടിമിന്നലും, തീവ്ര മഴയുടെ സാഹചര്യവും പ്രാദേശികമായി മുന്നറിയിപ്പായി നൽകുവാൻ കർണാടക, ആന്ധ്ര, വെസ്റ്റ് ബംഗാൾ സർക്കാരുകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള, കേന്ദ്ര ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ഇടിമിന്നൽ സുരക്ഷയുടെ ദേശീയ മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളുമായി സഹകരിച്ച് സംവിധാനം സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് മുൻഗണന നൽകുക.

5. Central Agencies

5.1.1 National Disaster Response Force

1. State EOC will deploy a hotline phone at the temporary Regional Response Centre at Thrissur for direct communication with NDRF
2. NDRF shall appoint an officer (not below the rank of Head Constable) to State EOC for liaison on 24 x 7 duty on a shift basis.
3. NDRF may deploy 2 teams as reserve in Thrissur RRC
4. NDRF may establish a Regional Response Reserve stock for Kerala at Thrissur in Thalasserry Village of Thalappalli Taluk in the building kept in the custody of Thasildar which earlier housed the Seismographs.

5.1.2 Central Armed Forces (Indian Army, Indian Navy, Indian Air Force, Coast Guard, BSF, CRPF, ITBP)

1. May conduct a reconnaissance to the most vulnerable areas of all districts of Kerala
2. May source all hazard prone area maps, road network maps and helicopter landing sites from KSDMA
3. May conduct necessary orientation of hazard proneness of Kerala to field commanders in collaboration with KSDMA
4. May ensure that adequate number of boats, bautes and out board motors are pre-positioned in Kerala
5. Indian Airforce may pre-position 2 heavy lift helicopters in Kerala for immediate deployment
6. A closed cover communication will be provided to Armed Forces indicating the critical mobile numbers and satellite phone numbers of the State.
7. All deployment requests and communications will be initially via Mobile Phone Call from State EOC (Fixed numbers), WhatsApp Group of KSDMA for Forces and email State Emergency Operations Centre (seoc.gok@gmail.com or seoc.ksdma@kerala.gov.in) after which an ink signed copy of the directive from State Relief Commissioner (Principal Secretary, Disaster Management) or Chief Secretary will be provided
8. If need be during L2 or L1 disasters, on request from State EOC, one officer with necessary communication gear may be posted to State EOC for close liaison
9. For support to respond to drowning accidents, Ernakulam Collectorate will liaison with Indian Navy and Coast Guard. Hence all such requests will be routed through District Collector, Ernakulam. SEOC will only intervene in case of notified disaster events.

5.1.3 Department of Telecommunications, Govt. of India

1. All mobile phone operators shall be directed to share the GIS database of their mobile towers in the State with the State EOC at seoc.gok@gmail.com
2. Direct all mobile phone operators in the State to keep their Communication on Wheels ready for immediate deployment focusing on Alappuzha, Idukki, Wayanad and Palakkad
3. Direct BSNL to ensure that the mobile phone, land phone and internet of State EOC and District EOCs are not disconnected or obstructed. BSNL shall at districts ensure immediate restoration of the connectivity to these numbers in case of disrruption.

5.1.4 District NICs

1. Shall create an SMS system for DDMA including all Government Officials in the district. The system shall have various SMS groups for varying levels of administration. Alappuzha DEOC has established such a system which may be studied and replicated.
2. In order to issue specific alerts to public, an SMS messaging system integrating the mobile numbers in the voter card database may be created. Such an alert system will enable to send varying messages to varying geographies depending on the threats.

6. ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ നടത്തേണ്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ

1. കാലവർഷ-തൂലാവർഷ തയാറെടുപ്പ് പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അവലോകനത്തിനായി ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി യോഗങ്ങൾ മെയ് 30ന് മുൻപ് ചേരുക. ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ സഹ-അധ്യക്ഷനായ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റിനോട് ബ്ലോക്ക്-ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് തല അവലോകനയോഗങ്ങൾ നടത്തുവാൻ അഭ്യർത്ഥിക്കുക.
2. ജില്ലയിലെ ഡെപ്യൂട്ടി കളക്ടർ (ദുരന്ത നിവാരണം) (ഡെപ്യൂട്ടി കളക്ടർ ദുരന്ത നിവാരണം ഇല്ലാത്ത ജില്ലകളിൽ എ.ഡി.എം), ജില്ല കളക്ടറെറ്റിലെ **Natural Calamity Section, Hazard Analyst** എന്നിവർ ആയിരിക്കും ജില്ലാ അതോറിറ്റിയുടെ കാര്യാലയമായി പ്രവർത്തിക്കുക.
3. National Disaster Management Guidelines - Incident Response System, 2010 പ്രകാരമുള്ള ജില്ലാ തല, താലൂക്ക് തല ദുരന്ത പ്രതികരണ ചുമതലകൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന വിധം നിർവചിച്ച് ഉത്തരവ് 30-5-2019ന് മുൻപ് പുറപ്പെടുവിക്കുക. തിരുവനന്തപുരം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ഈ വിഷയത്തിൽ പുറപ്പെടുവിച്ച Proceedings No. H2/E/162507/19 (2) dated 1-03-2019 എന്ന ഉത്തരവ് അനുകരണീയമാണ്. ഉത്തരവ് അനുബന്ധം 3 ആയി ചേർക്കുന്നു.
4. സംസ്ഥാന/ജില്ലാ തല Incident Response Systemന്റെ ചുമതല വഹിക്കേണ്ടുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥരെ സംബന്ധിച്ച നിർദ്ദേശങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു. ജില്ലാ, താലൂക്ക് തലത്തിൽ ഇതിനനുസരിതമായി ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുക. എല്ലാ തസ്തികകളിൽ 8 മണിക്കൂർ പ്രവർത്തന ശേഷം മാറ്റുവാൻ ഒരു പകരം ഉദ്യോഗസ്ഥനെയും കണ്ടെത്തി Alternate IRSഉം ഉറപ്പ് വരുത്തുക. തുടർച്ചയായി ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥനും 12 മണിക്കൂറിൽ അധികം പ്രവർത്തിക്കുന്നില്ല എന്ന് സേഫ്റ്റി ഓഫീസർ ഉറപ്പ് വരുത്തണം. പുതിയ ആളുകൾ ചാർജ് എടുക്കുമ്പോൾ മുൻപ് പ്രവർത്തിച്ചവർ നടത്തിയ പ്രവർത്തനം സംബന്ധിച്ച് ഒരു briefing നൽകണം.

District Level		
1	Responsible Officer (RO)	Chairperson, DDMA (District Collector)
2	Incident Commander (IC)	Chief Executive Officer, DDMA (Deputy Collector, DM/ADM)
3	Deputy Incident Commander (DIC)	Assistant Development Commissioner (General) or District Planning Officer
4	Operations Section Chief (OSC)	A Dy. SP nominated by District Police Chief
5	Logistics Section Chief (LSC)	Regional Transport Officer nominated by RO
6	Planning Section Chief (PSC)	Assistant Divisional Fire Officer nominated by District Fire Officer
7	Safety Officer (SO)	A Medical Officer nominated by District Medical Officer
8	Media Officer (MO)	Information Officer (I & PRD) nominated by District Information Officer
9	Liaison Officer (LO)	Junior Superintendent, Natural Calamity
10	Information Officer (IO)	Hazard Analyst, DEOC
Taluk Level		
1	Responsible Officer (RO)	Deputy Collector or equivalent nominated by Chairperson, DDMA
2	Incident Commander (IC)	Tahasildar of the Taluk
3	Deputy Incident Commander (DIC)	Block Development Officer nominated by Assistant Development Commissioner
4	Operations Section Chief (OSC)	A Circle Inspector of Police nominated by District Police Chief
5	Logistics Section Chief (LSC)	Motor Vehicles Inspector nominated by Regional Transport Officer
6	Planning Section Chief (PSC)	Station Officer, Fire and Rescue Services nominated by District Fire Officer
7	Safety Officer (SO)	A Medical Officer nominated by District Medical Officer
8	Media Officer (MO)	Information Officer nominated by District Information Officer (I & PRD)
9	Liaison Officer (LO)	A suitable Village Officer equivalent from the Taluk Office nominated by Tahasildar
10	Information Officer (IO)	A suitable Village Officer equivalent from the Taluk Office nominated by Tahasildar

- IRSൽ ഓരോരുത്തരുടേയും ഉത്തരവാദിത്തം സംബന്ധിച്ച് പരിശീലനം ആവശ്യമായ ജില്ലകൾ സംസ്ഥാന അതോറിറ്റിയെ ബന്ധപ്പെടുക. IRSൽ ഉൾപ്പെടുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കായി ജില്ലയിൽ വച്ച് പരിശീലനം ആവശ്യാനുസരണം നൽകുന്നതാണ്.
- എല്ലാ ജില്ലകളിലും ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രങ്ങൾ റവന്യൂ, പോലീസ് (പോലീസ് VHF റേഡിയോ സഹിതം), അഗ്നിശമന സേന എന്നീ വകുപ്പുകളുടെ പ്രതിനിധികളെ ഷിഫ്റ്റ് വ്യവസ്ഥയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി 24 മണിക്കൂറും പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് *Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions* *Plan,* *Kerala*

(<http://sdma.kerala.gov.in/publications/Handbook/SEOC,%202015.pdf>)ൽ

നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ ഉറപ്പ് വരുത്തണം. ആലപ്പുഴ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ഈ വിഷയത്തിൽ 2013മുതൽ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള പ്രവർത്തികൾ അനുകരണീയമാണ്.

7. ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിയുടെ Satellite Phone, ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിയിലെ രണ്ട് മൊബൈൽ ഫോൺ, ലാൻഡ് ഫോൺ, സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സിയിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന ഹോട്ട് ലൈൻ, ടോൾ ഫ്രീ നമ്പർ (1077), പോലീസ് വയർലെസ്സ്, വനം വകുപ്പ് വയർലെസ്സ് (Palakkad, Idukki, Wayanad ജില്ലകളിൽ), ഇന്റർനെറ്റ് (ഒരു വയർലെസ് ഡോക്സിംഗ് ഇന്റർനെറ്റും, ഒരു ഒപ്റ്റിക്കൽ ഫൈബർ ഇന്റർനെറ്റും), രണ്ട് ഡസ്ക്ടോപ്പ്, രണ്ട് ടി.വി, ഡി.ടി.എച്ച് കണക്ഷനും കേബിൾ കണക്ഷനും (രണ്ടും ഉണ്ടാകണം), സാധാരണ റേഡിയോ, ഒരു ഹാം റേഡിയോ എന്നിവ ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിയിൽ ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
8. ജില്ലയിൽ ലഭ്യമായ ആകാശവാണിയുടെ ഈ നിലയങ്ങൾ ഒന്ന് ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിയിൽ എപ്പോഴും ശ്രദ്ധിക്കുക
  - Trivandrum തിരുവനന്തപുരം MW (AM Channel): 1161 kHz
  - Alappuzha ആലപ്പുഴ MW (AM Channel): 576 kHz
  - Thrissur തൃശൂർ MW (AM Channel): 630 kHz
  - Calicut കോഴിക്കോട് MW (AM Channel): 684 kHz
9. ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിയിൽ നിന്നും ആവശ്യമാണെങ്കിൽ പൊതു ജനങ്ങളെ മുന്നറിയിപ്പ് അറിയിക്കുന്നതിന് വോട്ടർ പട്ടികയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള മൊബൈൽ നമ്പർ ശേഖരം ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം 2005, Section 30 (2) (v) പ്രകാരം ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ഇത്തരം സംവിധാനം തയ്യാറാക്കി തരുവാൻ എൻ.ഐ.സി.യോട് നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്യുക. വോട്ടർ പട്ടികയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള മൊബൈൽ നമ്പർ ശേഖരമാണെങ്കിൽ സൂക്ഷ്മമായി പ്രാദേശികമായി വ്യക്തമായ മുന്നറിയിപ്പുകൾ നൽകുവാൻ ഉപയോഗപ്പെടും.
10. എല്ലാ വില്ലേജുകളുടെയും, താലൂക്കുകളുടെയും, ജില്ലകളുടെയും ദുരന്ത സാധ്യതാ ഭൂപടം, അതാത് പ്രദേശത്തെ സർക്കാർ ഓഫീസുകൾ,

ആശുപത്രികൾ, സ്കൂളുകൾ, ഇവയെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന റോഡുകൾ, പ്രദേശത്തെ പ്രധാന തോടുകൾ, നദികൾ, കായലുകൾ, ജല സംഭരണികൾ പ്രധാനസ്ഥല പേരുകൾ ഉൾപ്പെടെ പ്രതേയ്കം ഭൂപടങ്ങൾ ആയി തയ്യാറാക്കി സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സി പി.ഡി.എഫ് ആയി ജില്ലകൾക്ക് നൽകും. ഇവ അതാത് വില്ലേജ്, താലൂക്ക് എന്നിവയ്ക്കും, പ്രദേശത്തെ പോലീസ്, അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പ്, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കും പ്രിന്റ് ചെയ്ത് ലഭ്യമാക്കുക.

11. ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിയിലേക്കുള്ള യു.പി.എസ്, ജെനറേറ്റർ, ബാറ്ററികൾ എന്നിവ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ജെനറേറ്ററിന് 2 ദിവസം പ്രവർത്തിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ ഇന്ധനം അതാത് ഇ.ഓ.സി ജെനറേറ്ററിനോട് അനുബന്ധമായി കരുതുക.
12. എല്ലാ അണക്കെട്ടുകളുടെയും റെഡ്, ഓറഞ്ച്, നീല എന്നീ അലേർട്ട് ജലനിരപ്പുകളും, റൂൾ കെർവ് അനുസരിച്ച് ഏതു സാഹചര്യങ്ങളിൽ അണക്കെട്ടുകൾ തുറന്നുവിടും എന്നും അണക്കെട്ടുകൾ നിലനിൽക്കുന്നതും, അണക്കെട്ടിലെ ജലം ഒഴുകി പോകുന്നതുമായ ജില്ലകളിലെ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ജലസേചന വകുപ്പും, കെ.എസ്.ഇ.ബിയും ജൂൺ 10ന് മുൻപ് നൽകി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ഇത്തരത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന വിവരം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പരിഗണിച്ച് ഉചിതമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ സഹിതം അനുമതി നൽകി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ഈ അംഗീകൃത പദ്ധതി അനുസരിച്ച് മാത്രമേ അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്ന് വിടുവാൻ പാടുള്ളൂ എന്ന് നിഷ്കർഷിക്കുക.
13. ജലസേചന വകുപ്പുകളിലെ അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറിൽ കുറയാത്ത ഉദ്യോഗസ്ഥനെ ഷിഫ്റ്റ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് 24 x 7 നിയോഗിക്കുവാൻ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുക. ജില്ലയിലെ മഴയും, ജലവും, അണക്കെട്ടിലെ ജലവും സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ അതതു ദിവസം ക്രോഡീകരിച്ച് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് നൽകുവാൻ മേൽ ഉദ്യോഗസ്ഥനെ ചുമതലപ്പെടുത്തുക. പുഴകളിലെയും

അണക്കെട്ടുകളിലെയും ജലനിരപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അടിയന്തിര സാഹചര്യം ഏതെങ്കിലും പ്രദേശത്തുണ്ടോ എന്ന് നിരന്തരം നിരീക്ഷിക്കുവാനും പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥനെ ചുമതലപ്പെടുത്തുക. അതാത് ദിവസത്തെ മഴയുടെ അളവ്, പുഴകളിലെ ജലനിരപ്പിനെപ്പറ്റി ഒരു Excel ഫയൽ ആയി സൂക്ഷിക്കുകയും, ആയത് അവലോകനം ചെയ്ത്, വെള്ളപ്പൊക്ക സാധ്യത ജില്ലാ അതോറിറ്റിയെ ദിവസവും അറിയിക്കുകയും ചെയ്യുക.

14. അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടേണ്ടുന്ന സാഹചര്യം ഉണ്ട് എന്ന അനുമതിയിൽ എത്തുകയാണെങ്കിൽ നീല അലേർട്ട് പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ തുറന്നുവിടുവാൻ സാധ്യതയുള്ള അണക്കെട്ടിന്റെ ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലകളിലെയും അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ (BSNL 1077ൽ) നിർബന്ധമായും അറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടതാണ് എന്നും ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലാ കളക്ടർമാരുടെയും അനുമതിയോടെ മാത്രമേ അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടാൻ പാടുള്ളൂ എന്നും കെ.എസ്.ഇ.ബി, വാട്ടർ അതോറിറ്റി, ജലസേചന വകുപ്പ് എന്നിവർക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

എല്ലാ പ്രധാന അണക്കെട്ടുകളുടെയും ചുവപ്പ്, ഓറഞ്ച്, നീല എന്നീ അലേർട്ട് ജലനിരപ്പുകളും, റൂൾ കെർവ് അനുസരിച്ച് ഏതു സാഹചര്യങ്ങളിൽ അണക്കെട്ടുകൾ തുറന്നുവിടും എന്നും അണക്കെട്ടുകൾ നിലനിൽക്കുന്നതും, അണക്കെട്ടിലെ ജല ഒഴുകി പോകുന്നതുമായ ജില്ലകളിലെ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ജൂൺ 10ന് മുൻപ് നൽകി മുൻകൂർ അനുമതി വാങ്ങണം എന്നും മേൽ വകുപ്പുകൾക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

എല്ലാ അണക്കെട്ടുകൾക്കും ചുവപ്പ്, ഓറഞ്ച്, നീല എന്നീ മൂന്നു തരം മുന്നറിയിപ്പുകൾ ഇല്ല. ഏതെല്ലാം അണക്കെട്ടുകൾക്കാണ് ഇവ ബാധകം എന്നത് പ്രത്യേകമായി ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലകളിലെയും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികളെ അറിയിക്കണം എന്ന് അണക്കെട്ടുകളുടെ ഉടമസ്ഥരായ വകുപ്പുകൾക്ക്

നിർദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇവയിൽ ഏതെല്ലാം അണക്കെട്ടുകൾക്ക് ചുവപ്പ് മൂന്നറിയിപ്പ് പുറപ്പെടുവിക്കുമ്പോൾ ആണ് പൂർണ്ണമായ ഒഴുപ്പിക്കൽ നടപ്പാക്കേണ്ടത് എന്നത് പ്രസ്തുത വകുപ്പുകളുമായി കൂടി ആലോചിച്ച് ജില്ലാ തലത്തിൽ നിർണയിക്കുക.

15. അണക്കെട്ട് സംബന്ധിച്ച ഓറഞ്ച് മൂന്നറിയിപ്പ് ലഭിച്ചാൽ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന നടപടികൾ പൂർത്തീകരിച്ചു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക:
  - a. അതാത് അണക്കെട്ടിൽ നിന്നും പുറത്തേക്ക് ഒഴുക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ജലത്തിന് അനുസരിച്ച് ഓരോ പ്രദേശത്തും എത്ര കണ്ട് ജലം ഉയരും എന്നത് അനുമാനിച്ച് നൽകുവാൻ ജില്ല ഇ.ഓ.സിയിൽ നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ജലസേചന വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയറോട് ആവശ്യപ്പെടുകയും, ജലം നദിയുടെ കരകവിഞ്ഞ് ഒഴുകുമോ എന്ന് കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്യുക. ഈ വിവരം അതാത് തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തെ അറിയിക്കുകയും, പൊതുജനങ്ങൾക്കായി ചുവടെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന തരത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്യുക.
  - b. ജലം ഒഴുകുന്ന പാതയിലെ എല്ലാ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത്, മുനിസിപ്പാലിറ്റി, കോർപ്പറേഷൻ എന്നിവയിലെ സെക്രട്ടറിമാരെയും, പ്രസിഡന്റ്, ചെയർമാൻ, മേയർ എന്നിവരെയും അണക്കെട്ട് തുറക്കുവാൻ ഉള്ള സാധ്യത സംബന്ധിച്ച വിവരം അറിയിക്കുക
  - c. എല്ലാ പത്ര-മാധ്യമങ്ങളെയും അറിയിക്കുക
  - d. ജില്ലാ കളക്ടറുടെ സാമൂഹിക മാധ്യമത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക
  - e. ജില്ലയുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക
  - f. തുറന്നു വിടുന്ന ജലം നദിയുടെ കരകവിഞ്ഞ് ഒഴുകുവാൻ സാധ്യതയുണ്ടെങ്കിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്കായി മൈക്കിലൂടെ നദിയുടെയും/കായലിന്റെയും തീര പ്രദേശങ്ങളിൽ മൈക്കിലൂടെ 12 മണിക്കൂർ മുൻപെങ്കിലും വിളിച്ച് പറയുക
  - g. ഒരു കാരണവശാലും വൈകിട്ട് 6 മണിക്ക് ശേഷം, പകൽ 6 മണിവരെ അണക്കെട്ടിൽ നിന്നും പുതുതായി ജലം തുറന്ന് വിടുവാൻ അനുവദിക്കരുത്.

h. വേലിയേറ്റ സമയത്തെ സമുദ്ര സ്ഥിതി കൂടി INCOISന്റെ വെബ്സൈറ്റിൽ നിന്നും പരിശോധിച്ചിട്ട് വേണം അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടുവാൻ അനുവാദം നൽകുവാൻ. ജില്ല ഇ.ഓ.സി യിൽ നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ജലസേചന വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയറോട് മേൽ അനുമാനം നടത്തി ശിപാർശ നൽകുവാൻ നിർദ്ദേശം നൽകുക.

16. അണക്കെട്ടുകൾ സംബന്ധിച്ച ചുവന്ന മുന്നറിയിപ്പ് ലഭിച്ചാൽ ഉടൻ തന്നെ അണക്കെട്ടിൽ നിന്നും പുറത്തേക്ക് ഒഴുക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ജലത്തിന് അനുസരിച്ച് ഓരോ പ്രദേശത്തും എത്ര കണ്ട് ജലം ഉയരും എന്നത് അനുമാനിച്ച ജലം ഉയർന്ന് എത്തുവാൻ സാധ്യതയുള്ള മേഖലയിലെ ജനങ്ങളെ പൂർണ്ണമായും ഒഴുപ്പിച്ച് ക്യാമ്പുകളിലേക്ക് മാറ്റുക.

17. മലയോര ജില്ലകളിൽ, എല്ലാ ദിവസവും ഭൂജല വകുപ്പ്, മൈനിംഗ് ഓഫീസ് ജിയോളജി, മണ്ണ് സംരക്ഷണ വകുപ്പ് എന്നീ വകുപ്പുകളിൽ ഒന്നിലെ ജിയോളജിക്കൽ അസിസ്റ്റന്റ്/മണ്ണ് സംരക്ഷണ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ/അസിസ്റ്റന്റ് ജിയോളജിസ്റ്റിൽ കുറയാത്ത ഉദ്യോഗസ്ഥനെ ഷിഫ്റ്റ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് 24 x 7 നിയോഗിക്കുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുക. മഴയുടെ പ്രവചനത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി അതാത് ജില്ലാ അതോറിറ്റികൾക്ക് ജില്ലയിലെ ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ സാധ്യത സംബന്ധിച്ച് അവലോകനം നൽകുക.

18. പ്രളയം, ഉരുൾപൊട്ടൽ എന്നിവ ബാധിക്കുന്ന വില്ലേജുകളിലെ ജല സ്രോതസുകളുടെയോ, ഈ വില്ലേജുകളിൽ വിതരണം ചെയ്യുവാൻ ജലം ശേഖരിക്കുന്ന സ്രോതസുകളുടെയോ ജലം പരിശോധിക്കുന്നതിന് ജല അതോറിറ്റിക്ക് സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ തുക 2245-02-102-99-Flood-Drinking water supply എന്ന ശീർഷകത്തിൽ നിന്നും അനുവദിച്ചു നൽകാവുന്നതാണ്.

19. *Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Kerala* (<http://sdma.kerala.gov.in/wp->

content/uploads/EOCESFP2015-Edition-2.pdf)ൽ നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ എല്ലാ ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രങ്ങളും രണ്ട് സ്ഥിരം മൊബൈൽ ഫോണും നമ്പറുകൾ സ്ഥാപിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ഈ നമ്പർ ഏതെങ്കിലും വ്യതിയാനമുണ്ടായാ, ഉദ്യോഗസ്ഥന്റേയോ ആയിരിക്കരുത്. ഈ മൊബൈൽ ഫോൺ നമ്പറിൽ WhatsApp ഉണ്ടാകേണ്ടതാണ്. ദുരന്ത സംബന്ധിയായി ജില്ലയെ സംബന്ധിച്ച് ലഭിക്കുന്ന മുന്നറിയിപ്പുകൾ ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിലെ ഇമെയിൽ, WhatsApp, ജില്ലാ കളക്ടറുടെ ഔദ്യോഗിക മൊബൈൽ നമ്പർ എന്നിവയിൽ ആയിരിക്കും പ്രധാനമായി സംസ്ഥാന അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രത്തിൽ നിന്നും അറിയിക്കുക. ജില്ലാതലത്തിൽ ആവശ്യമായ വകുപ്പുകൾക്കും, ജനപ്രതിനിധികൾക്കും അറിയിപ്പുകൾ നൽകേണ്ടുന്ന ചുമതല ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രത്തിനായിരിക്കും.

20. സ്വകാര്യ ഭൂമിയിലുള്ള അപകടകരമായ മരങ്ങളും മരച്ചില്ലകളും കണ്ടെത്തി മുറിച്ചു മാറ്റുവാൻ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം 2005, Section 30 (2) (v) പ്രകാരം പൊതുജനങ്ങൾക്ക് പത്ര-മാധ്യമങ്ങൾ വഴി നിർദ്ദേശം നൽകുക. ഈ നിർദ്ദേശം അനുസരിക്കാത്ത വ്യക്തികൾക്കും സ്വകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുമായിരിക്കും അവരവരുടെ ഭൂമിയിലുള്ള മരം വീണ് ഉണ്ടാകുന്ന എല്ലാ അപകടങ്ങൾക്കും നഷ്ട പരിഹാരം നൽകുവാൻ ബാധ്യത എന്നത് പരസ്യപ്പെടുത്തുക.
21. പരസ്യ ഹോഡിങ്ങുകളുടെ ശക്തി/ബലം പരിശോധിക്കുവാനും, ഇവ കാറ്റത്ത് മറിഞ്ഞു വീണ് നഷ്ടവും ജീവ ഹാനിയും ഉണ്ടാക്കുന്നില്ല എന്നും ഉറപ്പ് വരുത്തണം എന്നും ജില്ലയിൽ ഇത്തരം ബോർഡ് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ പരസ്യ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും നിർദ്ദേശം നൽകുവാൻ തദേശ സ്ഥാപനങ്ങളോട് നിർദ്ദേശിക്കുക.
22. എല്ലാ വകുപ്പുകളും അവരവരിൽ നിക്ഷിപ്തമായ ദുരന്ത പ്രതികരണ ചുമതലകൾ *Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Kerala* available at (<http://sdma.kerala.gov.in/wp-content/uploads/EOCESFP2015-Edition-2.pdf>)ൽ നിന്നും

മനസിലാക്കുകയും ആവശ്യമായ വകുപ്പുതല തയ്യാറെടുപ്പുകൾ നടത്തുകയും ചെയ്തു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

23. കേരളത്തിൽ, ജില്ല തിരിച്ച് ദുരന്ത പ്രതികരണത്തിന് ഉപയോഗിക്കാവുന്ന ഒട്ടനവധി ഉപകരണങ്ങളുടെ പട്ടിക Indian Disaster Resource Network <http://sdma.kerala.gov.in/idrn/> എന്ന വെബ്സൈറ്റിൽ ലഭ്യമാണ്. ഈ പട്ടിക എല്ലാ ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിലും, താലൂക്ക് ഓഫീസിലും പ്രിന്റ് ചെയ്ത് സൂക്ഷിക്കുക. കൂടുതൽ വിവരം പ്രാദേശികമായി ശേഖരിച്ച് ഈ വെബ്സൈറ്റിൽ അപ്പ്ലോഡ് ചെയ്യുക.
24. 2018ൽ ജില്ലയിൽ ഹെലികോപ്റ്റർ ഇറങ്ങുവാൻ ഉപയോഗിച്ച എല്ലാ സ്ഥലങ്ങളുടെയും latitude/longitude, സ്ഥലപ്പേര്, സ്ഥലം ഉടമസ്ഥന്റെ പേരും, മൊബൈൽ ഫോൺ നമ്പറും ശേഖരിക്കുകയും 30-5-2019ന് മുൻപ് സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സിക്ക് ഇമെയിൽ ആയി ലഭ്യമാക്കുക.
25. എല്ലാ താലൂക്കിലും അഗ്നിശമന സേനയുടെയോ, പോലീസിന്റെയോ ഒരു Tower light എങ്കിലും ഉണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തുക. ഇതിനായി ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രസ്തുത സേനകൾക്ക് നൽകുക. അത്യാവശ്യഘട്ടത്തിൽ ഇവ മറ്റ് സ്ഥലങ്ങളിൽ ലഭ്യമാക്കുവാൻ ആവശ്യമായ സൗകര്യം ഒരുക്കുക.
26. ദൈനംദിന ദുരന്ത നാശനഷ്ട വിവരങ്ങൾ, ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രങ്ങൾ ദിവസവും 3 മണിക്ക് മുൻപായി ചുവടെ ചേർക്കുന്ന ഫോർമാറ്റ് 1ൽ സംസ്ഥാന അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രത്തിന് seoc.gok@gmail.com എന്ന ഇമെയിലിൽ ലഭ്യമാകേണ്ടതാണ്. അതാത് ആഴ്ചയിലെ ക്രോഡീകരിച്ച റിപ്പോർട്ട് ഫോർമാറ്റ് 2 പ്രകാരം എല്ലാ മാസവും അവസാന പ്രവർത്തി ദിവസം seoc.gok@gmail.com എന്ന ഇമെയിലിൽ ലഭ്യമാകേണ്ടതാണ്. എല്ലാ വകുപ്പുകളുടെയും വിവരം കൃത്യമായി അതതു ദിവസം നൽകുന്നുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
27. സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽനിന്നും പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് അംഗീകാരം ഉള്ള ദുരന്തങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്ന

അവസരങ്ങളിൽ നാവിക സേന, വായു സേന, കര സേന, ദേശീയ ദുരന്ത പ്രതികരണ സേന (NDRF), എന്നിവയെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ സംസ്ഥാന അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രത്തെ ബന്ധപ്പെടുക. ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ചെയർമാന്റെ ആവശ്യം ഇമെയിൽ/SMS/Telephone/Fax ആയി seoc.gok@gmail.com, ഫാക്സ്: 0471-2364424. Mobile: 9446568222, 9446580222ൽ അറിയിക്കുക. ഇവ ലോഗ് ചെയ്യപ്പെടണം എന്നതിനാൽ SMS അല്ലെങ്കിൽ ഫോൺകാൾ എന്നിവ ജില്ലാ കളക്ടറുടെ ഔദ്യോഗിക ഫോണിൽ നിന്നോ, ജില്ലാ ഇ.ഓസിയുടെ ഫോണിൽ നിന്നോ മാത്രം ചെയ്യുക.

28. ദേശീയ ദുരന്ത പ്രതികരണ സേനയെ (NDRF) തൃശ്ശൂരിൽനിന്നോ, മറ്റ് സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നോ വിന്യസിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ഇവരുടെ (48 അംഗങ്ങൾ) ഭക്ഷണം, താമസം എന്നിവ അതാത് ജില്ലകൾ വഹിക്കേണ്ടതാണ്. ഇവരുടെ യാത്രാ ചെലവ് തൃശ്ശൂർ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി വഹിക്കും. ആരക്കോണത്തുനിന്നും നേരിട്ടു വിന്യസിക്കപ്പെട്ടാലും ഇവരുടെ (ഒരു ടീമിൽ 48 അംഗങ്ങൾ) ഭക്ഷണം, താമസം എന്നിവ അതാത് ജില്ലകൾ വഹിക്കേണ്ടതാണ്. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ യാത്രാ വാഹനവും നൽകണം. ഇവർ തിരികെ പോകുന്ന അവസരത്തിൽ ആവശ്യമാണെങ്കിൽ ഇവരുടെ വാഹനങ്ങളിൽ ആവശ്യമായ ഇന്ധനം നിറച്ച് നൽകേണ്ടതാണ്. ഇവയ്ക്ക് ആവശ്യമായി വരുന്ന തുക GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015, item 2 – Search and Rescue Operations (പ്രകാരം 2245-02-112-99-Flood-Evacuation of Population എന്ന ഹെഡ്ൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്.

29. ദേശീയ ദുരന്ത പ്രതികരണ സേന (NDRF)യെ ജില്ലയിൽ വിന്യസിക്കുമ്പോൾ ഇവരുടെ താമസത്തിനായുള്ള കെട്ടിടം, (ചുരുങ്ങിയത് 100 പേരെ ഉൾക്കൊള്ളാവുന്നതും, ഭക്ഷണം പാകം ചെയ്യാവുന്നതുമായ കെട്ടിടം) ജില്ലയിൽ ഒന്ന് എന്ന നിലയിൽ കണ്ടെത്തി 30-5-2019നു മുൻപ് seoc.gok@gmail.com എന്ന ഇമെയിൽ വിലാസത്തിൽ അറിയിക്കുക. ഇത്തരത്തിൽ കണ്ടെത്തുന്ന കെട്ടിടങ്ങളുടെ ഒരു താക്കോൽ സ്ഥലത്തെ വില്ലേജ് ഓഫീസർ

സൂക്ഷിക്കുക. സർക്കാർ കെട്ടിടങ്ങൾ ലഭ്യമല്ല എങ്കിൽ സ്വകാര്യ കെട്ടിടങ്ങളും ഉപയോഗിക്കാം. സ്വകാര്യ കെട്ടിടങ്ങളാണ് ഉപയോഗിയ്ക്കുന്നതെങ്കിൽ ഇതിനായി ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും തുക ചെലവഴിച്ച് ദുരന്ത സമയത്ത് വാസ്തുവകകൾ വാടകയ്ക്ക് എടുക്കുവാൻ നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുള്ള Rate Contract പ്രക്രിയ പൂർത്തിയാക്കുക.

30. സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽനിന്നും പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് അംഗീകാരം ഉള്ള ദുരന്തങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്ന അവസരങ്ങളിൽ അഗ്നിശമന സേന, നാവിക സേന, വായു സേന, കര സേന, ദേശീയ ദുരന്ത പ്രതികരണ സേന (NDRF), എന്നിവയെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുമ്പോൾ ഇതിന് ആവശ്യമായി വരുന്ന തുക GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015, item 2 – Search and Rescue Operations പ്രകാരം 2245-02-112-99-Flood-Evacuation of Population എന്ന ഹെഡ്ൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്.
31. സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽനിന്നും അംഗീകാരം ഉള്ള ദുരന്തങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്ന അവസരങ്ങളിൽ പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ഉപയോഗിക്കാവുന്ന തുകയുടെ പരിമിതികൾ GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015 പ്രകാരം നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ദുരന്ത പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുമ്പോൾ അനുവദനീയമായ പരിധി അധികരിക്കാതിരിക്കുവാൻ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുക. മേൽ സൂചിപ്പിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് അനുമതി നൽകുമ്പോൾ, സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിലെ അതാത് ഹെഡ് ഓഫ് അക്കൗണ്ടിൽ സർക്കാർ ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുള്ള തുക അധികരിക്കാതിരിക്കുവാൻ ശ്രദ്ധിക്കുക.
32. സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിലെ ഏതെങ്കിലും ഹെഡ് ഓഫ് അക്കൗണ്ടിൽ പഴയ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് കൊടുത്തു തീർക്കുവാൻ പണം അവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ, അതാത് കാലഘട്ടത്തിൽ നിലനിന്നിരുന്ന സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയുടെ മാനദണ്ഡം അനുസരിച്ച്

പരിശോദിച്ചു, സർക്കാരിലേക്ക് ആവശ്യമുള്ള പണം ലഭ്യമാക്കുവാൻ ശുപാർശ ചെയ്യുക.

33. അംഗീകൃത ദുരന്തത്തിൽ തകർച്ച നേരിട്ട വീടുകളുടെ കെട്ടിട തകർച്ചയുടെ തോത് മാത്രം ശതമാന നിരക്കിൽ GO (Ms) No. 24/2018/DMD dated 26-10-2018 പ്രകാരം കണക്കാക്കി അതാത് വില്ലേജ് ഓഫീസർക്ക് ദുരന്തം ഉണ്ടായി 3 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ റിപ്പോർട്ട് നൽകണം എന്ന് തദ്ദേശ-സ്വയംഭരണ എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗത്തിന് നിർദ്ദേശം നൽകുക. ഈ റിപ്പോർട്ടിൽ ആവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ തദ്ദേശ വകുപ്പിന് ഉള്ള നിർദ്ദേശങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.
34. അതാത് ആഴ്ചയിൽ അനുവദിക്കുന്ന വ്യക്തിഗതമായ ദുരിതാശ്വാസം സംബന്ധിച്ച വിവരവും, ക്യാമ്പുകളുടെ വിവരവും, നാശനഷ്ടം സംബന്ധിച്ച വിവരവും ക്രോഡീകരിച്ച് ജില്ലയുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിൽ വീഴ്ച വരുത്തരുത്. അതാത് താലൂക്ക് ഓഫീസിൽ ഈ വിവരം പ്രത്യേകം സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിനായി ജില്ല കളക്ടർ ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണം. കൃഷി നഷ്ടവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവരം അതാത് കൃഷി ഓഫീസിൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. ഈ വിവരം ₹10 രൂപ അടച്ച് ആവശ്യപ്പെടുന്നവർക്ക് ലഭ്യമാക്കണം.
35. ജില്ലയിലെ എല്ലാ സ്കൂളുടെയും, ആശുപത്രികളുടെയും fitness തദ്ദേശ-സ്വയംഭരണ പൊതുമരാമത്ത് (LSG Engineering) വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയറെകൊണ്ട് അതാത് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ പരിശോധിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. Fitness ഇല്ലാത്ത കെട്ടിടങ്ങൾ സ്കൂൾ, ആശുപത്രി എന്നിവ നടത്തുവാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം, Section 30 (2) (xxiii) പ്രകാരം ഇതിനുള്ള നിർദ്ദേശം പുറപ്പെടുവിക്കുക. പ്രസ്തുത നിർദ്ദേശം അനുസരിക്കാത്തവർ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം, Section 51 (b) പ്രകാരം ശിക്ഷയ്ക്ക് വിധേയരാകും എന്നത് വ്യക്തമാക്കുക.
36. ജില്ലയിലെ എല്ലാ ആശുപത്രികളുടെയും സുരക്ഷാ സംവിധാനങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് അതാത് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ

പരിശോധിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ഇതിനായി അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പിന് ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശം നൽകുക. അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പിന്റെ എൻ.ഓ.സി ഇല്ലാത്ത കെട്ടിടങ്ങൾ ആശുപത്രി നടത്തുവാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം, Section 30 (2) (xxiii) പ്രകാരം ഇതിനുള്ള നിർദ്ദേശം പുറപ്പെടുവിക്കുക. പ്രസ്തുത നിർദ്ദേശം അനുസരിക്കാത്തവർ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം, Section 51 (b) പ്രകാരം ശിക്ഷയ്ക്ക് വിധേയരാകും എന്നത് വ്യക്തമാക്കുക.

37. ദേശീയ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ 6ആം യോഗം കൈക്കൊണ്ട തീരുമാനം അനുസരിച്ച് Ltr. No. DM/372/2019/SDMA dated 22-02-2019 പ്രകാരം സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള സ്കൂൾ സുരക്ഷാ നിർദ്ദേശങ്ങൾ എല്ലാ സ്കൂളിലും നടപ്പാക്കി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
38. ജില്ലാ തലത്തിൽ വിവിധ വകുപ്പുകൾക്കായി നൽകിയിരിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമത്തിന്റെ സെക്ഷൻ 30 (2) (v) പ്രകാരം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ നിർദ്ദേശമായി പുറപ്പെടുവിക്കുക. നിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിക്കാത്ത ഉദ്യോഗസ്ഥർ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമത്തിന്റെ സെക്ഷൻ 51 അനുസരിച്ച് ശിക്ഷിക്കപ്പെടും എന്നതും, ഈ ശിക്ഷ വിധിക്കുവാൻ ജില്ലാ അതോറിറ്റിക്ക് അധികാരം ഉണ്ട് എന്നതും വ്യക്തമാക്കുക.
39. ദുരന്ത നിവാരണ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന എൻ.ജി.ഓകൾ പ്രവർത്തനാനുമതിക്കായി ജില്ലാ അതോറിറ്റിയെ സമീപിക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ ഓരോ എൻ.ജി.ഓയുടെയും ഈ മേഖലയിലെ പ്രവർത്തി പരിചയവും, ഇവർ കേന്ദ്ര/സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെയോ റജിസ്ട്രേഷൻനും, സപിയർ ഇന്ത്യ (SPHERE India)യുടെയോ അംഗീകാരവും, ദേശീയ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ റെജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടും ഉള്ള സന്നദ്ധ സംഘടനയാണ് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ഇത്തരത്തിൽ ഉള്ള എൻ.ജി.ഓ ആണെങ്കിൽ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം 2005, Section 30 (2) (xix) പ്രകാരം ഇവർക്ക് പ്രവർത്തനാനുമതി ജില്ലാ അതോറിറ്റിക്ക് നൽകാവുന്നതാണ്.

40. ദുരന്ത മേഖലയിൽ സന്നദ്ധ പ്രവർത്തനത്തിന് മുന്നിട്ട് വരുന്ന അംഗീകൃത സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികൾ, സുമനസ്കർ എന്നിവരെ ദുരന്ത പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളികൾ ആക്കുക, അവർക്ക് നേതൃത്വം നൽകുക. ദുരന്ത ശേഷം, ദുരിതാശ്വാസ വിതരണത്തിനും, ദുരന്ത ബാധിത മേഖലകൾ വൃത്തിയാക്കുന്നതിനും ഇവരുടെ സേവനം വിനിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.
41. ദുരന്ത പ്രതികരണത്തിനും, ദുരിതാശ്വാസ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും പങ്കാളികളാകുവാൻ സന്നദ്ധതയുള്ള സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, സുമനസ്ക്കരായ വ്യക്തികൾ എന്നിവരെ താലൂക്ക് തലത്തിൽ വിളിച്ചു ചേർക്കുവാൻ പത്ര പരസ്യം നൽകുക. അതാത് താലൂകിൽ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് സന്നദ്ധയുള്ളവരുടെ ഏകോപനത്തിന് തഹസിൽദാരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ യോഗം ചേരുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുക. വന്നെത്തുന്നവരുടെ താല്പര്യം പരിഗണിച്ച് ഏകോപന പ്രവർത്തനം, ക്യാമ്പ് നടത്തിപ്പ്, ആരോഗ്യ പരിപാലനവും ശുചിത്വവും, രക്ഷാപ്രവർത്തനം, ഒഴുപ്പിക്കൽ പ്രവർത്തനം എന്നിവയിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു സംഘത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകി ജില്ലാ തലത്തിലും, താലൂക്ക് തലത്തിലും ദുരിതാശ്വാസ-പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളികൾ ആക്കുക.
42. മഴവെള്ള സംഭരണം ഉറപ്പുവരുത്തുവാൻ എല്ലാ വകുപ്പുകളോടും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുക. തിരുവനന്തപുരം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ഈ വിഷയത്തിൽ പുറപ്പെടുവിച്ച Proceedings No. H2/E/162507/19 (1) dated 1-03-2019 എന്ന ഉത്തരവ് സവിശേഷ ശ്രദ്ധയ്ക്കായി 4അം അനുബന്ധമായി ചേർക്കുന്നു.
43. എല്ലാ വകുപ്പുകൾക്കും GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015, GO (Ms) No. 343/2015/DMD dated 23-07-2015, GO (Rt) No. 149/2017/DMD dated 18-01-2017, GO (Ms) No. 9/2019/DMD dated 9-03-2019 എന്നീ ഉത്തരവുകളുടെ കോപ്പി നൽകുകയും, ഓരോ ദുരന്തത്തിനും സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും മാനദണ്ഡപ്രകാരം

അനുവദനീയമായ തുക എത്ര എന്നും വ്യക്തമായി മനസിലാക്കുവാൻ നിർദ്ദേശം നൽകുക.

44. മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്നും ദുരിതാശ്വാസ സഹായം എത്തിയാൽ അവ എയർപോർട്ട്, റെയിൽവേ സ്റ്റേഷൻ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നും ഏറ്റെടുത്ത് ജില്ലാ തലത്തിലും, താലൂക്ക് തലത്തിലും വിതരണം ചെയ്യുവാൻ ആവശ്യമായ സംവിധാനം സൃഷ്ടിക്കുക. ജില്ലാ തല ദുരിതാശ്വാസ ശേഖരണ-വിതരണ കേന്ദ്രവും, താലൂക്ക് തല ദുരിതാശ്വാസ ശേഖരണ-വിതരണ കേന്ദ്രവും ആക്കുവാൻ ഉതകുന്ന കെട്ടിടങ്ങൾ കണ്ടെത്തി ഇവ അടിയന്തരഘട്ടത്തിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ പ്രസ്തുത കെട്ടിടങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥരുമായി ധാരണയിൽ എത്തുകയും, വാടക റേറ്റ് കൊണ്ടാക്റ്റ് പ്രകാരം നിർണ്ണയിക്കുകയും ചെയ്യുക.
45. ഓരോ തലത്തിലെയും ശേഖരണ-വിതരണ കേന്ദ്രത്തിന്റെ ചുമതല ജില്ലാ കളക്ടർ നിർണ്ണയിക്കുന്ന വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കായിരിക്കും. ഇതിനായി ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം അനുസരിച്ച് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുക.
46. സംഭരണ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ വിവരവും ഓരോ കേന്ദ്രത്തിന്റെ ചുമതലയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ പേരും, മൊബൈൽ നമ്പറും ജില്ലയുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക.
47. രാജ്യാന്തര സഹായം ലഭ്യമാകുന്ന അവസരത്തിൽ കണ്ണൂർ, കോഴിക്കോട്, എറണാകുളം, തിരുവനന്തപുരം എയർപോർട്ടിൽ ഇത്തരം സഹായം ജില്ലാ കളക്ടർ മാത്രമേ സ്വീകരിക്കാവൂ. ഇവ എത്തിക്കുന്ന വ്യക്തികൾ/സ്ഥാപനങ്ങൾ/സംഘടനകൾ എന്തെല്ലാം വസ്തുക്കൾ ആണ് സഹായമായി ലഭിക്കുന്നത് എന്നും, ഇവ വിതരണം ചെയ്യുവാൻ വ്യക്തികൾ/സ്ഥാപനങ്ങൾ/സംഘടനകൾ താല്പര്യപ്പെടുന്ന സ്ഥലം ഏതെന്നും കാണിച്ച് ഇവ വന്നെത്തുന്ന എയർപോർട്ട് ഉൾപ്പെടുന്ന ജില്ലയിലെ ജില്ലാ കളക്ടർക്ക് വെള്ള പേപ്പറിൽ അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. അപേക്ഷയും, വ്യക്തികൾ/സ്ഥാപനങ്ങൾ/സംഘടനകൾ താല്പര്യപ്പെടുന്ന സ്ഥലത്തെ

ദുരിതാശ്വാസ ആവശ്യകതയും പരിഗണിച്ച് എവിടെ വിതരണം ചെയ്യണം എന്ന് ജില്ലാ കളക്ടർ തീരുമാനിക്കുക.

48. ദുരിതാശ്വാസ-ദുരന്ത പ്രതികരണ പ്രവർത്തനത്തിന് ജില്ലയിൽ ലഭ്യമായ ഏതോരു വാഹനവും ഉപയോഗിക്കാം. ഉപയോഗിക്കുന്ന സർക്കാർ വാഹനങ്ങൾക്ക് ഇവ ഉപയോഗിച്ച് ദുരിതാശ്വാസ-ദുരന്ത പ്രതികരണ പ്രവർത്തനത്തിനാണ് എന്ന് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടാൽ ഇവയുടെ ഇന്ധനം, ദുരിതാശ്വാസ-ദുരന്ത പ്രതികരണ പ്രവർത്തനത്തിന് ഉപയോഗിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള അറ്റകുറ്റപ്പണി എന്നിവയുടെ ചെലവ് സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്. ഉപയോഗപ്പെടുത്തുമ്പോൾ ഇതിന് ആവശ്യമായി വരുന്ന തുക GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015, item 2 - Search and Rescue Operations പ്രകാരം 2245-02-101-94-Flood-Other items എന്ന ഹെഡ്ൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്.

49. ഔപ്പിക്കൽ പ്രവർത്തനത്തിൽ പുറമ്പോക്കിൽ വസിക്കുന്നവർ, കോളനികൾ, പുഴയുടെയോ, നീർചാലുകളുടെയോ ഓരത്ത് താമസിക്കുന്നവർ, വയൽ കരകളിൽ താമസിക്കുന്നവർ, മലയുടെ ചരിവുകളിലും ഒറ്റപ്പെട്ട പ്രദേശത്തും വസിക്കുന്നവർ എന്നിവർക്ക് ആദ്യ പരിഗണന നൽകുക.

a. ഇതിനായി ഇത്തരം പ്രദേശവാസികളെ സംബന്ധിച്ച് ഇലക്ഷൻ ബൂത്ത് ലെവൽ ഓഫീസർമാരുടെയും, സർവ്വേ വകുപ്പിന്റെയും, അതാത് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും സഹായത്തോടെ വില്ലേജ് തല ഔപ്പിക്കൽ, രക്ഷാപ്രവർത്തന മുൻഗണനാ ഭൂപടങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുക.

b. ഇത്തരം മുൻഗണനാ ഭൂപടങ്ങൾ അതാത് തദ്ദേശ സ്ഥാപനം, അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പ്, പോലീസ്, വില്ലേജ് ഓഫീസ്, ജില്ലാ ഇ.ഓ.സി എന്നിവിടങ്ങളിൽ സൂക്ഷിക്കുക.

c. ഒരു ജില്ലയിലോ, താലൂക്കിലോ, പ്രദേശത്തോ ഔപ്പിക്കാലോ, രക്ഷാപ്രവർത്തനമോ ആവശ്യമായി വന്നാൽ ആദ്യം

ഒഴുപ്പിക്കേണ്ടതും, രക്ഷിക്കേണ്ടതും ഈ മുൻഗണനാ ഭൂപടം അനുസരിച്ചായിരിക്കണം.

50. ദുരന്ത ബാധിതർക്ക് പരാതി പരിഹാരത്തിനായി GO (Rt) No. 627/2018/DMD dated 22-11-2018 പ്രകാരം നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള സംവിധാനം നടപ്പാക്കുക.
51. ആലപ്പുഴ ജില്ലയിൽ ജലസേചന വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന അതിശക്തമായ പമ്പുകൾ പ്രവർത്തന ക്ഷമമം ആണ് എന്ന് ജലസേചന വകുപ്പ് ഉറപ്പ് വരുത്തി എന്നും ഇവ അടിയന്തിരമായി വിവിധ സ്ഥലങ്ങളിൽ വിന്യസിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ എണ്ണം ക്രെയിൻ, വാഹനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്ക് മെയ് മാസത്തിൽ തന്നെ കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ജലസേചന വകുപ്പ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിച്ചു എന്നും ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ഇവ ജില്ലയിൽ വിന്യസിക്കുന്ന ആവശ്യം വന്നാൽ കൃഷി വകുപ്പും, ജലസേചന വകുപ്പും, പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പുമായി ആലോചിച്ച് മുൻഗണന നിശ്ചയിച്ച് തീരുമാനം കൈക്കൊള്ളുക. മറ്റ് ജില്ലകളിലേക്ക് മാറ്റുന്നതിന് സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ പ്രത്യേക അനുമതി വാങ്ങണം.
52. കൂട്ടനാടൻ മേഖലയിൽ പ്രളയ സാഹചര്യത്തിൽ ഒറ്റപ്പെട്ട് പോകുന്ന പ്രദേശത്തെ ജനങ്ങൾക്ക് ദൈനംദിന കൃത്യങ്ങൾ നിർവഹിക്കുവാൻ സ്വന്തം ശുചിമുറികൾ ഉപയോഗിക്കുവാൻ സാധിക്കില്ല. ഇത്തരം സാഹചര്യത്തിൽ ശുചിമുറികൾ ഉള്ള ബോട്ടുകൾ ഓരോ കരകളിലും എത്തിച്ച് ജനങ്ങൾക്ക് സൗകര്യം ചെയ്ത് നൽകേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി ബോട്ട് ഉടമകളുമായി ചർച്ച നടത്തുകയും കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുവാൻ ജല വിഭവ വകുപ്പിന് നിർദ്ദേശം നൽകുക.

53. ബയോ ശുചിമുറികൾ, കെമിക്കൽ ശുചിമുറികൾ എന്നിവയ്ക്കായി കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management - Volume 2 - Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. മുൻകൂർ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് അഗ്നികരിക്കാത്ത ഒരു വസ്തുവകകളുടെയും വാടകയോ, ചിലവ് തുകയോ സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും ചിലവഴിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. ഇത്തരം റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ജില്ലാ കളക്ടർ വേണം അന്തിമമായി അഗ്നികരിക്കുവാൻ. കോട്ടയം, ആലപ്പുഴ, പത്തനംതിട്ട ജില്ലകളിലും, തൃശ്ശൂർ കോൾ നിലങ്ങളുടെ പരിസരത്തും ആവശ്യമെങ്കിൽ മുൻകൂട്ടി ഇവ വിന്യസിക്കുക. ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി തീരുമാനത്തിന് വിധേയമായി 2245-02-101-94-Flood-Other items എന്ന ഹെഡ്ൽ നിന്നും ഇതിനായി തുക വഹിക്കാവുന്നതാണ്.
54. മഴക്കാലത്ത് നടത്തുന്ന എല്ലാ ദുരന്ത പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും സംബന്ധിച്ച വിശദമായ റിപ്പോർട്ട് 15-2-2020ന് മുമ്പായി പരിഗണിച്ച് അംഗീകരിച്ച്, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ലഭ്യമാക്കണം.

6.1 കോട്ടയം ജില്ലയിലെ ആപതാ മിത്ര സിവിൽ ഡിഫെൻസ് സന്നദ്ധ സേനയുടെ ഉപയോഗം

1. കോട്ടയം ജില്ലയിൽ 200 പരിശീലനം സിദ്ധിച്ച ആപതാ മിത്ര സിവിൽ ഡിഫെൻസ് സന്നദ്ധ സേനയുടെ ഒരു സംഘം ലഭ്യമാണ്
2. ഇവരുടെ ഒരു യോഗം 30-5-2019ന് മുൻപ് കോട്ടയം കളക്ടർ നടത്തുകയും ജില്ലയിലെ അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പിനോട് ആപതാ മിത്ര

സിവിൽ ഡിഫെൻസ് സന്നദ്ധ സേനയുടെ ഉപയോഗം പ്രാദേശികമായി അതാത് ഫയർ സ്റ്റേഷനിലൂടെ ഉറപ്പ് വരുത്തുവാനും നിർദ്ദേശിക്കുക

3. ആപതാ മിത്ര സിവിൽ ഡിഫെൻസ് സന്നദ്ധ സേനയിലെ അംഗങ്ങളോട് Medical Insurance, Life Insurance എന്നിവ വ്യക്തിഗതമായി വാങ്ങുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്നത് ഉചിതമാണ്.

4. ആപതാ മിത്ര സിവിൽ ഡിഫെൻസ് സന്നദ്ധ സേനയെ ഉപയോഗിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ഇവരുടെ യാത്രയ്ക്കായുള്ള വാഹനം, ഇവരുടെ വിനിയോഗ സമയത്തെ ഭക്ഷണം, വെള്ളം, ഇവർക്ക് ദുരന്ത പ്രതികരണ സമയത്ത് പരിക്ഷേൽക്കുകയാണെങ്കിലുള്ള ചികിത്സാ എന്നിവ GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015, item 2 - Search and Rescue Operations പ്രകാരം 2245-02-101-94-Flood-Other items എന്ന ഹെഡ്ൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്

7. വിവിധ വകുപ്പുകൾക്കുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ

7.1.1 പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ - സംസ്ഥാന തലം

1. Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Kerala available at (<http://sdma.kerala.gov.in/wp-content/uploads/EOCESFP2015-Edition-2.pdf>)ൽ നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്ന ഫോർമാറ്റിൽ എല്ലാ വകുപ്പുകളും മഴക്കാല ദുരന്ത പ്രതിരോധ-പ്രതികരണ പ്രവർത്തനം സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുമായി ചേർന്ന് നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിന് സംസ്ഥാനതലത്തിൽ ഒരു നോഡൽ ഓഫീസറെ നിയമിച്ച് 25th May 2019 മുൻപ് ഈ ഇമെയിലുകളിൽ അറിയിക്കുക revenue@dmdk@gmail.com, seoc.gok@gmail.com. ഇത്തരത്തിൽ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ പേര്, വഹിക്കുന്ന സ്ഥാനം, ബന്ധപ്പെടാനുള്ള ഫോൺ നമ്പർ, അവർ നൽകേണ്ടതായ സേവനങ്ങൾ, സേവനം ലഭ്യമാക്കേണ്ട ചുരുങ്ങിയ സമയപരിധി എന്നിവ ക്രോഡീകരിച്ച് സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതാണ്.
2. സംസ്ഥാന സർക്കാർ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് മെമോറാൻഡം നൽകുവാൻ തീരുമാനിച്ചാൽ അതിനായി ആവശ്യമായ വിവരം അതാത് വകുപ്പിൽ നിന്നും നോഡൽ ഓഫീസർമാർ ശേഖരിച്ച് നൽകേണ്ടതുണ്ട്.
3. ഫിഷറീസ്, ജലസേചനം, വൈദ്യുതി, കൃഷി വകുപ്പ്, മൃഗസംരക്ഷണം എന്നീ വകുപ്പുകൾ അടിയന്തിരമായി വകുപ്പ് തല ദുരന്ത നിവാരണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് സമർപ്പിക്കുക.
4. സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സിയിലേക്ക് പോലീസ് (സി.ഐ) റാങ്കിൽ കുറയാത്ത ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ, പോലീസ് വയർലസ് ഉൾപ്പടെ), റവന്യൂ (തഹസിൽദാറിൽ കുറയാതെ), അഗ്നിശമന സേന (സ്റ്റേഷൻ ഓഫീസർ റാങ്കിൽ കുറയാതെ), ഫിഷറീസ് (അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടറിൽ കുറയാതെ), ജലസേചനം (അസിസ്റ്റന്റ്

എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറിൽ കുറയാതെ), കെ.എസ്.ഇ.ബി അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറിൽ കുറയാതെ) എന്നിങ്ങനെ മുഴുവൻ സമയവും 8 മണികൂർ ഷിഫ്റ്റ് ആയി ഉദ്യോഗസ്ഥരെ നിയോഗിക്കണം.

5. ആകാശവാണിയുടെ ഈ നിലയങ്ങൾ എല്ലാവകുപ്പുകളും ശ്രദ്ധിക്കുക
  - Trivandrum തിരുവനന്തപുരം MW (AM Channel): 1161 kHz
  - Alappuzha ആലപ്പുഴ MW (AM Channel): 576 kHz
  - Thrissur തൃശൂർ MW (AM Channel): 630 kHz
  - Calicut കോഴിക്കോട് MW (AM Channel): 684 kHz

7.1.2 പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ - ജില്ലാ തലം

1. ദുരന്ത നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ഓരോ വകുപ്പും ഒരു ജില്ലാതല നോഡൽ ഓഫീസറെ നിയമിക്കണം. പ്രസ്തുത വ്യക്തിയുടെ പേര്, പദവി, ബന്ധപ്പെടാനുള്ള ഫോൺ നമ്പർ എന്നിവ ജില്ലാ അതോറിറ്റികൾക്ക് 30-5-2019ന് മുൻപ് കൈമാറണം.
2. അനുബന്ധം 1ൽ നൽകിയിരിക്കുന്ന ഫോർമാറ്റിൽ അതാത് വകുപ്പ് സംബന്ധിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ അതാത് ദിവസം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ലഭ്യമാക്കി എന്ന് പ്രസ്തുത നോഡൽ ഓഫീസർ ഉറപ്പ് വരുത്തണം. ഈ ഫോർമാറ്റ് പൂരിപ്പിക്കുവാൻ പോലീസ്, റവന്യൂ, ആരോഗ്യം, മൃഗസംരക്ഷണം, കെ.എസ്.ഇ.ബി, പൊതുമരാമത്ത്, തദ്ദേശ-സ്വയംഭരണ പൊതുമരാമത്ത് എന്നിവരിൽ നിന്നുള്ള ദൈനംദിന വിവരം ആവശ്യമാണ്. ഇത് ലഭിച്ചു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. അംഗീകൃത ദുരന്തങ്ങളിൽ മരണമടഞ്ഞവരുടെ ആശ്രിതർക്ക് മാത്രമാണ് സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായത്തിന് അർഹത. ഇതിനായി പോലീസ് എഫ്.ഐ.ആർ റിപ്പോർട്ട് ആണ് ആശ്രയിക്കേണ്ടത്.
3. അനുബന്ധം 2ൽ നൽകിയിരിക്കുന്ന ഫോർമാറ്റിൽ അതാത് വകുപ്പ് സംബന്ധിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ എല്ലാ മാസവും അവസാന

പ്രവർത്തി ദിവസം രാവിലെ 11 മണിക്ക് മുൻപ് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ലഭ്യമാക്കി എന്ന് പ്രസ്തുത നോഡൽ ഓഫീസർ ഉറപ്പ് വരുത്തണം. ഈ വിവരം ലഭിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് ജില്ലാ അതോറിറ്റി ഉറപ്പ് വരുത്തണം.

4. മുങ്ങിമരണപ്രതികരണത്തിന് നേവി, കോസ്റ്റ് ഗാർഡ് എന്നിവരെ വിളിക്കുന്നതിന് അതാത് ഇ.ഓ.സികൾ എറണാകുളം ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിയെ നേരിട്ട് ബന്ധപ്പെടുക. സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സിക്ക് അംഗീകൃത ദുരന്തങ്ങളിൽ മാത്രമേ കേന്ദ്ര സേനകളുടെ സഹായം തേടുവാൻ സാധിക്കൂ.
5. അവരവരിൽ നിക്ഷിപ്തമായ ദുരന്ത പ്രതികരണ ചുമതലകൾ Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Kerala available at <http://sdma.kerala.gov.in/wp-content/uploads/2018/11/EOCESFP2015-Edition-2.pdf> ൽ നിന്നും മനസിലാക്കുകയും ആവശ്യമായ വകുപ്പുതല തയ്യാറെടുപ്പുകൾ നടത്തുകയും ചെയ്യുക.
6. വകുപ്പുകളുടെയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും കൈവശം ഉള്ള ഭൂമിയിൽ ഉള്ള അപകടകരമായ മരങ്ങളും മരച്ചില്ലകളും കണ്ടെത്തി മുറിച്ചു മാറ്റുവാൻ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം 2005, Section 30 (2) (v) പ്രകാരം എല്ലാ വകുപ്പുകൾക്കും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും നിർദ്ദേശം നൽകുക. ഇതിനായി വകുപ്പുകൾ സ്വന്തമായി പണം കണ്ടെത്തണം. അപകടകരം എന്നും അടിയന്തിരമായി മാറ്റേണ്ടത് എന്നും കണ്ടെത്തുന്ന മരങ്ങളും മരച്ചില്ലകളും മുറിക്കുവാനുള്ള അനുമതി നൽകുന്നതിന് പ്രാദേശികമായി അതാത് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറി, വില്ലേജ് ഓഫീസർ, പ്രദേശത്തെ വനം റേഞ്ച് ഓഫീസർ എന്നിവർ അടങ്ങുന്ന ഒരു സമിതിയെ ചുമതലപ്പെടുത്തുക. ഈ സമിതിയുടെ ശുപാർശയ്ക്ക് വിധേയമായി അടിയന്തിരമായി മുറിക്കേണ്ട മരങ്ങളും മരച്ചില്ലകളും മുറിക്കുവാൻ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ചെയർമാന് തീരുമാനം കൈകൊള്ളാവുന്നതാണ്. ഈ

നിർദേശം അനുസരിക്കാത്ത വകുപ്പുകൾക്കായിരിക്കും അവരവരുടെ ഭൂമിയിലുള്ള മരം വീണ് ഉണ്ടാകുന്ന എല്ലാ അപകടങ്ങൾക്കും നഷ്ട പരിഹാരം നൽകുവാൻ ബാധ്യത. അടിയന്തിരമല്ലാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ വനം വകുപ്പിന്റെ പ്രാദേശിക ട്രീ കമ്മിറ്റിയുടെ അനുമതിക്ക് ശേഷം മാത്രമേ മരം മുറിക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. മറ്റ് വകുപ്പുകളുടെ ഭൂമിയിൽ ഉള്ള മരം കോതി ഒതുക്കുവാനും മുറിച്ച് മാറ്റുവാനും സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും പണം വിനിയോഗിക്കുവാൻ പാടില്ല. എന്നാൽ അംഗീകൃത ദുരന്തത്തിൽ മറിഞ്ഞു വീഴുന്ന മരം മുറിച്ച് മാറ്റി ഗതാഗതം പുനർസ്ഥാപിക്കുവാനും, Search and Rescueവിനായും മരം മുറിച്ച് മാറ്റുന്നത് സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ അനുവദനീയമാണ്.

7.1.3 ലാൻഡ് റവന്യൂ

1. ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിൽ ഏകോപനത്തിന്റെയും, ദുരിതാശ്വാസത്തിന്റെയും ചുമതലയുള്ള വകുപ്പാണ് ലാൻഡ് റവന്യൂ.
2. വകുപ്പിന്റെ സംസ്ഥാന കണ്ടോൾ റൂമിൽ ഷിഫ്റ്റ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഡെപ്യൂട്ടി തഹസീൽദാർ റാങ്കിൽ കുറയാത്ത ഒരാളെ നിയോഗിക്കണം
3. ജില്ലാ തലത്തിൽ അടിയന്തിരഘട്ടങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കുവാൻ tarpaulinനിന്നും, ചെറിയ പന്തലും മറ്റും കെട്ടി നൽകുന്നവരുമായും കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. മുൻകൂർ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച്

അഗ്നികരിക്കാത്ത ഒരു വസ്തുവകകളുടെയും വാടകയോ, ചിലവ് തുകയോ സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും ചിലവഴിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. ഇത്തരം റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ജില്ലാ കളക്ടർ വേണം അന്തിമമായി അഗ്നികരിക്കുവാൻ.

4. അത്യാഹിത സാഹചര്യങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ വണ്ടികൾ, ജനറേറ്ററുകൾ, ക്രെയിനുകൾ, മണ്ണ് മാന്തികൾ ദുരിതാശ്വാസത്തിനാവശ്യമായ മറ്റ് വസ്തുവകകൾ (വിറക്, പാത്രങ്ങൾ എന്നിവ) കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. മുൻകൂർ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് അഗ്നികരിക്കാത്ത ഒരു വസ്തുവകകളുടെയും വാടകയോ, ചിലവ് തുകയോ സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും ചിലവഴിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. ഇത്തരം റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ജില്ലാ കളക്ടർ വേണം അന്തിമമായി അഗ്നികരിക്കുവാൻ.
5. ജില്ലാ തലത്തിൽ നിന്നും അനുബന്ധം 1, 2 എന്നിവ സമയ ബന്ധിതമായി സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സിയിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
6. അംഗീകൃത ദുരന്തത്തിൽ തകർച്ച നേരിട്ട വീടുകളുടെ കെട്ടിട തകർച്ചയുടെ തോത് മാത്രം ശതമാന നിരക്കിൽ GO (Ms) No. 24/2018/DMD dated 26-10-2018 പ്രകാരം കണക്കാക്കി അതാത് വില്ലേജ് ഓഫീസർക്ക് ദുരന്തം ഉണ്ടായി 3 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ റിപ്പോർട്ട് നൽകണം എന്ന് തദ്ദേശ-സ്വയംഭരണ എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗത്തിന് നിർദ്ദേശം നൽകുവാൻ ജില്ലാ അതോറിറ്റിയോട് നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ റിപ്പോർട്ടിൽ ആവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ തദ്ദേശ വകുപ്പിന് ഉള്ള നിർദ്ദേശങ്ങളിലും ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരത്തിൽ

ലഭിക്കുന്ന നാശനഷ്ട വിവര തോതിന് അനുസരിച്ച് GO (Ms) No. 24/2018/DMD dated 26-10-2018ൽ അതാത് ക്യാറ്റഗറിക്ക് എതിരെ പരാമർശിക്കുന്ന സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ധന സഹായം വീട്ടുടമസ്ഥന് അനുവദിക്കാവുന്നതാണ്.

7. GO (Ms) No. 1/2019/DMD dated 11-01-2019 പ്രകാരം, പുറമ്പോക്കിൽ വസിക്കുന്നവരുടെ ഭാഗികമായി തകർന്ന വീടുകൾ സംബന്ധിച്ച് ലഭിക്കുന്ന നാശനഷ്ട വിവര റിപ്പോർട്ടിലെ ശതമാനങ്ങളിലെ നാശനഷ്ട തോത് അനുസരിച്ച് അതാത് ക്യാറ്റഗറിക്ക് എതിരെ GO (Ms) No. 24/2018/DMD dated 26-10-2018ൽ പരാമർശിക്കുന്ന സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ധന സഹായം വീട്ടുടമസ്ഥന് അനുവദിക്കാവുന്നതാണ്.

8. സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും അനുവദനീയമായ വ്യക്തിഗതമായ എല്ലാ ദുരിതാശ്വാസവും Direct Benefit Transfer വഴി വ്യക്തിയുടെ ബാങ്ക് അക്കൗണ്ടിൽ വേണം അനുവദിക്കുവാൻ. ചെക്ക്, നേരിട്ട് പണം നൽകൽ എന്നിവ അനുവദനീയമല്ല.

9. ക്യാമ്പുകളുടെ നടത്തിപ്പിനുള്ള മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ

a) വില്ലേജിൽ ചുരുങ്ങിയത് ഒന്ന് എന്ന കണക്കിൽ അടിയന്തിരഘട്ടങ്ങളിൽ ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകൾ ആരംഭിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ കെട്ടിടങ്ങൾ കണ്ടെത്തുകയും ഇവയുടെ പട്ടിക ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യാനിർവഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക. അധ്യയനം തടസപ്പെടാതിരിക്കാൻ സ്കൂളുകളും, വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളും പരമാവധി ഒഴിവാക്കുക. ഇത്തരത്തിൽ കണ്ടെത്തുന്ന കെട്ടിടങ്ങളുടെ ഒരു താക്കോൽ അതാത് വില്ലേജ് ഓഫീസർ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. കെട്ടിടങ്ങൾ സർക്കാർ ഉടമസ്ഥതയിൽ ഉള്ളതായിരിക്കണം എന്ന് നിർബന്ധം ഇല്ല. സർക്കാർ കെട്ടിടം അല്ലെങ്കിൽ ഉടമസ്ഥരുമായി ഒരു റേറ്റ് കോണ്ട്രാക്ട് കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം

നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഒരു വില്ലേജിൽ ഇത്തരം കെട്ടിടം ഇല്ലെങ്കിൽ അടുത്തുള്ള വില്ലേജിൽ ഒരു കെട്ടിടം കണ്ടെത്തി കെട്ടിടം ഇല്ലാത്ത വില്ലേജിൽ അറിയിക്കുക. ഇത്തരത്തിൽ കണ്ടെത്തുന്ന കെട്ടിടങ്ങളുടെ വിവരം അതാത് വില്ലേജ് ഓഫീസിനു മുൻപിലും, പഞ്ചായത്ത് ഓഫീസിന് മുൻപിലും, പോലീസ് സ്റ്റേഷന് മുൻപിലും പ്രദർശിപ്പിക്കുക. അതാത് വില്ലേജിൽ കണ്ടെത്തുന്ന ക്യാമ്പുകളുടെ വിവരം <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1qbYhAfSsmehS9kUITTrsEgvNXpQ0GBhuZtdSUMU1b54/edit?usp=sharing> (Email ആയി ലിങ്ക് ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിക്ക് നൽകിയിട്ടുണ്ട്) എന്ന ലിങ്കിൽ നൽകുന്ന ഫോർമാറ്റിൽ ജില്ലാ തലത്തിൽ ക്രോഡീകരിക്കുക. ഈ പ്രവർത്തനം 31-05-2019ന് മുൻപ് പൂർത്തിയാക്കണം.

- b) ക്യാമ്പുകളിൽ ആവശ്യമായ എല്ലാ ഭക്ഷ്യ-ധാന്യങ്ങളും, പച്ചക്കറിയും, മത്സ്യവും, മാംസവും, എണ്ണയും, മണ്ണെണ്ണയും, പാചക വാതകവും സപ്ലൈ കോ, കൺസ്യൂമർ ഫെഡ്, ഹോർട്ടി കോർപ്പ്, മത്സ്യ ഫെഡ്, കെപ്കോ എന്നിവയിൽ നിന്നും വാങ്ങുവാൻ കരാർ ഉണ്ടാക്കുക. ഇവയുടെ ലഭ്യത ക്യാമ്പുകൾക്ക് ഉറപ്പുവരുത്തുവാൻ ഈ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് മുൻകൂട്ടി നിർദ്ദേശം നൽകുകയും, കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ

നൽകിയിട്ടുണ്ട്. മുൻകൂർ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് അഗ്രികരിക്കാത്ത ഒരു വസ്തുവകകളുടെയും വാടകയോ, ചിലവ് തുകയോ സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും ചിലവഴിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. ഇത്തരം റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ജില്ലാ കളക്ടർ വേണം അന്തിമമായി അഗ്രികരിക്കുവാൻ. പ്രൈവറ്റ് ആയി ഇത്തരം അവശ്യസാധനങ്ങൾ വാങ്ങേണ്ടുന്ന സ്ഥിതി സംജാതമായാൽ ഇവ മേൽ സൂചിപ്പിച്ച സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ലഭ്യമല്ല എന്ന് അതാത് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ താലൂക്ക്/ജില്ലാതല അധികാരിയിൽ നിന്നും സർട്ടിഫിക്കറ്റ് വേണ്ടേണ്ടതാണ്.

- c) ക്യാമ്പുകളിലെ അടുക്കളയിൽ മണ്ണെണ്ണയോ, പാചക വാതകകമോ ഉപയോഗിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുക. വിറക് ആവശ്യമാണെങ്കിൽ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് അഗ്രികരിച്ച വ്യക്തിയിൽ നിന്നുമാത്രം സംഭരിക്കുക. മുൻകൂർ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് അഗ്രികരിക്കാത്ത ഒരു വസ്തുവകകളുടെയും വാടകയോ, ചിലവ് തുകയോ സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും ചിലവഴിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല.
- d) ക്യാമ്പുകളുടെ പൊതു നടത്തിപ്പ് ചുമതല അതാത് സ്ഥലത്തെ വില്ലേജ് ഓഫീസർക്കായിരിക്കും.
- e) എല്ലാ ക്യാമ്പുകളിലും ചുമതലക്കാരായി രണ്ട് ഉദ്യോഗസ്ഥരെ നിയോഗിക്കണം. ഷിഫ്റ്റ് വ്യവസ്ഥയിൽ ഇവരുടെ സേവനം എല്ലാദിവസവും 8 മണിക്കൂർ വീതം ക്യാമ്പിൽ ലഭ്യമായിരിക്കണം.
- f) ഇലക്ഷൻ സമയത്തെ രീതിയിൽ എട്ട് ക്യാമ്പുകൾക്ക് ഒരു സെക്ടർ ഓഫീസർ എന്ന നിലയിൽ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥനെ ചുമതലപ്പെടുത്തണം. ജില്ലാ കളക്ടർക്ക് ഏതൊരു വകുപ്പിലെയും ഉദ്യോഗസ്ഥനെ ചുമതലപ്പെടുത്താം. ഈ ഉദ്യോഗസ്ഥന് ഒരു വാഹനം വാടകയ്ക്ക് നൽകുകയും, ദിവസവും ഒരു തവണ എങ്കിലും ഇദ്ദേഹം ക്യാമ്പുകൾ

സന്ദർശിച്ച് വൈകിട്ട് 3 മണിക്കൂളിൽ ക്യാമ്പ് പരിപാലന വിവര ശേഖരണ ഫോറം പൂരിപ്പിച്ച് വാങ്ങുകയും വേണം. ഇത്തരത്തിൽ ശേഖരിച്ച ഫോറം അതാത് സെക്ടർ ഓഫീസർമാർ ജില്ലാ എമർജൻസി ഓപ്പറേഷൻസ് സെന്ററിൽ WhatsApp/ഇമെയിൽ എന്നിവ വഴി ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യുക. ഇതിനായി WhatsApp/ഇമെയിൽ എന്നിവ ജില്ലാ തലത്തിൽ ലഭ്യമാക്കുക.

- g) എല്ലാ ക്യാമ്പുകളിലും ക്യാമ്പ് പരിപാലന കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കുക. കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങൾ - വാർഡ് മെമ്പർ, ക്യാമ്പിന്റെ ചുമതലയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥൻ, ക്യാമ്പിലെ ഒരു വനിതാ പ്രതിനിധി, ക്യാമ്പിലെ ഒരു പുരുഷ പ്രതിനിധി.
- h) ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകളായി തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന കെട്ടിടങ്ങളിൽ വൈദ്യുതി/ജലലഭ്യത ഉണ്ടെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തേണ്ടതാണ്. കഴിഞ്ഞ പ്രളയകാലത്ത് ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകളായി പ്രവർത്തിച്ച കെട്ടിടങ്ങളിൽ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളായ കുടിവെള്ളം, വൈദ്യുതി, ശുചിമുറി എന്നിവ കേരള വാട്ടർ അതോറിറ്റി, KSEBL, ശുചിത്വമിഷൻ എന്നിവയുടെ സഹകരണത്തോടെ ഉറപ്പാക്കണം.
- i) ക്യാമ്പിന് പുറത്തുള്ള ആരും കമ്മിറ്റിയിൽ അംഗം ആക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല.
- j) മേൽ കമ്മിറ്റി എല്ലാ ദിവസവും രണ്ട് തവണ എങ്കിലും യോഗം ചേർന്ന് ക്യാമ്പ് നടത്തിപ്പ് വിലയിരുത്തേണ്ടതാണ്
- k) വിലയിരുത്തേണ്ട വിഷയങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു:

ക്യാമ്പ് പരിപാലന വിവര ശേഖരണ ഫോറം			
ക്യാമ്പിന്റെ പേര്, വില്ലേജ്			
റിപ്പോർട്ട് തീയതി, സമയം			
Sl. No	വിഷയം	സാഹചര്യം	
1	ഭക്ഷണ ലഭ്യത	നാളത്തെ ആവശ്യത്തിന് ഉണ്ട്	
		നാളത്തെ ആവശ്യത്തിന് ഇല്ല	
2	ആർക്കെങ്കിലും അസുഖം ഉണ്ടോ	ഉണ്ട്	

		ഇല്ല	
3	വൈദ്യുതി/ജനറേറ്റർ	ഉണ്ട്	
		ഇല്ല	
4	പ്രവർത്തിക്കുന്ന എത്ര ശുചിമുറികൾ ഉണ്ട്		
5	ഡോക്ടറുടെ സേവനം ലഭ്യമാണോ	ഉണ്ട്	
		ഇല്ല	
6	സ്ത്രീകൾ എത്ര		
7	ഗർഭിണികൾ എത്ര		
8	പുരുഷന്മാർ എത്ര		
9	കുട്ടികൾ എത്ര		
10	അംഗപരിമിതർ എത്ര		
11	ശുദ്ധ ജല ലഭ്യത ക്യാമ്പിൽ ഉണ്ടോ	ഉണ്ട്	
		ഇല്ല	

- l) ക്യാമ്പുകളിൽ ഭക്ഷണവും മറ്റ് അത്യാവശ്യ വസ്തുക്കളും എത്തിക്കുന്ന വിവിധ രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളും, സന്നദ്ധ സംഘടനകളും, മത സ്ഥാപനങ്ങളും, വ്യക്തികളും ക്യാമ്പിന്റെ ചുമതലയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥൻ കൈവശം മാത്രം ഇവ നൽകേണ്ടതാണ്. ലഭിക്കുന്ന വസ്തുക്കളുടെ വിതരണം ക്യാമ്പ് പരിപാലന കമ്മിറ്റിയുടെ ഉത്തരവാദിത്തവുമാണ്. സർക്കാർ സംവിധാനത്തിലൂടെ അല്ലാതെ ലഭിക്കുന്ന സഹായങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകം രജിസ്റ്റർ സൂക്ഷിക്കുക.
- m) ക്യാമ്പുകളിൽ സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, രാഷ്ട്രീയ സംഘടനകൾ, മത സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവർ നേരിട്ട് വസ്തുവകകളും, ആഹാര സാധനങ്ങളും വിതരണം ചെയ്യുന്നില്ല എന്ന് ക്യാമ്പിന്റെ ചുമതലയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥൻ കർശനമായി ഉറപ്പ് വരുത്തണം.
- n) ക്യാമ്പുകളിൽ രാഷ്ട്രീയ, ജാതി, മത പരിഗണനകൾ ഉണ്ടാകുവാൻ പാടുള്ളതല്ല.
- o) ക്യാമ്പുകളിൽ വിവിധ രാഷ്ട്രീയ പാർടികളുടെയും, സന്നദ്ധ സംഘടനകളുടെയും, രാഷ്ട്രീയ സംഘടനകളും, മത സ്ഥാപനങ്ങളും അവരുടെ അടയാളങ്ങൾ ഒഴിവാക്കിക്കൊണ്ട് ക്യാമ്പിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി സഹകരിക്കണം.

p) വില്ലേജ് ഓഫീസർ പ്രധാനമായും നേരിട്ട് നടത്തേണ്ടുന്ന നാശനഷ്ടജീവഹാനി വിവര ശേഖരണം

- വീടും സ്ഥലവും നഷ്ടപ്പെട്ടു എന്ന റിപ്പോർട്ട് തദേശ വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയർ ലഭ്യമാക്കിയാൽ പ്രസ്തുത സ്ഥലം സന്ദർശിച്ച് നേരിട്ട് ബോധ്യപ്പെടുക

- ജീവഹാനി സംബന്ധിച്ച റിപ്പോർട്ട്, പോലീസ് എഫ്.ഐ.ആർ സഹിതം. അംഗീകൃത ദുരന്തങ്ങളിൽ മരണമടഞ്ഞവരുടെ ആശ്രിതർക്ക് മാത്രമാണ് സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായത്തിന് അർഹത. ഇതിനായി പോലീസ് എഫ്.ഐ.ആർ റിപ്പോർട്ട് ആണ് ആശ്രയിക്കേണ്ടത്.

- ദൈനംദിന ക്യാമ്പ് റിപ്പോർട്ട്

10. 2018ൽ ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ എന്നിവ ബാധിക്കുകയും, വസയോഗ്യമല്ല എന്ന് ജിയോളജിക്കൽ സർവ്വേ ഓഫ് ഇന്ത്യ കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്ത വീടുകളിൽ താമസിക്കുന്ന ദുരന്ത ബാധിതരെയും, പുറമ്പോക്കിൽ താമസക്കാരായിരുന്ന വീട് പൂർണ്ണമായും തകരുകയോ, വാസയോഗ്യമല്ലാതായി തീരുകയോ ചെയ്ത കുടുംബങ്ങളെയും, ദുരിതാശ്വാസ സഹായം ഉപയോഗപ്പെടുത്തി വീടിന്റെ പുനർനിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടില്ലാത്ത കുടുംബങ്ങളെയും ജില്ലയിൽ മഴയുടെ മഞ്ഞ അലേർട്ട് ലഭിക്കുമ്പോൾ ക്യാമ്പുകളിലേക്ക് മാറി താമസിക്കണം എന്ന് ഉപദേശിക്കുക. ഇതിനായി ഈ കുടുംബങ്ങളുടെ മൊബൈൽ നമ്പർ പ്രത്യേകമായി ജില്ലാ ഇ.ഒ.സിയിൽ സൂക്ഷിക്കുക. ജില്ലയിൽ ഓറഞ്ച് അലേർട്ട് ആണ് എങ്കിൽ നിർബന്ധമായും ഇവരെ ക്യാമ്പുകളിലേക്ക് മാറി താമസിപ്പിക്കണം. ഇവയിൽ ഏതെങ്കിലും കുടുംബം കാലവർഷ-തുലാവർഷ മാസങ്ങളിൽ ഏതൊരു അവസരത്തിലും ക്യാമ്പിലേക്ക് മാറി താമസിക്കണം എന്ന ആവശ്യം ഉന്നയിച്ചാൽ, അവർക്കായി ക്യാമ്പ് നടത്തണം.

7.1.4 ജലസേചന വകുപ്പ്

1. തീരശോഷണ ആഘാതം ലഘൂകരിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ രീതിയിൽ ജലസേചന വകുപ്പ് കടൽ ഭിത്തികൾക്കുള്ള കേടുപാടുകൾ അടിയന്തിരമായി പരിശോദിച്ച്, പരിഹരിക്കുക. കടൽ ഭിത്തിയുടെ നിർമ്മാണം, പരിപാലനം, പുനർനിർമ്മാണം എന്നിവയ്ക്ക് ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധി വിനിയോഗിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല.
2. അടിയന്തിരഘട്ടങ്ങളിൽ തീരത്തെ വീടുകൾക്ക് സംരക്ഷണം നൽകുവാൻ ആവശ്യമായ രീതിയിൽ, കടൽ ഭിത്തികൾക്ക് ബലം കുറഞ്ഞ സ്ഥലങ്ങളിൽ മണൽനിറച്ച കയർ ചാക്കുകളോ, ജിയോ ട്യൂബുകളോ കരുതുവാൻ വേണ്ടുന്ന നടപടികൾ ജലസേചന വകുപ്പ് നടത്തുക. ഇതിനായി കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr.No.33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. തീരശോഷണം, ശക്തമായ കാറ്റ്, സുനാമി, ചുഴലികാറ്റ് എന്നിവയോടനുബന്ധിച്ചുള്ള അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ മണൽനിറച്ച കയർ ചാക്കുകളോ, ജിയോ ട്യൂബുകളോ ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും തുക ചിലവഴിക്കാവുന്നതാണ്. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഇവ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. മുൻകൂർ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് അഗീകരിക്കാത്ത ഒരു വസ്തുവകകളുടെയും വാടകയോ, ചിലവ് തുകയോ സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും ചിലവഴിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. ഇത്തരം റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ജില്ലാ കളക്ടർ വേണം അന്തിമമായി അഗീകരിക്കുവാൻ.

3. തീരശോഷണം നേരിടുവാൻ സാധ്യതയുള്ള എല്ലാ പ്രദേശങ്ങൾ കണ്ടെത്തി 30-5-2019ന് മുൻപ് പ്രസ്തുത വിവരം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയെ അറിയിയ്ക്കുക.
4. വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉള്ള എല്ലാ അണക്കെട്ടുകളുടെയും മൂന്നാം മൂന്നറിയിപ്പ് (തുറന്നു വിടുന്നതിന് മുൻപുള്ള മൂന്നറിയിപ്പ്), രണ്ടാം മൂന്നറിയിപ്പ്, ഒന്നാം മൂന്നറിയിപ്പ് എന്നീ ജലനിരപ്പുകളും, റൂൾ കെർവ് അനുസരിച്ച് ഏതു സാഹചര്യങ്ങളിൽ അണക്കെട്ടുകൾ തുറന്നുവിടും എന്നും അണക്കെട്ടുകൾ നിലനിൽക്കുന്നതും, അണക്കെട്ടിലെ ജലം ഒഴുകി പോകുന്നതുമായ ജില്ലകളിലെ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ജൂൺ 10ന് മുൻപ് നൽകി മുൻകൂർ അനുമതി വാങ്ങണം. ഈ അംഗീകൃത പദ്ധതി അനുസരിച്ച് മാത്രമേ അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്ന് വിടുവാൻ പാടുള്ളൂ.
5. വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉള്ള എല്ലാ കാനലുകളും, പുഴകളും, നീർച്ചാലുകളും തടസരഹിതമാക്കി എന്ന് മെയ് മാസത്തിൽ തന്നെ ഉറപ്പ് വരുത്തുക. പ്രധാന നീർച്ചാലുകളും, ഓടകളും, പരിശോധിച്ച്, അവയിൽ തടസങ്ങൾ ഇല്ല എന്ന് മണ്ണ് സംരക്ഷണ വകുപ്പ്, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് എന്നിവരുമായി ചേർന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. മഴവെള്ളത്തിന്റേ ഒഴുക്ക് തടസ്സപ്പെടുത്തുന്ന എല്ലാ വസ്തുക്കളും ഓടകളിൽനിന്നും, നീർച്ചാലുകളിൽ നിന്നും മാറ്റുക.
6. അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടേണ്ടുന്ന സാഹചര്യം ഉണ്ട് എന്ന അനുമതിയിൽ എത്തുകയാണെങ്കിൽ നീല അലേർട്ട് പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ തുറന്നുവിടുവാൻ സാധ്യതയുള്ള അണക്കെട്ടിന്റെ ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലകളിലെയും അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ (BSNL 1077ൽ) നിർബന്ധമായും അറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടതാണ്; 36 മണിക്കൂർ മുൻപെങ്കിലും ഇത്തരം ഒരു പ്രാഥമിക അറിയിപ്പ് ജില്ലകൾക്ക് നൽകുവാൻ വകുപ്പ്

പരിശ്രമിക്കണം. ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലാ കളക്ടർമാരുടെയും അനുമതിയോടെ മാത്രമേ അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടാൻ പാടുള്ളൂ.

7. ഒന്നാം അലേർട്ട് നൽകുന്ന സമയം മുതൽ മൂന്നാം അലേർട്ട് വരെ ചുരുങ്ങിയത് 24 മണിക്കൂർ സമയം എങ്കിലും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ലഭിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
8. രണ്ടാം അലേർട്ടും, മൂന്നാം അലേർട്ടും മാത്രമുള്ള അണക്കെട്ടുകളിൽ ഓറഞ്ച് അലേർട്ട് നൽകുന്ന സമയം മുതൽ ചുവപ്പ് അലേർട്ട് വരെ ചുരുങ്ങിയത് 24 മണിക്കൂർ സമയം എങ്കിലും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ലഭിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
9. ഒരു കാരണവശാലും വൈകിട്ട് 6 മണിക്ക് ശേഷം, പകൽ 6 മണിവരെ അണക്കെട്ടിൽ നിന്നും പുതുതായി ജലം തുറന്ന് വിടരുത്. വേലിയേറ്റ സമയത്തെ സമുദ്ര സ്ഥിതി കൂടി INCOISന്റെ വെബ്സൈറ്റിൽ നിന്നും പരിശോധിച്ചിട്ട് വേണം അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടുവാൻ.
10. അണക്കെട്ടുകളുടെ താഴെയുള്ള എല്ലാ പ്രദേശങ്ങളിലും താമസിക്കുന്ന ജനങ്ങൾക്ക് അതാത് സ്ഥലത്തെ പ്രത്യേകതയും അവയുടെ, പുഴയിൽ നിന്നുമുള്ള ദൂരവും കണക്കാക്കിയുള്ള മുന്നറിയിപ്പ് നൽകണം. ഇതിനായി അടിയന്തിരഘട്ട പ്രവർത്തന പദ്ധതി (ഇ.എ.പി) തയ്യാറാക്കണം. അതിൽ ജനങ്ങൾക്ക് എങ്ങനെയാണ് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടത്, ആരാണ് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടത്, എങ്ങനെയാണ് അവരെ അടിയന്തരഘട്ടത്തിൽ മാറ്റേണ്ടത് എന്നിങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങൾ പ്രതിപാതിക്കണം. താഴ്ന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ ജീവിക്കുന്ന ആളുകളുടെ വിവരങ്ങൾ, അവർക്കുള്ള സുരക്ഷിത സ്ഥലങ്ങൾ, ഗതാഗതമാർഗങ്ങൾ, ഒഴിപ്പിക്കൽ വഴികൾ തുടങ്ങിയവയുടെ വിശദാംശങ്ങളും പ്രസ്തുത പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം.

11. ജലസേചന വകുപ്പുകളിലെ അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറിൽ കുറയാത്ത ഉദ്യോഗസ്ഥനെ ഷിഫ്റ്റ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് 24 x 7 നിയോഗിക്കുക.
12. ആലപ്പുഴ ജില്ലയിൽ ജലസേചന വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന അതിശക്തമായ പമ്പുകൾ പരിശോധിച്ച് അവ പ്രവർത്തന ക്ഷമമം ആണ് എന്ന് 20-5-2019ന് മുൻപ് ഉറപ്പ് വരുത്തുകയും, ഇവ അടിയന്തിരമായി വിവിധ സ്ഥലങ്ങളിൽ വിന്യസിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ എണ്ണം ക്രെയിൻ, വാഹനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്ക് മെയ് മാസത്തിൽ തന്നെ കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. മുൻകൂർ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് അഗ്നികരിക്കാത്ത ഒരു വസ്തുവകകളുടെയും വാടകയോ, ചിലവ് തുകയോ സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും ചിലവഴിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. ഇത്തരം റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ജില്ലാ കളക്ടർ വേണം അന്തിമമായി അഗ്നികരിക്കുവാൻ. ഈ പ്രവർത്തികൾക്ക് ചെലവാകുന്ന തുക GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015, item 4 – Clearance of Affected Areas പ്രകാരം 2245-02-101-94-Flood-Other itemsൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്. ഇവ വിന്യസിക്കുന്നതിനും, മറ്റ് ജില്ലകളിലേക്ക് മാറ്റുന്നതിനും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ അനുമതി വാങ്ങണം.

7.1.5 കെ.എസ്.ഇ.ബി

1. കെ.എസ്.ഇ.ബിയുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉള്ള എല്ലാ പ്രധാന അണക്കെട്ടുകളുടെയും ചുവപ്പ്, ഓറഞ്ച്, നീല എന്നീ അലേർട്ട്

ജലനിരപ്പുകളും, റൂൾ കെർവ് അനുസരിച്ച് ഏതു സാഹചര്യങ്ങളിൽ അണക്കെട്ടുകൾ തുറന്നുവിടും എന്നും അണക്കെട്ടുകൾ നിലനിൽക്കുന്നതും, അണക്കെട്ടിലെ ജല ഒഴുകി പോകുന്നതുമായ ജില്ലകളിലെ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ജൂൺ 10ന് മുൻപ് നൽകി മുൻകൂർ അനുമതി വാങ്ങണം.

2. കെ.എസ്.ഇ.ബിയുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉള്ള എല്ലാ അണക്കെട്ടുകൾക്കും ചുവപ്പ്, ഓറഞ്ച്, നീല എന്നീ മൂന്നു തരം മുന്നറിയിപ്പുകൾ ഇല്ല. ഏതെല്ലാം അണക്കെട്ടുകൾക്കാണ് ഇവ ബാധകം എന്നത് പ്രത്യേകമായി ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലകളിലെയും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികളെ അറിയിക്കണം.
3. അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടേണ്ടുന്ന സാഹചര്യം ഉണ്ട് എന്ന അനുമതിയിൽ എത്തുകയാണെങ്കിൽ നീല അലേർട്ട് പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ തുറന്നുവിടുവാൻ സാധ്യതയുള്ള അണക്കെട്ടിന്റെ ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലകളിലെയും അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ (BSNL 1077ൽ) നിർബന്ധമായും അറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടതാണ്; 36 മണിക്കൂർ മുൻപെങ്കിലും ഇത്തരം ഒരു പ്രാഥമിക അറിയിപ്പ് ജില്ലകൾക്ക് നൽകുവാൻ കെ.എസ്.ഇ.ബി പരിശ്രമിക്കണം. ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലാ കളക്ടർമാരുടെയും അനുമതിയോടെ മാത്രമേ അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടാൻ പാടുള്ളൂ.
4. ഒരു കാരണവശാലും വൈകിട്ട് 6 മണിക്ക് ശേഷം, പകൽ 6 മണിവരെ അണക്കെട്ടിൽ നിന്നും പുതുതായി ജലം തുറന്ന് വിടരുത്. വേലിയേറ്റ സമയത്തെ സമുദ്ര സ്ഥിതി കൂടി INCOISന്റെ വെബ്സൈറ്റിൽ നിന്നും പരിശോധിച്ചിട്ട് വേണം അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടുവാൻ.

5. നീല അലേർട്ട് നൽകുന്ന സമയം മുതൽ ചുവപ്പ് അലേർട്ട് വരെ ചുരുങ്ങിയത് 24 മണിക്കൂർ സമയം എങ്കിലും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ലഭിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
6. ഓറഞ്ച് അലേർട്ടും, ചുവപ്പ് അലേർട്ടും മാത്രമുള്ള അണക്കെട്ടുകളിൽ ഓറഞ്ച് അലേർട്ട് നൽകുന്ന സമയം മുതൽ ചുവപ്പ് അലേർട്ട് വരെ ചുരുങ്ങിയത് 24 മണിക്കൂർ സമയം എങ്കിലും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ലഭിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
7. അണക്കെട്ടുകളുടെ താഴെയുള്ള എല്ലാ പ്രദേശങ്ങളിലും താമസിക്കുന്ന ജനങ്ങൾക്ക് അതാത് സ്ഥലത്തെ പ്രത്യേകതയും അവയുടെ, പുഴയിൽ നിന്നുമുള്ള ദൂരവും കണക്കാക്കിയുള്ള മുന്നറിയിപ്പ് നൽകണം. ഇതിനായി അടിയന്തിരഘട്ട പ്രവർത്തന പദ്ധതി (ഇ.എ.പി) തയ്യാറാക്കണം. അതിൽ ജനങ്ങൾക്ക് എങ്ങനെയാണ് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടത്, ആരാണ് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടത്, എങ്ങനെയാണ് അവരെ അടിയന്തരഘട്ടത്തിൽ മാറ്റേണ്ടത് എന്നിങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങൾ പ്രതിപാതിക്കണം. താഴ്ന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ ജീവിക്കുന്ന ആളുകളുടെ വിവരങ്ങൾ, അവർക്കുള്ള സുരക്ഷിത സ്ഥലങ്ങൾ, ഗതാഗതമാർഗങ്ങൾ, ഒഴിപ്പിക്കൽ വഴികൾ തുടങ്ങിയവയുടെ വിശദാംശങ്ങളും പ്രസ്തുത പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം.
8. കുടിവെള്ള വിതരണ പദ്ധതിക്കുള്ള വൈദ്യുതി കണക്ഷനുകൾ കഴിവതും തടസ്സമില്ലാതെ ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്.
9. മരം വീഴ്ചയോ കാറ്റ് മൂലമോ, ഉരുൾപൊട്ടലിലോ വൈദ്യുതി തടസ്സമുണ്ടാകുന്ന പക്ഷം ഏറ്റവുമടുത്തുള്ള ഫീഡറിൽ നിന്നും അവശ്യ കുടിവെള്ള വിതരണം നടത്തുന്നതിന് തക്കതായ രീതിയിൽ വൈദ്യുതി ലഭ്യമാക്കുക.
10. ജലശുദ്ധീകരണ ശാലകളുള്ള പ്രധാന കുടിവെള്ള പദ്ധതികളിലെങ്കിലും കാറ്റും മഴയുമുണ്ടാകുമ്പോൾ വൈദ്യുതി

തടസ്സമുണ്ടാക്കാത്ത രീതിയിൽ ഭൂഗർഭ കേബിളുകൾ വഴി വൈദ്യുതി ലഭ്യമാക്കുവാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.

7.1.6 കേരള വാട്ടർ അതോറിറ്റി

1. മഴക്കാലത്ത് ജലത്തിന്റെ ഗുണനിലവാരം പരിശോധിച്ച് (ഭൗതിക, രാസ, ജൈവ) വേണ്ട പരിഹാര നടപടികൾ കൈക്കൊണ്ട് ഗുണനിലവാര സൂചികക്ക് അനുസൃതവും അനുവദനീയമായ പരിധികൾക്കുള്ളിലും ആണ് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടുന്ന ഉത്തരവാദിത്വം കേരള വാട്ടർ അതോറിറ്റിക്കാണ്.
2. മൺസൂൺ കാലാവസ്ഥയിൽ ഒഴുകിയെത്തുന്ന വെള്ളത്തിൽ പ്രധാനമായും കലക്കൽ, ജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ എന്നിവ ഉള്ളതുമൂലം ശുദ്ധീകരണശാലയുടെ പ്രവർത്തനക്ഷമതയെ കാര്യമായി ബാധിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. അതിനാൽ സ്രോതസ്സിലെ ഇൻടേക്കിൽ ആവശ്യമായ മുൻകരുതലുകൾ കൈക്കൊള്ളേണ്ടതാണ്. മുൻകരുതൽ നടപടികൾ കൈക്കൊണ്ട ശേഷവും കലക്കലിന്റെ തോത് അനുവദനീയമായ അളവിൽ നിന്നും കൂടുതൽ ആണെങ്കിൽ പ്ലാന്റിൽ ജല ഗുണനിലവാര സൂചികകളുടെ സൂക്ഷ്മമായ അവലോകനം ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.
3. ക്ലോറിനേഷൻ നടത്തി അവക്ഷിപ്ത ക്ലോറിന്റെ (Residual Chlorine) തോത് എല്ലാ ഔട്ട്ലറ്റ് പോയിന്റുകളിലും ആവശ്യമായ അളവിൽ ഉണ്ടെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തേണ്ടതാണ്. ജലജന്യ രോഗങ്ങൾ പടരാൻ സാധ്യതയുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ സൂപ്പർ ക്ലോറിനേഷൻ അവലംബിക്കേണ്ടതാണ്.
4. ജല വിതരണം നടത്തുന്ന പൈപ്പൈലനുകളിൽ മതിയായ മർദ്ദമില്ലാതെ വരികയോ ജലചോർച്ച കണ്ടെത്തുകയോ ചെയ്യുന്ന പക്ഷം പ്രത്യേക മുൻകരുതൽ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.
5. ഓടുകൾ, ഓവുകൾ, അഴുക്കുചാലുകൾ തുടങ്ങിയവക്ക് സമീപം കടന്നുപോകുകയോ കുറുകെ കൂടി കടന്നുപോകുകയോ ചെയ്യുന്ന പൈപ്പൈലനുകൾ പ്രത്യേകമായി നിരീക്ഷണത്തിന്

വിധേയമാക്കുകയും വിതരണ ശൃംഖലയുടെ അധോമുഖഭാഗത്ത് വെള്ളത്തിൻറെ ഗുണ നിലവാരം ഉറപ്പാക്കുകയും യാതൊരു കാരണവശാലും മാലിന്യങ്ങൾ കലരുമ്പോഴും എന്നുറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതുമാണ്.

6. ജലസംഭരണികൾ കഴുകി വൃത്തിയാക്കുകയും ജലത്തിൻറെ സുരക്ഷിതത്വം ഉറപ്പാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.
7. ജലവിതരണ സംവിധാനങ്ങൾ വെള്ളം കയറി തകരാറിലാകുകയാണെങ്കിൽ അടിയന്തിര സാഹചര്യങ്ങളിൽ കുടിക്കുവാനാവശ്യമായ ജലം വിതരണം ചെയ്യുവാനായി ഒരുങ്ങിയിരിക്കേണ്ടതും അതിനാവശ്യമായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ തയ്യാറാക്കി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതുമാണ്.
8. മഴക്കാലത്ത് ആരോഗ്യം/തദ്ദേശസ്വയംഭരണം/റവന്യൂ എന്നീ വകുപ്പുകളിലെ പ്രതിനിധികൾ നൽകുന്ന ജലത്തിൻറെ ഗുണനിലവാരം സൗജന്യമായോ സർക്കാർ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന തുകയ്ക്കോ തിട്ടപ്പെടുത്തി നൽകേണ്ടതാണ്. പ്രളയം, ഉരുൾപൊട്ടൽ എന്നിവ ബാധിക്കുന്ന വില്ലേജുകളിലെ ജല സ്രോതസുകളുടെയോ, ഈ വില്ലേജുകളിൽ വിതരണം ചെയ്യുവാൻ ജലം ശേഖരിക്കുന്ന സ്രോതസുകളുടെയോ ജലം പരിശോധിക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ തുക അനുവദിച്ചു നൽകുവാൻ അതാത് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയെ സമീപിക്കാവുന്നതാണ്.
9. വാട്ടർ അതോറിറ്റിയുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉള്ള എല്ലാ പ്രധാന അണക്കെട്ടുകളുടെയും ചുവപ്പ്, ഓറഞ്ച്, നീല എന്നീ അലേർട്ട് ജലനിരപ്പുകളും, റൂൾ കെർവ് അനുസരിച്ച് ഏതു സാഹചര്യങ്ങളിൽ അണക്കെട്ടുകൾ തുറന്നുവിടും എന്നും അണക്കെട്ടുകൾ നിലനിൽക്കുന്നതും, അണക്കെട്ടിലെ ജല ഒഴുകി പോകുന്നതുമായ ജില്ലകളിലെ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ജൂൺ 10ന് മുൻപ് നൽകി മുൻകൂർ അനുമതി വാങ്ങണം.

10. അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടേണ്ടുന്ന സാഹചര്യം ഉണ്ട് എന്ന അനുമാനത്തിൽ എത്തുകയാണെങ്കിൽ നീല അലേർട്ട് പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ തുറന്നുവിടുവാൻ സാധ്യതയുള്ള അണക്കെട്ടിന്റെ ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലകളിലെയും അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ (BSNL 1077ൽ) നിർബന്ധമായും അറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടതാണ്; 36 മണിക്കൂർ മുൻപെങ്കിലും ഇത്തരം ഒരു പ്രാഥമിക അറിയിപ്പ് ജില്ലകൾക്ക് നൽകുവാൻ വകുപ്പ് പരിശ്രമിക്കണം. ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലാ കളക്ടർമാരുടെയും അനുമതിയോടെ മാത്രമേ അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടാൻ പാടുള്ളൂ.
11. ഒരു കാരണവശാലും വൈകിട്ട് 6 മണിക്ക് ശേഷം, പകൽ 6 മണിവരെ അണക്കെട്ടിൽ നിന്നും പുതുതായി ജലം തുറന്ന് വിടരുത്. വേലിയേറ്റ സമയത്തെ സമുദ്ര സ്ഥിതി കൂടി INCOISന്റെ വെബ്സൈറ്റിൽ നിന്നും പരിശോധിച്ചിട്ട് വേണം അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടുവാൻ.
12. നീല അലേർട്ട് നൽകുന്ന സമയം മുതൽ ചുവപ്പ് അലേർട്ട് വരെ ചുരുങ്ങിയത് 24 മണിക്കൂർ സമയം എങ്കിലും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ലഭിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
13. ഓറഞ്ച് അലേർട്ടും, ചുവപ്പ് അലേർട്ടും മാത്രമുള്ള അണക്കെട്ടുകളിൽ ഓറഞ്ച് അലേർട്ട് നൽകുന്ന സമയം മുതൽ ചുവപ്പ് അലേർട്ട് വരെ ചുരുങ്ങിയത് 24 മണിക്കൂർ സമയം എങ്കിലും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ലഭിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
14. അണക്കെട്ടുകളുടെ താഴെയുള്ള എല്ലാ പ്രദേശങ്ങളിലും താമസിക്കുന്ന ജനങ്ങൾക്ക് അതാത് സ്ഥലത്തെ പ്രത്യേകതയും അവയുടെ, പുഴയിൽ നിന്നുമുള്ള ദൂരവും കണക്കാക്കിയുള്ള മുന്നറിയിപ്പ് നൽകണം. ഇതിനായി അടിയന്തിരഘട്ട പ്രവർത്തന പദ്ധതി (ഇ.എ.പി) തയ്യാറാക്കണം. അതിൽ ജനങ്ങൾക്ക്

എങ്ങനെയാണ് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടത്, ആരാണ് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടത്, എങ്ങനെയാണ് അവരെ അടിയന്തരഘട്ടത്തിൽ മാറ്റേണ്ടത് എന്നിങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങൾ പ്രതിപാതിക്കണം. താഴ്ന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ ജീവിക്കുന്ന ആളുകളുടെ വിവരങ്ങൾ, അവർക്കുള്ള സുരക്ഷിത സ്ഥലങ്ങൾ, ഗതാഗതമാർഗങ്ങൾ, ഒഴിപ്പിക്കൽ വഴികൾ തുടങ്ങിയവയുടെ വിശദാംശങ്ങളും പ്രസ്തുത പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം.

7.1.7 ഫിഷറീസ് വകുപ്പ്

1. ബോട്ട്-കപ്പൽ അപകടങ്ങൾ ഉണ്ടായാൽ പെട്ടെന്ന് തിരച്ചിൽ നടത്തുന്നതിനായി സ്പീഡ് ബോട്ടുകൾ മത്സ്യബന്ധന വകുപ്പ് കരാർ അടിസ്ഥാനത്തിൽ എല്ലാ Fish Landing സെന്ററിലും ലഭ്യമാക്കുക.
2. കടൽ ക്ഷോഭം സംബന്ധിച്ച മുന്നറിയിപ്പുകൾ മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്കും, തീരദേശ നിവാസികൾക്കും സമയ ബന്ധിതമായി നൽകുവാൻ ഫിഷറീസ് വകുപ്പും, തീരദേശ പോലീസും, Marine Enforcementഉം ആവശ്യമായ ക്രമീകരണങ്ങൾ വരുത്തുക.
3. കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പുകളും, കടൽ സ്ഥിതി മുന്നറിയിപ്പുകളും, ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങളും എല്ലാ Fish Landing Centres, Mathsya Bhavan, Fisheries Office എന്നിവയിൽ എത്തുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. സംസ്ഥാന അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ അതോറിറ്റിയുടെ EOC ഗ്രൂപ്പിലൂടെ സംസ്ഥാന ഫിഷറീസ് കണ്ട്രോൾ റൂമിന് നൽകുന്നുണ്ട്.
4. കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥ വകുപ്പിന്റെ കാറ്റിന്റെ പ്രവചനത്തിൽ 30 കിലോമീറ്ററിൽ അധികം വേഗതയും, INCOISന്റെ തിരമാല പ്രവചനം കേരള തീരത്ത് 2 മീറ്ററിൽ അധികം ആകുകയും ചെയ്താൽ പ്രസ്തുത കാലയളവിൽ അവർ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന

പ്രദേശങ്ങളിൽ മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾ ജാഗ്രത പാലിക്കണം എന്നും, 2 m തീരമലയിൽ മറിയുവാൻ സാധ്യതയുള്ള ചെറിയയാനങ്ങളിൽ മത്സ്യ ബന്ധനം നടത്തുന്നത് ഒഴിവാക്കണം എന്നും ഉപദേശ രൂപേണ അറിയിപ്പ് നൽകും.

5. സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റിയുടെ 4-12-2017ലെ തീരുമാനത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥ വകുപ്പ് "Fishermen advised not to venture" എന്ന നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ സംസ്ഥാന അതോറിറ്റി "മത്സ്യതൊഴിലാളികൾ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥ വകുപ്പോ, INCOISഓ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന സമുദ്ര മേഖലയിൽ, നിർദ്ദേശിക്കുന്ന കാലയളവിൽ "മത്സ്യ ബന്ധനത്തിന് പോകരുത്", എന്ന നിർദ്ദേശം സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കും.
6. ഇൻഡ്യൻ മഹാസമുദ്രത്തിന്റെയും, അറബിക്കടലിന്റെയും, ബംഗാൾ ഉൾക്കടലിന്റെയും ഏതെങ്കിലും സമുദ്ര പ്രദേശത്ത് "Total suspension of fishing" എന്ന നിർദ്ദേശം ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത മേഖലയിൽ, മുന്നറിയിപ്പിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്ന കാലയളവിൽ "മത്സ്യ ബന്ധനത്തിന് പോകുന്നത് തടയണം" എന്ന കർശന നിർദ്ദേശം സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കും.
7. മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്കുള്ള മുന്നറിയിപ്പുകൾ ലഭിച്ചാൽ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന നടപടികൾ ഫിഷറീസ് വകുപ്പും, തീരദേശ പോലീസും, Marine Enforcementഉം സ്വീകരിക്കുക:
  - a. എല്ലാ Fish Landing സെന്ററിലും, മത്സ്യ ഗ്രാമങ്ങളിലും, മൈക്കിലൂടെ വിവരം വിളിച്ചറിയിക്കുക
  - b. അമ്പലങ്ങൾ, പള്ളികൾ എന്നിവയിലൂടെയും, മത്സ്യതൊഴിലാളി കൂട്ടായ്മകളിലൂടെയും, സാമൂഹിക സംഘടനകളിലൂടെയും വിവരം പരമാവധി മത്സ്യ തൊഴിലാളികളിൽ എത്തിക്കുക
  - c. മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾ അധികമായുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ തമിഴ്, ഹിന്ദി എന്നീ

ഭാഷകളിലും വിവരം മൈക്കിലൂടെ വിളിച്ച് അറിയിക്കുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുക

d. വള്ളവും വലയും ഏറ്റവും അടുത്തുള്ള fishing harborൽ സൂക്ഷിക്കുന്നതാണ് കടൽ ക്ഷോഭത്തിൽ നിന്നും, കള്ളകടലിൽ നിന്നും ഇവ സംരക്ഷിക്കുവാൻ ഏറ്റവും ഉചിതം. ഈ വിവരവും, വ്യക്തിഗത സുരക്ഷാ ഉപകരണങ്ങൾ കയ്യിൽ കരുതേണ്ട ആവശ്യകതയും മത്സ്യതൊഴിലാളികളെ നിരന്തരം ഓർമ്മപ്പെടുത്തുക. മത്സ്യ തൊഴിലാളി സുരക്ഷാ സന്ദേശങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി പത്ര പരസ്യം നൽകുക.

8. മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്ക് അവരുടെ മൊബൈൽ ഫോണിൽ ഐ.എൻ.സി.ഓ.ഐ.എസ് (INCOIS)ൽ നിന്നും നേരിട്ട് കാലാവസ്ഥാ, കടൽ സ്ഥിതി വിവരം ലഭിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ഇതിനായി, 2018ൽ ശേഖരിച്ച് നമ്പറുകൾ ഐ.എൻ.സി.ഓ.ഐ.എസ് നൽകി എന്നും അവർ ഈ വിവരം നൽകുന്നുണ്ട് എന്നും ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

9. മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾ കടലിൽ അപകടത്തിൽപ്പെടുമ്പോൾ അടിയന്തിര രക്ഷാപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി തീരദേശ പോലീസും, ഫിഷറീസ് വകുപ്പും fishing harborകൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് ഒരു കടൽയാനം (sea worthy boat) എങ്കിലും വാടകയ്ക്ക് എടുക്കുക. ഇതിനായി റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. തീരശോഷണം, ശക്തമായ കാറ്റ്, സുനാമി, ചുഴലിക്കാറ്റ് എന്നിവയോടനുബന്ധിച്ചുള്ള അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ ഈ ബോട്ടുകളുടെ ഉപയോഗത്തിന് ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും ചിലവഴികാവുന്നതാണ്. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management - Volume 2 - Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. മുൻകൂർ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് അഗ്നികരിക്കാത്ത ഒരു വസ്തുവകകളുടെയും വാടകയോ, ചിലവ് തുകയോ സംസ്ഥാന

ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും ചിലവഴിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. ഇത്തരം റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ജില്ലാ കളക്ടർ വേണം അന്തിമമായി അഗീകരിക്കുവാൻ.

10. ജില്ലയിൽ അടിയന്തരഘട്ടത്തിൽ ആരംഭിക്കുന്ന ക്യാമ്പുകളിൽ ആവശ്യമായി വരുന്ന മത്സ്യം ലഭ്യമാക്കുവാൻ മത്സ്യഫെഡ് തയ്യാറെടുത്തിട്ടുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

7.1.8 തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ

1. വഴിഅരികുകളിലും, കടത്തിണ്ണകളിൽ, ബസ് സ്റ്റാൻഡ്കളിലും അന്തിഊറങ്ങുന്ന ആളുകൾക്ക് മഴക്കാലം ദുരന്ത പൂർണ്ണമാണ്. ഇത് ഒഴിവാക്കുവാനും, ഇവർക്ക് ഈ മഴക്കാലത്ത് രാത്രികാലങ്ങളിൽ ഉറങ്ങാനും, അത്താഴം നൽകുവാനും ഉള്ള സംവിധാനം തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പിന്റെ സഹകരണത്തോടെ ഒരുക്കേണ്ടതാണ്.
2. പ്രധാന നീർചാലുകളും, ഓടകളും, പരിശോധിച്ച്, അവയിൽ തടസങ്ങൾ ഇല്ല എന്ന് മണ്ണ് സംരക്ഷണ വകുപ്പ്, ജലസേചന വകുപ്പ് എന്നിവരുമായി ചേർന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. മഴവെള്ളത്തിന്റെ ഒഴുക്ക് തടസ്സപ്പെടുത്തുന്ന എല്ലാ വസ്തുക്കളും ഓടകളിൽനിന്നും ചെറുനീർച്ചാലുകളിൽ നിന്നും മാറ്റുക.
3. സ്വകാര്യ ഭൂമിയിലുള്ള അപകട സാധ്യത ഉള്ള മരങ്ങളും മരച്ചില്ലകളും കണ്ടെത്തി മുറിച്ചു മാറ്റുവാൻ പൊതു ജനങ്ങൾക്ക് നിർദ്ദേശം കൊടുക്കുക, ഈ നിർദ്ദേശം അനുസരിക്കാത്ത വ്യക്തികൾക്കും സ്വകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുമായിരിക്കും അവരവരുടെ ഭൂമിയിൽ മരം വീണുണ്ടാകുന്ന അപകടങ്ങൾക്ക് നഷ്ട പരിഹാരം കൊടുക്കുവാൻ ഉള്ള ബാധ്യത എന്ന് പരസ്യപ്പെടുത്തുക.
4. ഹരിത കേരളം, തൊഴിലുറപ്പ് എന്നീ പദ്ധതികൾ ഉപയോഗിച്ച് ജല സംരക്ഷണത്തിന് കുളങ്ങളും, തോടുകളും, മറ്റ് ജലാശയങ്ങൾ,

കിണറുകൾ എന്നിവയെല്ലാം ശുദ്ധമാക്കുവാനും പരമാവധി ജല സംഭരണം ഉറപ്പുവരുത്തുവാനും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.

5. പുഴ കടവുകളിലും, ബീച്ചുകളിലും, അപകടകരമായ കയം/നീർച്ചുഴി ഉള്ള പ്രദേശങ്ങളിലും അപകട സൂചനാ ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിക്കുക
6. മലയോര മേഖലയിലെ റോഡുകൾക്ക് കുറുകെ ഉള്ള ചെറിയ ചാലുകളിലൂടെ മലവെള്ള പാച്ചിലും ഉരുൾപൊട്ടലും ഉണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുണ്ട് എന്നതിനാൽ ഇത്തരം ചാലുകളുടെ അരികിൽ കാലവർഷ-തുലാവർഷ കാലത്ത് വാഹനങ്ങൾ നിർത്തരുത് എന്ന അപകട സൂചനാ ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിക്കുക
7. മലയോര മേഖലയിലെ പാലം, culvert എന്നിവയുടെ അടിയിലുള്ള തടസങ്ങൾ നീക്കംചെയ്ത് ജല ബഹിർഗമനം സുഖമാക്കുവാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കുക
8. എല്ലാ സ്കൂളുകളിലെയും കെട്ടിടങ്ങളുടെ ഉറപ്പ് തദേശ-സ്വയംഭരണ എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗം എഞ്ചിനീയറെകൊണ്ട് പ്രാഥമിക പരിശോധന നടത്തി സുരക്ഷിതമല്ലാത്ത കെട്ടിടങ്ങൾ കണ്ടെത്തുവാൻ നടപടി എടുക്കുക. ഇത്തരത്തിൽ കണ്ടെത്തുന്ന കെട്ടിടങ്ങൾ അദ്ധ്യയനം നടത്തുവാൻ യോഗ്യമാക്കുവാൻ വേണ്ടുന്ന നടപടികൾ വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ് കൈക്കൊള്ളേണ്ടതാണ്. അയോഗ്യത ഉള്ള കെട്ടിടങ്ങളിൽ ഒരു കാരണവശാലും അദ്ധ്യയനം നടത്തുവാൻ പാടുള്ളതല്ല.
9. എല്ലാ ആശുപത്രികളുടെയും കെട്ടിടങ്ങളുടെ ഉറപ്പ് തദേശ-സ്വയംഭരണ എഞ്ചിനീയറിംഗ് എഞ്ചിനീയറെകൊണ്ട് പ്രാഥമിക പരിശോധന നടത്തി സുരക്ഷിതമല്ലാത്ത കെട്ടിടങ്ങൾ കണ്ടെത്തുവാൻ നടപടി എടുക്കുക. ഇത്തരത്തിൽ കണ്ടെത്തുന്ന കെട്ടിടങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ ബലപ്പെടുത്തൽ നടത്തുവാൻ വേണ്ടുന്ന നടപടികൾ ആരോഗ്യ വകുപ്പ് കൈക്കൊള്ളേണ്ടതാണ്. അയോഗ്യത ഉള്ള കെട്ടിടങ്ങളിൽ ഒരു കാരണവശാലും

രോഗികളെയോ, ഉദ്യോഗസ്ഥരെയോ പ്രവേശിപ്പിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല.

10. പൊതു സ്ഥലങ്ങളിൽ വളരുന്ന ഉയർന്ന മരങ്ങളിലും, പൊതു കെട്ടിടങ്ങളിലും വളരുന്ന തീനിച്ച, കടന്നൽ എന്നിവയുടെ കുത്തേറ്റ് ആളുകൾ മരണപ്പെടുന്ന സാഹചര്യം ഉണ്ടായതായി കണ്ടുവരുന്നു. മഴകാലത്തിന് മുൻപായി ഇത്തരം പൊതുശല്യം ആക്കാവുന്ന ജീവികളെ നിയന്ത്രിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ നടപടികൾ കൈകൊള്ളുക.
11. ദുരന്ത ശേഷം, ദുരന്ത ബാധിതർ വീട് തകർന്ന അതേ സ്ഥലത്താണ് വീട് പുനർനിർമ്മിക്കുന്നതെങ്കിൽ തദ്ദേശ സ്ഥാപനം വീട് നിർമ്മാണത്തിന് ഒരു ദിവസത്തിനുള്ളിൽ അനുമതി നൽകേണ്ടതാണ് [GO (Ms) No. 7/2018/DMD dated 21-06-2018]
12. തദ്ദേശ-സ്വയംഭരണ എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗം അംഗീകൃത ദുരന്തത്തിൽ തകർച്ച നേരിട്ട വീടുകളുടെ കെട്ടിട തകർച്ചയുടെ തോത് മാത്രം ശതമാന നിരക്കിൽ GO (Ms) No. 24/2018/DMD dated 26-10-2018 പ്രകാരം കണക്കാക്കി വില്ലേജ് ഓഫീസർക്ക് ദുരന്തം ഉണ്ടായി 3 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ റിപ്പോർട്ട് നൽകുക. ഇത്തരം റിപ്പോർട്ടിൽ പ്രധാനമായും ഉണ്ടാകേണ്ട വിവരങ്ങൾ ഇവയാണ്:
  - a. വീട് ഉടമയുടെ പേര്:
  - b. തദ്ദേശ സ്ഥാപനം അനുവദിച്ച കെട്ടിട നമ്പർ:
  - c. പുറമ്പോക്ക് ഭൂമിയിൽ ആണോ അല്ലയോ:
  - d. വീട് ഉടമ ഉൾപ്പെടുന്ന റേഷൻ കാർഡ് നമ്പർ/വീട് ഉടമയുടെ ആധാർ കാർഡ് നമ്പർ:
  - e. കെട്ടിടം ഉൾപ്പെടുന്ന ഭൂമിയുടെ സർവ്വേ നമ്പർ:
  - f. പഞ്ചായത്ത്:
  - g. വില്ലേജ്:
  - h. താലൂക്ക്:
  - i. വീട് ഉടമയുടെ ബാങ്ക് അക്കൗണ്ട് നമ്പർ:

- j. അംഗീകൃത ദുരന്തത്തിൽ തകർച്ച നേരിട്ട വീടുകളുടെ കെട്ടിട തകർച്ചയുടെ തോത് GO (Ms) No. 24/2018/DMD dated 26-10-2018 പ്രകാരം ശതമാന നിരക്കിൽ കണക്കാക്കിയത്:
- k. വീടിന്റെയോ, ഗ്രഹോപകരണങ്ങളുടെയോ വാല്യു കണക്കാക്കേണ്ടതില്ല. തകർച്ച നേരിട്ട കെട്ടിടത്തിന് തകർച്ചയുടെ ശതമാന നിരക്കിലെ തോതിന് അനുസരിച്ച് മാത്രമേ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും തുക അനുവദിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. വീടിന്റെയോ, ഗ്രഹോപകരണങ്ങളുടെയോ വാല്യു ദുരിതാശ്വാസ സഹായം നൽകുന്നതിന് മാനദണ്ഡം അല്ല.
- 13. പരസ്യ ഹോഡിങ്ങുകളുടെയും, കാലപ്പഴക്കം ചെന്ന പോസ്റ്ററുകളുടെയും ശക്തി പരിശോധിക്കുവാനും, ഇവ കാറ്റത്ത് മറിഞ്ഞു വീണ് നഷ്ടവും ജീവ ഹാനിയും ഉണ്ടാക്കുന്നില്ല എന്നും ഉറപ്പ് വരുത്തണം എന്ന് ജില്ലയിൽ ഇത്തരം ബോർഡ് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ പരസ്യ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും, കമ്പനികൾക്കും നിർദ്ദേശം നൽകുവാൻ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളോട് നിർദ്ദേശിക്കുക.
- 14. മലയോരത്ത് നിന്നും മണ്ണ് വെട്ടിമാറ്റുക, ആഴത്തിലുള്ള കുഴികൾ നിർമ്മിക്കുക, നിർമ്മാണത്തിനായി ആഴത്തിൽ മണ്ണ് മാറ്റുക എന്നിവ 2 ദിവസം തുടർച്ചയായി മഴ പെയ്ത പ്രദേശങ്ങളിൽ അനുവദിക്കരുത്.
- 15. എല്ലാ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും അടിയന്തിര ദുരന്ത പ്രതികരണത്തിനായി സ്വന്തം ഫണ്ടിൽ നിന്നും ഒരു തുക നീക്കി വയ്ക്കുവാൻ അനുവദിക്കുന്നത് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് പരിഗണിക്കണം.
- 16. എല്ലാ പഞ്ചായത്തിലും ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിലും ശുദ്ധജല ലഭ്യത ഉറപ്പ് വരുത്തുവാൻ വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക. ഇതിനായി ജല അതോറിറ്റിയുടെ സഹായവും, ജലനിധിയുടെ സഹായവും തേടുക.
- 17. ആലപ്പുഴ ജില്ലയിൽ കൂട്ടനാട് മേഘലയിൽ പ്രളയകാലത്ത് ദുരിതാശ്വാസ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഉയരം കുറഞ്ഞ നടപാലങ്ങളും,

കൾവർട്ടുകളും തടസം സൃഷ്ടിച്ചിരുന്നു. ഇവയിൽ പ്രധാന തടസം സൃഷ്ടിച്ചവ റവന്യൂ വകുപ്പും, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പുമായി ആലോചിച്ച് മഴക്കാലത്തെക്കെങ്കിലും മാറ്റുക.

18. കെട്ടിനിൽക്കുന്ന ജലവും പരിസരങ്ങളും ശുചീകരിക്കുന്നതിനും, കൊതുകു നിവരണത്തിനും, കുടിവെള്ള സ്രോതസുകൾ അണുവിമുക്തമാക്കുന്നതിനും ആവശ്യമായ സാധനങ്ങളും ഉപകരണങ്ങളും നേരത്തേതന്നെ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്വന്തം ചെലവിൽ വാങ്ങി സൂക്ഷിയ്ക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
19. മഴക്കാലത്ത് ജലനിരപ്പ് ഉയരുന്നതനുസരിച്ച് പ്രളയം ബാധിക്കുവാൻ സാധ്യതയുള്ള കുടിവെള്ള പദ്ധതികളുടെ സംക്ഷിപ്ത വിവരം കേരള വാട്ടർ അതോറിറ്റി/ജലനിധിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ശേഖരിച്ച് സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും ഒരു പ്രദേശത്തേക്ക് കുടിവെള്ളം മുടങ്ങിയാൽ അവിടേക്ക് കുടിവെള്ളമെത്തിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്ന തൊട്ടടുത്തുള്ള മറ്റൊരു പദ്ധതി മുൻകൂട്ടി കണ്ടെത്തി വെക്കേണ്ടതുമാണ്.
20. ശുദ്ധീകരിച്ച ജലം വിതരണം ചെയ്യുവാൻ പറ്റിയ പദ്ധതികളൊന്നും സമീപപ്രദേശത്തില്ലായെങ്കിൽ സുരക്ഷിതമായ ജലം ലഭ്യമായതോ അടിയന്തര സാഹചര്യത്തിൽ ശുദ്ധീകരിച്ച് വിതരണം ചെയ്യാൻ സാധിക്കുന്നതോ ആയ ബദൽ സ്രോതസ്സ് കണ്ടെത്തി വെക്കേണ്ടതും അവിടുത്തെ ജലത്തിന്റെ ഗുണനിലവാര പരിശോധന നടത്തി ആവശ്യമായ ശുദ്ധീകരണ പ്രക്രിയ എന്താണെന്ന് വാട്ടർ അതോറിറ്റിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തീരുമാനിക്കേണ്ടതാണ്.
21. ടാങ്കർ ലോറിയിൽ ജലവിതരണം സാധിക്കാത്ത രീതിയിൽ വെള്ളപ്പൊക്കം കാരണം ഗതാഗത തടസ്സം ഉണ്ടാകുകയാണെങ്കിൽ ഒരു കുടുംബത്തിന് അത്യാവശ്യമായി നൽകേണ്ട കുടിവെള്ള വിതരണത്തിനായി 15-20 ലിറ്റർ ജെനി ക്യാനുകൾ പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ കരുതലായി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും ആവശ്യഘട്ടങ്ങളിൽ

ഇതുപയോഗപ്പെടുത്തി
ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുമാണ്.

കുടിവെള്ള

വിതരണം

22. അത്യാവശ്യ സന്ദർഭങ്ങളിൽ വിതരണം ചെയ്യുവാനായി ക്ലോറിൻ ടാബ്ലറ്റ് മതിയായ അളവിൽ സൂക്ഷിക്കുക. മഴക്കാലത്ത് ഉടനീളം തിളപ്പിച്ചാറിയ ജലം മാത്രം കുടിവെള്ളമായി ഉപയോഗിക്കുവാനായി പൊതുജനങ്ങൾക്ക് മാർഗനിർദ്ദേശം നൽകുക.

7.1.9 മൈനിംഗ് ആൻഡ് ജിയോളജി വകുപ്പ്

1. രണ്ട് ദിവസം അടുപ്പിച്ചു മഴ പെയ്താൽ, ഇത്തരത്തിൽ മഴ പെയ്യുന്ന വില്ലുജുകളിൽ ഉള്ള പാറമടകളിൽ പാറ പൊട്ടിക്കുന്നത്, മഴ പെയ്യാതെ 24 മണിക്കൂർ സമയം ഉണ്ടാകുന്നതു വരെ നിർത്തിവെക്കുവാൻ ഉത്തരവ് നൽകുക
2. പാറമടകളിലെ കുളങ്ങൾക്ക് ചുറ്റും ഉറപ്പും, ഉയരവും ഉള്ള മുള്ള് വേലി/കമ്പി വേലി/മതിൽ കെട്ടി സംരക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. ഈ നിർദ്ദേശം എല്ലാ സ്വകാര്യ പാറമടഉടമസ്ഥരും 45 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ പാലിച്ചു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തണം. പ്രവർത്തനം നിലച്ച പാറമടകുളങ്ങൾ ഉള്ള പാറമടഉടമസ്ഥർക്കും ഈ തീരുമാനം ബാധകമാണ്.
3. പുറമ്പോക്കിൽ ഉള്ള, നിലവിൽ പ്രവർത്തനം നിലച്ച പാറമടകളിൽ ഉള്ള ഇത്തരം കുളങ്ങൾക്ക് ചുറ്റും വേലി/കമ്പി വേലി/മതിൽ കെട്ടി സംരക്ഷിക്കേണ്ടതിന്റെ ചുമതല മൈനിംഗ് ആൻഡ് ജിയോളജി വകുപ്പിനാണ്. ഇതിനാവശ്യമായ തുക പ്രസ്തുത വകുപ്പ് Quarry Safety Fund/District Mineral Foundation Fundൽ നിന്നും കണ്ടെത്തേണ്ടതാണ്.

7.1.10 ദേവസ്വം

1. കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പ് അടിസ്ഥാനമാക്കി ഉത്സവ/തീർത്ഥാടന പരിപാടികൾക്കുള്ള തീർത്ഥാടകരെ നിയന്ത്രിക്കണം
2. എല്ലാ തീർത്ഥാടന കേന്ദ്രങ്ങളിലും അപകടമുണ്ടായാൽ പ്രതികരിക്കുവാനും, അപകട സാധ്യതാ ലഘൂകരണത്തിനും

പദ്ധതി തയ്യാറാക്കണം. ഇതിൽ ഒഴിപ്പിക്കൽ പദ്ധതികൾ (Evacuation Plan), ബദൽ മാർഗ്ഗങ്ങൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തണം. ഈ പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുവാനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ ഇവിടെ ലഭ്യമാണ് http://sdma.kerala.gov.in/wp-content/uploads/2018/11/ILDM_2015.pdf

7.1.11 മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ്

1. പക്ഷികൾക്കും, മൃഗങ്ങൾക്കും മഴക്കാലത്ത് ഉണ്ടാകാവുന്ന പകർച്ച വ്യാധികൾ പരിഗണിച്ച് ഇവയെ പ്രതിരോധിക്കുന്നതിന് ജില്ലാ തല പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി നടപ്പാക്കുക.
2. എല്ലാ മൃഗ സംരക്ഷണ കേന്ദ്രങ്ങളിലും ജില്ലാ മൃഗ സംരക്ഷണ ആശുപത്രികളിലും പകർച്ചവ്യാധികൾ തടയുന്നതിനായുള്ള മരുന്നുകൾ ലഭ്യമാണ് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
3. വെള്ളപ്പൊക്ക സാധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങളായ കുട്ടനാട്ടിലും, കോൾ നിലങ്ങളിലും, പൊക്കാളി മേഘലയിലും, അടിയന്തിരഘട്ടങ്ങളിൽ മൃഗ സംരക്ഷണ ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകൾ നടത്തുവാൻ ആവശ്യമായ സ്ഥലങ്ങൾ നിർണ്ണയിച്ച് സൂക്ഷിക്കുക.
4. ഇത്തരം ക്യാമ്പുകളിൽ ലഭ്യമാക്കുവാൻ ആവശ്യമായ വൈക്കോൽ, തീറ്റ, പൂല്ല്, മരുന്ന് എന്നിവയ്ക്ക് കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്ട് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management - Volume 2 - Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.
5. മുൻകൂർ റേറ്റ് കോൺട്രാക്ട് ക്ഷണിച്ച് അംഗീകരിക്കാത്ത ഒരു വസ്തുവകകളുടെയും വാടകയോ, ചിലവ് തുകയോ സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും ചിലവഴിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. ഇത്തരം റേറ്റ് കോൺട്രാക്ട് ജില്ലാ കളക്ടർ വേണം

അന്തിമമായി അഗീകരിക്കുവാൻ. ഇത്തരം ക്യാമ്പുകൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന് 30 ദിവസം വരെ ജില്ലാ കളക്ടർക്ക് നേരിട്ട് അനുമതി നൽകാവുന്നതാണ്.

7.1.12 ആരോഗ്യ വകുപ്പ്

1. എല്ലാ പ്രാഥമിക ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിലും ജില്ലാ ആശുപത്രികളിലും പകർച്ചവ്യാധികൾ തടയുന്നതിനായുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.
2. മഴക്കാല രോഗങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ മരുന്നുകൾ എല്ലാ തരം ആശുപത്രികളിലും ഉണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
3. മഴക്കാലത്ത് പാമ്പ് കടിയുടെ സാധ്യത വർദ്ധിക്കും എന്നതിനാൽ, സാധിക്കുന്ന എല്ലാ ആശുപത്രികളിലും അതാത് പ്രദേശത്തെ പാമ്പ് കടിയുടെ മുൻകാല ചരിത്രം പരിശോധിച്ച് ആവശ്യമായ Anti Venom കരുതുക.
4. ജില്ലയിലെ എല്ലാ ആശുപത്രികളുടെയും fitness തദേശ-സ്വയംഭരണ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയറെക്കൊണ്ട് അതാത് തദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ പരിശോധിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. Fitness ഇല്ലാത്ത കെട്ടിടങ്ങൾ ആശുപത്രി നടത്തുവാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
5. ജില്ലയിലെ എല്ലാ ആശുപത്രികളുടെയും അഗ്നി സുരക്ഷാ സംവിധാനങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് അതാത് തദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ പരിശോധിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ഇതിനായി അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പിന്റെ സഹായം തേടുക. അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പിന്റെ എൻ.ഓ.സി ഇല്ലാത്ത കെട്ടിടങ്ങൾ ആശുപത്രി നടത്തുവാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
6. രോഗ പ്രതിരോധത്തിൽ ശുചിത്വത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം എടുത്തു പറയുന്ന പ്രചാരണങ്ങൾ നടത്തുക.

7.1.13 സിവിൽ സപ്ലൈസ് വകുപ്പ്

1. എല്ലാ താലൂക്കിലും ഉള്ള സപ്ലൈ ഓഫീസർമാർ മുഹാന്തരം 100 കിലോ അരി, 50 കിലോ പയർ, 10 കിലോ എണ്ണ, 75 കിലോ മണ്ണെണ്ണ എന്നിവ അടിയന്തിരഘട്ടങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കുവാനായി സംഭരിച്ച് സൂക്ഷിക്കുക. അടിയന്തിരഘട്ടങ്ങളിൽ ആവശ്യമായ ക്യാമ്പുകളിൽ ഇത്തരത്തിൽ സംഭരിച്ചിട്ടുള്ള ഭക്ഷ്യ-ധാന്യങ്ങളും, എണ്ണയും, മണ്ണെണ്ണയും സപ്ലൈ ഓഫീസർമാർ തഹസിൽദാർ ആവശ്യപ്പെടുമ്പോൾ നേരിട്ട് എത്തിക്കേണ്ടതാണ്.
2. ക്യാമ്പുകളിൽ ആവശ്യമായ എല്ലാ ഭക്ഷ്യ-ധാന്യങ്ങളും, എണ്ണയും, മണ്ണെണ്ണയും, പാചക വാതകവും സപ്ലൈ കോ, കൺസ്യൂമർ ഫെഡ് എന്നിവയിൽ നിന്നുമാത്രമേ വാങ്ങുവാൻ പാടുള്ളൂ എന്ന് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇവയുടെ ലഭ്യത ക്യാമ്പുകൾക്ക് ഉറപ്പുവരുത്തുവാൻ ഈ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് മുൻകൂട്ടി നിർദ്ദേശം നൽകുക.
3. ഏതെങ്കിലും സാഹചര്യത്തിൽ ഈ വസ്തുക്കൾ പുറത്തുനിന്നും വാങ്ങേണ്ടി വരികയാണെങ്കിൽ ആ വസ്തു ലഭ്യമല്ല എന്നുള്ള കത്ത് അതാതു സ്ഥലത്തെ സപ്ലൈ ഓഫീസർ (Supply officer)/സ്ഥാപന മേധാവി ദുരിതാശ്വാസത്തിന്റെ ചുമതലയുള്ള പ്രദേശത്തെ റവന്യൂ ഉദ്യോഗസ്ഥന് നൽകേണ്ടതാണ്.
4. ആലപ്പുഴ, പത്തനംതിട്ട, കോട്ടയം ജില്ലകളിലെ 2018ൽ വെള്ളപ്പൊക്കത്തിൽ ബാധിക്കപ്പെട്ട എല്ലാ Consumer Fed, SupplyCo, Civil Supplies PDS Shopsഇലും വെള്ളം കയറി വസ്തുവകകൾ നഷ്ടപ്പെടാതിരിക്കുവാനും, പൊതു വിതരണം തടസ്സപ്പെടാതിരിക്കുവാനും ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കുക. പലവ്യഞ്ജനങ്ങൾ തറ നിരപ്പിൽ നിന്നും ചുരുങ്ങിയത് 2 മീറ്റർ ഉയരത്തിൽ സൂക്ഷിക്കുക.
5. നെല്ല് സംഭരണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ 2018ൽ സംഭവിച്ചത് പോലെ ജലം കയറി സംഭരിച്ച വസ്തുക്കൾ നഷ്ടപ്പെടാതിരിക്കുവാൻ നെല്ല് സംഭരണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കുക.

സംഭരിച്ച നെല്ല് തറ നിരപ്പിൽ നിന്നും ചുരുങ്ങിയത് 2 മീറ്റർ ഉയരത്തിൽ സൂക്ഷിക്കുക.

7.1.14 കൃഷി വകുപ്പ്

1. കൂട്ടനാട്ടിലും, കോൽ നിലങ്ങളിലും വെള്ളപ്പൊക്ക സമയത്ത് ഉണ്ടാകുന്ന മടവീഴ്ചയിൽ കൃഷി നാശം പരമാവധി കുറയ്ക്കുവാൻ മണൽനിറച്ച കയർ ചാക്കുകളോ, ജിയോ ട്യൂബുകളോ തയ്യാറാക്കി സൂക്ഷിക്കുകയും, അതിശക്തമായ പമ്പ് സെറ്റുകൾക്ക് കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. മുൻകൂർ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് അഗ്രികരിക്കാത്ത ഒരു വസ്തുവകകളുടെയും വാടകയോ, ചിലവ് തുകയോ സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും ചിലവഴിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. ഇത്തരം റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ജില്ലാ കളക്ടർ വേണം അന്തിമമായി അഗ്രികരിക്കുവാൻ.
2. മടവീഴ്ചയിൽ വെള്ളം കയറിയത് പൂർണ്ണമായും വറ്റിക്കുവാൻ മടവീണ സ്ഥലങ്ങൾ അടയ്ക്കണം എന്നതിനാൽ, കയർ ചാക്കുകളും, ജിയോ ട്യൂബുകളും, പമ്പ് സെറ്റുകളും ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ ഇവയ്ക്ക് ചെലവാകുന്ന തുക GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015, item 4 – Clearance of Affected Areas പ്രകാരം 2245-02-101-94-Flood-Other itemsൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്.
3. ആലപ്പുഴ ജില്ലയിൽ ജലസേചന വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന അതിശക്തമായ പമ്പുകൾ പ്രവർത്തന ക്ഷമമം ആണ് എന്ന് ജലസേചന വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

ഇവ വിന്യസിക്കുന്നതിനും, മറ്റ് ജില്ലകളിലേക്ക് മാറ്റുന്നതിനും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ അനുമതി വാങ്ങണം.

7.1.15 പോലീസ്

1. ഒഴുപ്പിക്കൽ, രക്ഷാ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പിന്റെ ചുമതല പോലീസിനായിരിക്കും.
2. ഒഴുപ്പിക്കൽ പ്രവർത്തനത്തിൽ പുറമ്പോക്കിൽ വസിക്കുന്നവർ, കോളനികൾ, പുഴയുടെയോ, നീർചാലുകളുടെയോ ഓരത്ത് താമസിക്കുന്നവർ, വയൽ കരകളിൽ താമസിക്കുന്നവർ, മലയുടെ ചരിവുകളിലും ഒറ്റപ്പെട്ട പ്രദേശത്തും വസിക്കുന്നവർ എന്നിവർക്ക് ആദ്യ പരിഗണന നൽകുക.
3. ഒഴുപ്പിക്കൽ പ്രവർത്തനത്തിൽ ഗർഭിണികൾ, കുട്ടികൾ എന്നിവർക്ക് ആദ്യ പരിഗണന നൽകുക
4. കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പുകളും, ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങളും എല്ലാ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിലും എത്തുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. സംസ്ഥാന അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ അതോറിറ്റിയുടെ EOC ഗ്രൂപ്പിലൂടെ എസ്.പി.എം.ആർനും, ജില്ലാ പോലീസ് മേധാവികൾക്കും IPS ഗ്രൂപ്പിലൂടെയും നൽകുന്നുണ്ട്.
5. ജില്ല ഇ.ഓ.സിയിൽ ഷിഫ്റ്റ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു സിവിൽ പോലീസ് ഓഫീസർ, പോലീസ് വി.എച്ച്.എഫ് സഹിതം ദിവസം മുഴുവനും ഉണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
6. മലയോര മേഖലയിൽ രാത്രിയാത്ര ഒഴിവാക്കുവാൻ നിർദ്ദേശം നൽകുന്ന അവസരത്തിൽ അത്തരം പാതകളിൽ ഈ നിർദ്ദേശം നടപ്പിൽ വരുത്തി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുകയും, അത്തരം പാതകളിൽ നിരന്തരം പട്രോൾ നടത്തുകയും ചെയ്യുക.
7. തീരദേശത്തും, പുഴ, കായൽ കരകളിലും വിനോദ സഞ്ചാരം ഒഴിവാക്കുവാൻ നിർദ്ദേശം നൽകുന്ന അവസരത്തിൽ, നിർദ്ദേശം നടപ്പിൽ വരുത്തുക.

8. ഒഴുപ്പിക്കൽ നിർദ്ദേശം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിച്ചാൽ ഉടൻ തന്നെ നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്ന പ്രദേശത്തെ ആളുകളെ ഒഴുപ്പിക്കുകയും അവരെ മുൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള ഏറ്റവും അടുത്തുള്ള ക്യാമ്പിൽ എത്തിക്കുകയും ചെയ്യുക. ക്യാമ്പുകളുടെ പട്ടിക തഹസിൽദാർമാരിൽ നിന്നും നേരത്തെ വാങ്ങി സൂക്ഷിക്കുക.
9. ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിൽ താൽക്കാലികമായി ഒഴുപ്പിക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ നിരന്തരം പട്ടോളിംഗ് നടത്തുക
10. സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരെ നിയന്ത്രിക്കുകയും, ദുരിതാശ്വാസം ദുരന്ത ബാധിതർക്ക് ജാതി, മത, വിഭാഗീയ ചിന്തകൾക്ക് അതീതമായി ഒരേപോലെ വിതരണം ചെയ്യുന്നു എന്നും ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
11. സെൽഫി എടുക്കുവാനും, ദുരന്ത മേഖലയിൽ സന്ദർശന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെയും വരുന്നവരെ നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തുകയും കർശനമായി ഒഴിവാക്കുകയും ചെയ്യുക.
12. ദേശീയ/സംസ്ഥാന/ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെയോ, കേന്ദ്ര/സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെയോ അംഗീകാരം ഇല്ലാത്ത ഒരു സന്നദ്ധ സംഘടനയുടെയും പ്രവർത്തനം ദുരന്ത മേഖലയിൽ ഉണ്ടാകുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
13. പോലീസ് കണ്ട്രോൾ റൂമിൽ ലഭിക്കുന്ന പ്രധാന ദുരന്ത വിവരങ്ങൾ അപ്പോൾ തന്നെ ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിയിലും അറിയിക്കുക.
14. ദുരന്ത മേഖലയിൽ സന്നദ്ധ പ്രവർത്തനത്തിന് മുന്നിട്ട് വരുന്ന അംഗീകൃത സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികൾ, സുമനസ്കർ എന്നിവരെ ദുരന്ത പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളികൾ ആക്കുക, അവർക്ക് നേത്രത്വം നൽകുക.
15. മഴക്കാലത്ത് എല്ലാ പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും റൈൻ കോട്ട്, വ്യക്തിഗത സുരക്ഷാ കിറ്റ്, വെള്ളത്തിൽ ഉപയോഗിക്കാവുന്നതരം പാദരക്ഷ, ഒരു ടോർച്ച് എന്നിവ നൽകുന്നത് പരിഗണിക്കണം. ഈ കിറ്റ് സ്വയം അപകടത്തിൽപ്പെട്ടാലും അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ മറ്റുള്ളവർക്കായി ഉപയോഗിക്കുവാനും സഹായകരമായിരിക്കും.

16. ഈ കിറ്റിൽ ഉണ്ടാകേണ്ട വസ്തുക്കൾ (ഒരു വ്യക്തിക്ക് എന്ന കണക്കിൽ):
  - ടോർച്ച്
  - റേഡിയോ
  - 1 L വെള്ളം
  - ORS ഒരു പാക്കറ്റ്
  - അത്യാവശ്യം വേണ്ടുന്ന മരുന്ന്
  - മുറിവിന് പുരട്ടാവുന്ന മരുന്ന്
  - ഒരു ചെറിയ കുപ്പി ആന്റി സെപ്റ്റിക് ലോഷൻ
  - 100 ഗ്രാം കപ്പലണ്ടി
  - 100 ഗ്രാം ഉണക്ക മുന്തിരി അല്ലെങ്കിൽ ഈന്തപ്പഴം
  - ബിസ്ക്കറ്റോ റസ്കോ പോലുള്ള Dry Snacks
  - ചെറിയ ഒരു കത്തി
  - 10 ക്ലോറിൻ ടാബ്ലറ്റ്
  - ഒരു ബാറ്ററി ബാങ്ക്
  - തീപ്പെട്ടിയോ ലൈറ്ററോ

7.1.16 അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പ്

1. കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പുകളും, ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങളും എല്ലാ അഗ്നി സുരക്ഷാ സ്റ്റേഷനുകളിലും എത്തുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. സംസ്ഥാന അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ അതോറിറ്റിയുടെ IPS WhatsApp ഗ്രൂപ്പിലൂടെ അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പ് മേധാവിക്ക് നിലവിൽ നൽകുന്നുണ്ട്. അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പിന്റെ സംസ്ഥാന കണ്ട്രോൾ റൂമിൽ WhatsApp ഉള്ള സ്ഥിരം മൊബൈൽ നമ്പർ എടുക്കുവാൻ ഉള്ള നടപടികൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.
2. ജില്ല ഇ.ഓ.സിയിൽ ഷിഫ്റ്റ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു ഫയർമാൻ ദിവസം മുഴുവനും ഉണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

3. മലയോര മേഖലയിൽ രാത്രിയാത്ര ഒഴിവാക്കുവാൻ നിർദ്ദേശം നൽകുന്ന അവസരത്തിൽ അത്തരം പാതകളിൽ മരം വേണോ, മണ്ണിടിഞ്ഞ് വീണോ തടസം നേരിട്ടാൽ ഉടൻ തന്നെ തടസം മാറ്റുവാൻ ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കുക.
4. രക്ഷാ പ്രവർത്തനത്തിൽ പുറമ്പോക്കിൽ വസിക്കുന്നവർ, കോളനികൾ, പുഴയുടെയോ, നീർച്ചാലുകളുടെയോ ഓരത്ത് താമസിക്കുന്നവർ, വയൽ കരകളിൽ താമസിക്കുന്നവർ, മലയുടെ ചരിവുകളിലും ഒറ്റപ്പെട്ട പ്രദേശത്തും വസിക്കുന്നവർ എന്നിവർക്ക് ആദ്യ പരിഗണന നൽകുക.
5. രക്ഷാ പ്രവർത്തനത്തിൽ ഗർഭിണികൾ, കുട്ടികൾ എന്നിവർക്ക് ആദ്യ പരിഗണന നൽകുക.
6. ഫയർ കണ്ട്രോൾ റൂമിൽ ലഭിക്കുന്ന പ്രധാന ദുരന്ത വിവരങ്ങൾ അപ്പോൾ തന്നെ ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിയിലും അറിയിക്കുക.
7. ദുരന്ത മേഖലയിൽ സന്നദ്ധ പ്രവർത്തനത്തിന് മുന്നിട്ട് വരുന്ന അംഗീകൃത സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികൾ, സുമനസ്സ്കർ എന്നിവരെ ദുരന്ത പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളികൾ ആക്കുക, അവർക്ക് നേതൃത്വം നൽകുക.
8. ഫയർ ഫോഴ്സ് ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് ഒരു വ്യക്തിഗത സുരക്ഷാ കിറ്റ് നൽകുന്നത് പരിഗണിക്കണം. ഈ കിറ്റ് സ്വയം അപകടത്തിൽപ്പെട്ടാലും അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ മറ്റുള്ളവർക്കായി ഉപയോഗിക്കുവാനും സഹായകരമായിരിക്കും.
9. ഈ കിറ്റിൽ ഉണ്ടാകേണ്ട വസ്തുക്കൾ (ഒരു വ്യക്തിക്ക് എന്ന കണക്കിൽ):
  - ടോർച്ച്
  - റേഡിയോ
  - 1 L വെള്ളം
  - ORS ഒരു പാക്കറ്റ്
  - അത്യാവശ്യം വേണ്ടുന്ന മരുന്ന്

- മുറിവിന് പുരട്ടാവുന്ന മരുന്ന്
- ഒരു ചെറിയ കുപ്പി ആന്റി സെപ്റ്റിക് ലോഷൻ
- 100 ഗ്രാം കപ്പലണ്ടി
- 100 ഗ്രാം ഉണക്ക മുന്തിരി അല്ലെങ്കിൽ ഞാണപ്പഴം
- ബിസ്ക്കറ്റോ റസ്കോ പോലുള്ള Dry Snacks
- ചെറിയ ഒരു കത്തി
- 10 ക്ലോറിൻ ടാബ്ലറ്റ്
- ഒരു ബാറ്ററി ബാക്ക് അല്ലെങ്കിൽ ടോർച്ചിൽ ഇടാവുന്ന ബാറ്ററി
- തീപ്പെട്ടിയോ ലൈറ്ററോ

7.1.17 കെ.എസ്.ആർ.റ്റി.സി

1. ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ പൊതുജനങ്ങളെ ഒഴിപ്പിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ വാഹനങ്ങൾ വിട്ടുനൽകുക.
2. ദുരന്ത സമയത്തെ വാഹന വിനിയോഗത്തിനായി പ്രത്യേക റേറ്റ് ഓരോ ജില്ലയിലേക്കും സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുമായി ചർച്ച ചെയ്ത് തീരുമാനിക്കുക

7.1.18 ജലഗതാഗത വകുപ്പ്

1. അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള ബോട്ടുകൾ ദുരിതാശ്വാസ സാമഗ്രികൾ വിതരണം ചെയ്യുവാൻ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് വിട്ടുനൽകുക.
2. കൂട്ടനാടൻ മേഖലയിൽ പ്രളയ സാഹചര്യത്തിൽ ഒറ്റപ്പെട്ട് പോകുന്ന പ്രദേശത്തെ ജനങ്ങൾക്ക് ദൈനംദിന കൃത്യങ്ങൾ നിർവഹിക്കുവാൻ സ്വന്തം ശുചിമുറികൾ ഉപയോഗിക്കുവാൻ സാധിക്കില്ല. ഇത്തരം സാഹചര്യത്തിൽ ശുചിമുറികൾ ഉള്ള ബോട്ടുകൾ ഓരോ കരകളിലും എത്തിച്ച് ജനങ്ങൾക്ക് സൗകര്യം ചെയ്ത് നൽകേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി ബോട്ട് ഉടമകളുമായി ചർച്ച നടത്തുകയും കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം

നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. മുൻകൂർ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് അംഗീകരിക്കാത്ത ഒരു വസ്തുവകകളുടെയും വാടകയോ, ചിലവ് തുകയോ സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും ചിലവഴിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. ഇത്തരം റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ജില്ലാ കളക്ടർ വേണം അന്തിമമായി അംഗീകരിക്കുവാൻ.

7.1.19 വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്

1. ജില്ലയിലെ എല്ലാ സ്കൂളുകളുടെയും fitness തദേശ-സ്വയംഭരണ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയറെക്കൊണ്ട് അതാത് തദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ പരിശോധിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. Fitness ഇല്ലാത്ത കെട്ടിടങ്ങൾ സ്കൂളുകൾ നടത്തുവാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക
2. താൽക്കാലിക ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകൾ ആയി ഉപയോഗിക്കുന്ന എല്ലാ സ്കൂളുകളിലേയും ശുചിമുറികൾ പ്രത്യേകപരിഗണന നൽകി കാര്യക്ഷമമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക
3. സ്കൂളുകളിലെ വടവൃക്ഷങ്ങൾ കോതി ഒരുക്കി എന്ന് സ്കൂൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന് മുൻപ് ഉറപ്പാക്കുക
4. എല്ലാ സ്കൂളുകളിലും ജൂൺ 10ന് മുൻപായി ചുവടെ ചേർക്കുന്ന വിഷയങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി പ്രത്യേക അസ്സെംബ്ലി വിളികേണ്ടതാണ്
  - ജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളും ഇവ നടപ്പിലാക്കേണ്ടതിന്റെ പ്രാധാന്യവും - വാട്ടർ അതോറിറ്റി, ജലസേചനം, മണ്ണ് സംരക്ഷണം എന്നീ വകുപ്പുകളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ സഹായത്തോടെ ബോധവൽക്കരിക്കുക.
  - മഴകാലത്ത് പുഴ കടവുകളിലും, ബീച്ചുകളിലും, തോടുകളിലും, അപകടകരമായ കയം ഉള്ള പ്രദേശങ്ങളിലും, കെട്ടി കിടക്കുന്ന

വെള്ളത്തിലും കുളിക്കുമ്പോൾ എടുക്കേണ്ടുന്ന മുൻകരുതലുകളും, അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ സ്വീകരിക്കേണ്ടുന്ന സുരക്ഷാ നടപടികളും സംബന്ധിച്ച് 'എറിഞ്ച് കൊടുക്ക്, ചാടരുത്' (Throw, don't jump) എന്ന സിദ്ധാന്തത്തിൽ ഊന്നിക്കൊണ്ട് - അഗ്നിശമനസേന, പോലീസ് എന്നീ വകുപ്പുകളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ സഹായത്തോടെ ബോധവൽക്കരിക്കുക.

- മഴകാല പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധം - ഹോമിയോപ്പതി, ആയുർവേദ, അലോപ്പതി ഡോക്ടർമാരുടെ സഹായത്തോടെ ബോധവൽക്കരിക്കുക.

7.1.20 കേരള സ്റ്റേറ്റ് റോഡ് സേഫ്റ്റി അതോറിറ്റി

1. മഴകാലത്ത് കേരളത്തിൽ റോഡ് അപകടങ്ങൾ, പ്രത്യേകിച്ച്, ടാങ്കർ ലോറി അപകടങ്ങൾ വർദ്ധിക്കാറുണ്ട്. റോഡ് സുരക്ഷാ അതോറിറ്റി ഈ വിഷയത്തിൽ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ടാങ്കർ ലോറികൾ, പ്രത്യേകിച്ച് പെട്രോളിയം ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ കൊണ്ടുപോകുന്ന ടാങ്കർ ലോറികൾ സഞ്ചരിക്കുന്ന പ്രധാന പാതകളിൽ, രാത്രി 10 മണിക്കും പകൽ 6 മണിക്കും ഇടയിൽ അതാത് ജില്ലാ അതിർത്തികളിൽ വച്ച് ഇവയെ തടഞ്ഞ് ഡ്രൈവർമാർക്ക് ഒരു ചൂട് കാപ്പി/ചായ കുടിക്കുവാൻ നൽകുന്നതും, 30 മിന്റ്സ് സമയം ഇവർക്ക് നിർബന്ധിത വിശ്രമം നൽകുന്നതും ഉചിതമായിരിക്കും. ഇതിന് ആവശ്യമായ തുക റോഡ് സുരക്ഷാ അതോറിറ്റികൾ കണ്ടെത്തേണ്ടതാണ്.

7.1.21 കേരള ഡാം സേഫ്റ്റി അതോറിറ്റി

1. മഴകാലത്തിന് മുൻപായി കേരളത്തിലെ എല്ലാ അണക്കെട്ടുകളും പരിശോധിക്കുകയും റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി സർക്കാർ പരിഗണയ്ക്ക് സമർപ്പിക്കുക.
2. എല്ലാ അണക്കെട്ടുകളുടെയും അടിയന്തിരഘട്ട പ്രവർത്തന രേഖ തയ്യാറാക്കി, ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ അനുമതി വാങ്ങി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

7.1.22 ടൂറിസം വകുപ്പ്

1. കാലാവസ്ഥാപ്രവചനത്തിന്റെയും മുന്നറിയിപ്പുകളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രധാന ടൂറിസ്റ്റ് ലൊക്കേഷനുകളിലേക്ക് വിനോദസഞ്ചാരികളുടെ യാത്ര അധികാരികൾ പരിമിതപ്പെടുത്തണം. പ്രധാന വിനോദസഞ്ചാര മേഖലകളിൽ അപകടം ഉണ്ടായാൽ ഒഴിപ്പിക്കൽ തന്ത്രങ്ങൾ, ബദൽ മാർഗ്ഗങ്ങൾ, ദുരന്ത സാധ്യത ലഘൂകരിക്കുവാൻ ഉതകുന്ന നടപടികൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു പദ്ധതി തയ്യാറാക്കണം.
2. നദികളിലെ സ്നാനഘട്ടങ്ങളിൽ മുന്നറിയിപ്പ് ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നത് ജില്ലാ ടൂറിസം പ്രമോഷൻ കൗൺസലുകൾ ഉറപ്പു വരുത്തണം. മഴക്കാലത്ത് വെള്ളപ്പൊക്കം സാധ്യതയുണ്ടെന്നും അത്തരം സ്ഥലങ്ങളിൽ കുളിക്കരുതെന്നും സൂചനാ ഫലകങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കണം.
3. മഴക്കാലങ്ങളിൽ തടാകങ്ങളിലും കടലിലും അണക്കെട്ടുകളിലും പ്രവേശിക്കുന്നത് തടയുവാനായി മുന്നറിയിപ്പ് ബോർഡുകൾ ജില്ലാ ടൂറിസം പ്രമോഷൻ കൗൺസിൽ സ്ഥാപിക്കണം എന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുക.
4. മഴക്കാലങ്ങളിൽ കുന്തുകൾക്ക് സമീപമായുള്ള റോഡുകളിൽ മണ്ണിടിച്ചിലും വെള്ളപ്പൊക്കവും ഉണ്ടാകാനുള്ള സാധ്യതയുണ്ട്. അത്തരം സ്ഥലങ്ങളിൽ ടൂറിസ്റ്റുകൾ അവരുടെ വണ്ടികൾ നിർത്തരുത് എന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്ന ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിക്കണം.
5. രണ്ട് ദിവസത്തിലധികം കനത്ത മഴ തുടർച്ചയായി പെയ്യുമ്പോൾ പ്രദേശത്തേക്ക് വിനോദസഞ്ചാരികളുടെ പ്രവേശനം ടൂറിസം വകുപ്പ് പരിമിതപ്പെടുത്തണം.
6. വിനോദ സഞ്ചാര കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന പുഴ കടവുകളിലും, ബീച്ചുകളിലും, കയം/നീർച്ചുഴി ഉള്ള പ്രദേശങ്ങളിലും അപകട സൂചനാ ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിക്കുവാൻ ജില്ലാ വിനോദസഞ്ചാര വികസന സമിതിക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകുക. ശക്തമായ കാറ്റും, തീരശോഷണവും, തിരയും ഉള്ള സമയത്തും ഇത്തരം അപകട സാധ്യതയുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ ജല ക്രീഡകളിൽ ഏർപ്പെടുവാൻ ആരെയും അനുവദിക്കരുത്. ഇതിന്

ആവശ്യമായ നടപടികൾ ജില്ലാ വിനോദസഞ്ചാര വികസന സമിതി സ്വീകരിച്ചു (DTPC) എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

7.1.23 വനം വകുപ്പ്

1. ഓറഞ്ചു, റെഡ് അലേർട്ട് ഉള്ള ദിവസങ്ങളിലും, സംസ്ഥാന അതോറിറ്റി പ്രത്യേക മുന്നറിയിപ്പ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ദിവസങ്ങളിലും, അലേർട്ട് ഉള്ള ജില്ലകളിലെ വന മേഖലയിലെ വിനോദ സഞ്ചാരം നിയന്ത്രിക്കുക
2. ശക്തമായ മഴകാലത്ത് വനത്തിനുള്ളിൽ വസിക്കുന്ന തദ്ദേശീയർക്ക് (native community, indigineous community) ആവശ്യമായ ഭക്ഷ്യ സാധനങ്ങൾ ലഭ്യമാകുന്നുണ്ട് എന്ന് പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
3. വനത്തിനുള്ളിൽ വസിക്കുന്ന തദ്ദേശീയരെ ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാറ്റി താമസിപ്പിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ ക്യാമ്പുകൾ നടത്തുവാൻ ഉതകുന്ന കെട്ടിടങ്ങൾ അതാത് ഊരുകളിലോ, ഏറ്റവും അടുത്തുള്ള കെട്ടിട സമുച്ചയങ്ങളിലോ കണ്ടെത്തി തയ്യാറാക്കുക. തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച വിവരം അതാത് റേഞ്ച് ഓഫീസർ/പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന ഉദ്യോഗസ്ഥൻ, അതാത് വില്ലേജ് ഓഫീസർക്കും, തഹസിൽദാർക്കും നൽകേണ്ടതാണ്. സ്വകാര്യ കെട്ടിടങ്ങളാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നതെങ്കിൽ വില്ലേജ് ഓഫീസർ, തഹസിൽദാർ എന്നിവരുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഇത്തരം കെട്ടിടങ്ങൾ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും തുക ചെലവഴിച്ച് ദുരന്ത സമയത്ത് വാടകയ്ക്ക് എടുക്കുവാൻ നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുള്ള Rate Contract പ്രക്രിയ പൂർത്തിയാക്കുക.
4. വനത്തിനുള്ളിൽ ഇത്തരം ക്യാമ്പുകളുടെ നടത്തിപ്പ് ചുമതല പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പിനും, വനം വകുപ്പിനും ആയിരിക്കും. ഇതിനായി ജില്ലാ കളക്ടറുമായും, തഹസിൽദാറുമായും ബന്ധപ്പെട്ട് ആവശ്യമായ മറ്റ് ക്യാമ്പ് നടത്തിപ്പ് നടപടികൾ കൈകൊള്ളുക

5. വനത്തിനുള്ളിൽ ദുരന്ത സാഹചര്യം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ എന്ന് നിരന്തരം നിരീക്ഷിക്കുകയും, അതാത് ദിവസം ദുരന്ത നാശനഷ്ടങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച വിവരം ശേഖരിച്ച് സ്ഥലത്തെ വില്ലേജ് ഓഫീസർക്ക് ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യുക.
6. അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ വനംവകുപ്പ് വക VHF സംവിധാനം ജില്ലാ കളക്ടർക്കും തഹസിൽദാർമാർക്കും വിവര സംവേദനത്തിന് ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ തയ്യാറാക്കി നൽകുക.
7. അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ വനംവകുപ്പിന്റെ സേവനം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ലഭ്യമാക്കുക

7.1.24 പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പ്

1. ഓറഞ്ചു, റെഡ് അലേർട്ട് ഉള്ള ദിവസങ്ങളിലും, സംസ്ഥാന അതോറിറ്റി പ്രത്യേക മുന്നറിയിപ്പ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ദിവസങ്ങളിലും, അലേർട്ട് ഉള്ള ജില്ലകളിലെ വന മേഖലയിലെ ഊരുകളിൽ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ പുലർത്തുക
2. ശക്തമായ മഴകാലത്ത് വനത്തിനുള്ളിൽ വസിക്കുന്ന തദ്ദേശീയർക്ക് (native community, indigineous community) ആവശ്യമായ ഭക്ഷ്യ സാധനങ്ങൾ ലഭ്യമാകുന്നുണ്ട് എന്ന് വനം വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
3. വനത്തിനുള്ളിൽ വസിക്കുന്ന തദ്ദേശീയരെ ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാറ്റി താമസിപ്പിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ ക്യാമ്പുകൾ നടത്തുവാൻ ഉതകുന്ന കെട്ടിടങ്ങൾ അതാത് ഊരുകളിലോ, ഏറ്റവും അടുത്തുള്ള കെട്ടിട സമുച്ചയങ്ങളിലോ കണ്ടെത്തി തയ്യാറാക്കുക. തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച വിവരം അതാത് റേഞ്ച് ഓഫീസർ/പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന ഉദ്യോഗസ്ഥൻ, അതാത് വില്ലേജ് ഓഫീസർക്കും, തഹസിൽദാർക്കും നൽകേണ്ടതാണ്. സ്വകാര്യ കെട്ടിടങ്ങളാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നതെങ്കിൽ വില്ലേജ് ഓഫീസർ, തഹസിൽദാർ എന്നിവരുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഇത്തരം കെട്ടിടങ്ങൾ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും തുക

ചെലവഴിച്ച് ദുരന്ത സമയത്ത് വാടകയ്ക്ക് എടുക്കുവാൻ നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുള്ള Rate Contract പ്രക്രിയ പൂർത്തിയാക്കുക.

4. വനത്തിനുള്ളിൽ ഇത്തരം ക്യാമ്പുകളുടെ നടത്തിപ്പ് ചുമതല പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പിനും, വനം വകുപ്പിനും ആയിരിക്കും. ഇതിനായി ജില്ലാ കളക്ടറുമായും, തഹസിൽദാറുമായും ബന്ധപ്പെട്ട് ആവശ്യമായ മറ്റ് ക്യാമ്പ് നടത്തിപ്പ് നടപടികൾ കൈകൊള്ളുക

7.1.25 സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പ്

1. വഴിഅരികുകളിലും, കടത്തിണ്ണകളിൽ, ബസ് സ്റ്റാൻഡ്കളിലും അന്തിഊരങ്ങുന്ന ആളുകൾക്ക് മഴക്കാലം ദുരന്ത പൂർണ്ണമാണ്. ഇത് ഒഴിവാക്കുവാനും, ഇവർക്ക് ഈ മഴക്കാലത്ത് രാത്രികാലങ്ങളിൽ ഊരങ്ങാനും, അത്താഴം നൽകുവാനും ഉള്ള സംവിധാനം തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പിന്റെ സഹകരണത്തോടെ ഒരുക്കേണ്ടതാണ്.
2. അതാത് പഞ്ചായത്തിലെ അംഗപരിമിതരുടെ പേര്, വീട്ട് അഡ്രസ്സ്, മൊബൈൽ ഫോൺ എന്നിവ അതാത് പഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറി, തഹസിൽദാർ എന്നിവർക്ക് നൽകുക. ആശാ വർക്കർ, അംഗൻവാടികളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർ എന്നിവർക്ക് മേൽ വിവരം നൽകുകയും, ദുരന്ത സാഹചര്യ വിവരവും, മുന്നറിയിപ്പുകളും ഇവരുടെ വീടുകളിൽ എത്തി എന്ന് പ്രത്യേകം ഉറപ്പ് വരുത്തുവാൻ അംഗൻവാടി സൂപ്പർവൈസറെ ചുമതലപ്പെടുത്തുക. ഇതിനായി, ഇവരുടെയോ, സഹായിയുടെയോ മൊബൈൽ ഫോൺ വിവര ശേഖരണം നടത്തി ഇവ ജില്ലാ സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പ് ഓഫീസർ സൂക്ഷിക്കുകയും, ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ ഇവർക്ക് ലഭ്യമാക്കുവാൻ എസ്.എം.എസ്, WhatsApp എന്നിവ ഉപയോഗിക്കുക.
3. സംസാരശേഷി പരിമിതർക്കായി സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ആംഗ്യഭാഷയിൽ വിവിധ ദുരന്ത സംബന്ധിയായ

വിവരങ്ങൾ, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ യൂട്യൂബിൽ <https://www.youtube.com/channel/UCj8-5kAk2IxuEtFypoFIgkw> പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവ വ്യാപകമായി പ്രചരിപ്പിക്കുക.

4. കാഴ്ച പരിമിതർക്കായി സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി വിവിധ ദുരന്ത സംബന്ധിയായ വിവരങ്ങൾ ബ്രയിൽ ലിപിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതാത് പഞ്ചായത്തിലെ കാഴ്ച പരിമിതരുടെ വിവരം അനുസരിച്ച് ആവശ്യമാണെങ്കിൽ ഇവ പ്രിന്റ് ചെയ്ത് പഞ്ചായത്തിന് അയച്ച് നൽകുന്നതാണ്. ആവശ്യമുള്ള പഞ്ചായത്തുകളും, ആവശ്യമായ എണ്ണവും ഉൾപ്പെടുത്തി സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പ് സംസ്ഥാന അതോറിറ്റിയോട് ആവശ്യപ്പെടേണ്ടതാണ്.
5. അതാത് പഞ്ചായത്തിലെ കിടപ്പ് രോഗികൾ, വാർദ്ധക്യകാല രോഗത്താൽ ബുദ്ധിമുട്ടുന്നവർ എന്നിവരുടെ പേര്, വീട്ട് അഡ്രസ്സ്, മൊബൈൽ ഫോൺ എന്നിവ അതാത് പഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറി, തഹസിൽദാർ എന്നിവർക്ക് നൽകുക. ആശാ വർക്കർ, അംഗൻവാടികളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർ എന്നിവർക്ക് മേൽ വിവരം നൽകുകയും, ദുരന്ത സാഹചര്യ വിവരവും, മുന്നറിയിപ്പുകളും ഇവരുടെ വീടുകളിൽ എത്തി എന്ന് പ്രത്യേകം ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ഇതിനായി, ഇവരുടെയോ, സഹായിയുടെയോ മൊബൈൽ ഫോൺ വിവര ശേഖരണം നടത്തി ഇവ ജില്ലാ സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പ് ഓഫീസർ സൂക്ഷിക്കുകയും, ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ ഇവർക്ക് ലഭ്യമാക്കുവാൻ എസ്.എം.എസ്, WhatsApp എന്നിവ ഉപയോഗിക്കുക.
6. ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിൽ, അംഗപരിമിതർ, കിടപ്പ് രോഗികൾ, വാർദ്ധക്യകാല രോഗത്താൽ ബുദ്ധിമുട്ടുന്നവർ എന്നിവരുടെ സുരക്ഷ ഉറപ്പ് വരുത്തുവാനും, ഇവരെ രക്ഷപ്പെടുത്തുവാനും പ്രത്യേക പദ്ധതി റവന്യൂ, പോലീസ്, അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പ്, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം എന്നിവയുടെ സഹകരണത്തോടെ നടത്തുവാൻ നേതൃത്വം നൽകുക. ഇത്തരം സാഹചര്യം

അനുഭവിക്കുന്നവരുടെ ഉന്നമനത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന എൻ.ജി.ഓ കളുടെ സേവനം ഇതിനായി തേടാവുന്നതാണ്.

7. അംഗപരിമിതരുടെ സുരക്ഷ ഉറപ്പ് വരുത്തുവാനും, ഇവരെ രക്ഷപ്പെടുത്തുവാനും പ്രത്യേക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുവാൻ എം.ജി യൂണിവേർസിറ്റിയുടെ Inter University Centre for Disability Studies iucdsmgu@gmail.com (Prof. Dr. Babu Raj: 9495213248)നെ, Thanal Palliative and Paraplegic Care, Ernakulam (Mr. Sabith Ummer: 9947922791) എന്ന എൻ.ജി.യോയുമായോ ബന്ധപ്പെടാവുന്നതാണ്.
8. താൽക്കാലിക ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പിൽ കുട്ടികൾക്കും, ഗർഭിണികളായ വനിതകൾക്കും പ്രത്യേകം പോഷകാഹാരവും, വൈദ്യ സഹായവും, ആവശ്യമായ മാനസിക സമാശ്വാസ സഹായവും ലഭിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
9. ദുരന്തത്തിൽ തകർന്ന വീടുകളിലും, പ്രദേശങ്ങളിലും പോകുന്ന അവസരത്തിൽ കുട്ടികളെ കൂടെ കൊണ്ടുപോകരുത് എന്ന് പ്രത്യേക നിർദ്ദേശം മാതാപിതാക്കൾക്ക് നൽകുക

7.1.26 വിവര പൊതുജന സമ്പർക്ക വകുപ്പ്

1. പത്ര, ദൃശ്യ, ശ്രവ്യ, ഓൺലൈൻ മാധ്യമങ്ങൾക്കായി ജൂൺ മാസത്തിൽ ഒരു യോഗം ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുമായി ചേർന്ന് സംഘടിപ്പിക്കുക. പ്രസ്തുത യോഗത്തിൽ കാലവർഷ അവലോകനവും, ദുരന്ത സംബന്ധിയായ മറ്റ് വിവരങ്ങളും, ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിൽ മാധ്യമങ്ങൾക്ക് വിവരം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനവും വിശദീകരിക്കുക.
2. സംസ്ഥാന/ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി നൽകുന്ന മുന്നറിയിപ്പുകൾ സംസ്ഥാന സർക്കാർ വെബ്സൈറ്റ്, ജില്ലാ വെബ്സൈറ്റ്, സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റേയും ജില്ലാ കളക്ടർമാരുടെയും സാമൂഹിക മാധ്യമം എന്നിവയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക.

3. സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സിയിലേക്ക് ഇൻഫോർമേഷൻ ഓഫീസറിൽ കുറയാത്ത ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥനെ രാവിലെ 9 മണിമുതൽ വൈകിട്ട് 6 മണി വരെ നിയോഗിക്കുക. പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥന് ദുരന്ത സംബന്ധിയായ വിവര ശേഖരണം ജില്ലാ തലത്തിൽനിന്നും നടത്തി മാധ്യമങ്ങൾക്ക് ദിവസവും 3 തവണ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന്റേയും, സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സിക്ക് വേണ്ടി മാധ്യമങ്ങളുമായി നിരന്തര ബന്ധം പുലർത്തുന്നതിന്റേയും ചുമതല ഉണ്ടായിരിക്കും.

7.1.27 ഗതാഗത വകുപ്പ്

1. എല്ലാ ജില്ലകളിലെയും ട്രക്ക്, ജെ.സി.ബി, ഹിറ്റാച്ചി, ജനറേറ്ററുകൾ എന്നിവയുടെ വിവരവും, ഇവയിൽ ജില്ലയിൽ ലഭ്യമായവയുടെ ഉടമസ്ഥരുടെ വിവരവും ശേഖരിച്ച് ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിക്ക് നൽകുക
2. ഇത്തരം വാഹനങ്ങൾക്കായി പ്രത്യേക റേറ്റ് കൊണ്ടാക്റ്റ് തയ്യാറാക്കുവാൻ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയെ സഹായിക്കുക
3. ജില്ലാ ഇ.ഓ.സി ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ ഇത്തരം വാഹനങ്ങൾ സജ്ജമാക്കി നൽകുക

7.1.28 എക്സൈസ്

1. സേനാ അംഗങ്ങളുടെയും, സേനയുടെ വാഹനങ്ങളുടെ സേവനവും ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിൽ രക്ഷാപ്രവർത്തനം, ഒഴുപ്പിക്കൽ പ്രവർത്തനം എന്നിവയ്ക്ക് ലഭ്യമാക്കുക
2. എക്സൈസ് ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് ഒരു വ്യക്തിഗത സുരക്ഷാ കിറ്റ് നൽകുന്നത് പരിഗണിക്കണം. ഈ കിറ്റ് സ്വയം അപകടത്തിൽപ്പെട്ടാലും അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ മറ്റുള്ളവർക്കായി ഉപയോഗിക്കുവാനും സഹായകരമായിരിക്കും.
3. ഈ കിറ്റിൽ ഉണ്ടാകേണ്ട വസ്തുക്കൾ (ഒരു വ്യക്തിക്ക് എന്ന കണക്കിൽ):
  - ടോർച്ച്
  - റേഡിയോ

- 1 L വെള്ളം
  - ORS ഒരു പാക്കറ്റ്
  - അത്യാവശ്യം വേണ്ടുന്ന മരുന്ന്
  - മുറിവിന് പുരട്ടാവുന്ന മരുന്ന്
  - ഒരു ചെറിയ കുപ്പി ആന്റി സെപ്റ്റിക് ലോഷൻ
  - 100 ഗ്രാം കപ്പലണ്ടി
  - 100 ഗ്രാം ഉണക്ക മുന്തിരി അല്ലെങ്കിൽ ഞാണപ്പഴം
  - ബിസ്കറ്റോ റസ്കോ പോലുള്ള Dry Snacks
  - ചെറിയ ഒരു കത്തി
  - 10 ക്ലോറിൻ ടാബ്ലറ്റ്
  - ഒരു ബാറ്ററി ബാക്ക് അല്ലെങ്കിൽ ടോർച്ചിൽ ഇടാവുന്ന ബാറ്ററി
  - തീപ്പെട്ടിയോ ലൈറ്ററോ
4. താൽക്കാലിക ക്യാമ്പുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സമയത്ത് ക്യാമ്പുകളിൽ മദ്യ വിൽപ്പനയോ, ഉപയോഗമോ ഇല്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക

7.1.29 മണ്ണ് സംരക്ഷണ വകുപ്പ്

1. എല്ലാ ബ്ലോക്കിലേയും പ്രധാന നീർചാലുകൾ പരിശോധിച്ച്, അവയിൽ തടസങ്ങൾ ഇല്ല എന്ന് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, ജലസേചന വകുപ്പ് എന്നിവരുമായി ചേർന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക
2. മലയോര മേഖലയിൽ കർഷകർക്കിടയിൽ മലയോര മേഖലയിൽ ഉരുൾപൊട്ടൽ സാധ്യത ലഘൂകരിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ പ്രചാരണം നടത്തുക. ഇതിന് ആവശ്യമായ ലഘുലേഖയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ട Content സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ലഭ്യമാക്കും.
3. അടിയന്തിര ഘട്ടങ്ങളിൽ, ജില്ലയിലെ മണ്ണ് സംരക്ഷണ വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ സേവനം പൂർണ്ണമായും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ലഭ്യമാക്കുക

7.1.30 പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പ്

1. സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ പാലങ്ങളുടെയും Structural Auditsത്തിന് ബലക്ഷയം ഉള്ളവയുടെ മുൻഗണനാ ക്രമം നിർണ്ണയിച്ച്, മഴക്കാലത്ത് വാഹന ഗതാഗതം നിയന്ത്രിക്കേണ്ടവയുടെ വിവരം ശിപാർശ സഹിതം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ലഭ്യമാക്കുക
2. വകുപ്പിന് കീഴിൽ ഉള്ള, സംസ്ഥാനത്തെ ആശുപത്രികൾ, പ്രധാന ഓഫീസുകൾ എന്നിവയുടെ Structural Auditsത്തിന് ബലക്ഷയം ഉള്ളവയുടെ മുൻഗണനാ ക്രമം നിർണ്ണയിച്ച്, മഴക്കാലത്ത് പ്രവർത്തനം ഒഴിവാക്കേണ്ടവയുടെ വിവരം ശിപാർശ സഹിതം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ലഭ്യമാക്കുക
3. അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ കെട്ടിടങ്ങൾ, പാലങ്ങൾ, റോഡുകൾ എന്നിവയുടെ തകർച്ച താൽക്കാലികമായി പരിഹരിച്ച് ഗതാഗത യോഗ്യമാക്കുവാൻ എമർജൻസി ടീമുകളെ തയ്യാറാക്കി നിർത്തുക.

8. ഉപസംഹാരം

ദുരന്തങ്ങളിൽ വിലപ്പെട്ട ജീവനുകൾ നഷ്ടപ്പെടുന്നത് കുറയ്ക്കുന്നതിനാണ് നിലവിൽ രാജ്യത്ത് ദുരന്ത നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രാമുഖ്യം നൽകുന്നത്. രാജ്യത്ത് ദുരന്ത നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ കേരളത്തിന് 5ആം സ്ഥാനമാണ് ഉള്ളതെന്നാണ് കേന്ദ്ര അഭ്യന്തര മന്ത്രാലയത്തിന്റെ വിലയിരുത്തൽ. പല മാതൃകകളും ദുരന്ത നിവാരണത്തിൽ കേരളം മുന്നോട്ട് വെച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിന്റെ ഭിന്നശേഷി സൗഹൃദ ദുരന്ത നിവാരണ പദ്ധതി രാജ്യത്തിന് തന്നെ മാതൃകയാകുകയും ദേശീയ ഭിന്നശേഷി സൗഹൃദ ദുരന്ത നിവാരണ മാർഗ്ഗ രേഖയിൽ മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങൾ പിന്തുടരേണ്ടുന്ന പദ്ധതിയായി പരാമർശിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിൽ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികളുടെ പ്രവർത്തനം സമഗ്ര മേഖലയിലും വ്യാപിച്ച് വരുന്നു.

ദുരന്ത ലഘൂകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും, പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും നാം ഇനിയും ഏറെ മുന്നോട്ട് പോകേണ്ടതുണ്ട്. ഓരോ അനുഭവത്തിൽ നിന്നും ശാസ്ത്രീയമായി പാഠങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ട്, തിരുത്തൽ വരുത്തേണ്ടിടത്ത് തിരുത്തൽ വരുത്തി, കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമതയോടെ, ദുഷ്കരമായ ദുരന്ത സാഹചര്യങ്ങളെ നേരിടുവാനും, ദുരന്ത സാഹചര്യങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കുവാനും ആസൂത്രണം നടത്തി വിജയിക്കുന്ന സമീപനമാണ് ആധുനിക സമൂഹത്തിന് ആവശ്യം.

ഈ കൈപുസ്തകം ഒരു തുടക്കം ആണ്. ഇലക്ഷൻ നടത്തുന്ന അതേ തയ്യാറെടുപ്പും, അതേ കൃത്യതയോടും കൂടി മഴക്കാല ദുരന്തങ്ങളെ നേരിടാൻ തയ്യാറെടുപ്പ് പ്രവർത്തനങ്ങളും, പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും നടത്തുവാൻ നമുക്ക് സാധിക്കണം. ഇതിലേക്കായി ഈ കൈപുസ്തകം കൂടുതൽ പരിഷ്കരിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ നിന്നും ക്ഷണിക്കുന്നു. ഓരോ വർഷവും ഈ കൈപുസ്തകം പുനർപ്രസിദ്ധീകരിക്കുമ്പോൾ മുൻ വർഷത്തെ അനുഭവങ്ങളും, നല്ല ശീലങ്ങളും സംഗ്രഹിച്ച് സന്നിവേശിപ്പിക്കും.

ശാസ്ത്രം, അനുഭവം, ആസൂത്രണം എന്നിവയിൽ ഊന്നിയുള്ള പ്രവർത്തന രീതിയാണ് കേരളത്തിന് എന്നും സാമൂഹിക മാനദണ്ഡങ്ങളിൽ മുൻനിരയിൽ നിൽക്കുവാൻ സഹായിച്ചിട്ടുള്ളത്. സുരക്ഷിത കേരളത്തിനായി നമുക്ക് ഒരുമിച്ച് പ്രയത്നിക്കാം.

ഈ കൈപുസ്തകത്തിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്ന മൂന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പ് സംബന്ധിച്ച് അതാത് വകുപ്പുകൾ ദുരന്ത നിവാരണ വകുപ്പിലേക്ക് ജൂൺ 4അം തീയതി റിപ്പോർട്ട് നൽകേണ്ടതാണ്. ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ അവരവരുടെ മൂന്നൊരുക്ക നടപടികൾ സംബന്ധിച്ചും, ജില്ല തലത്തിൽ വിവിധ വകുപ്പുകൾ മൂന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനമായി നടത്തിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ചും വിശദമായ റിപ്പോർട്ട് ജൂൺ 4അം തീയതി നൽകേണ്ടതാണ്.

9. അനുബന്ധം 1 ദൈനംദിന ദുരന്ത റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കേണ്ട ഫോർമാറ്റ്

(ദിവസവും 3 മണിക്ക് ചുവടെ ചേർക്കുന്ന ഫോർമാറ്റിൽ സംസ്ഥാന അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രത്തിന് seoc.gok@gmail.com എന്ന ഇമെയിലിൽ ലഭ്യമാകേണ്ടതാണ്)

District		Date	Report Time	
1	Rainfall in the last 24 hours			
2	Rainfall prediction of IMD for the next 24 hours			
3	Houses damaged	Total	Partial	
4	Number of people affected in last 24 hours	Loss of life	Injuries	
Rescue, Relief and Instructure issues				
1	No. of persons evacuated			
2	No. of relief camps opened	Relief Centres opened		
		Names of Relief Camps		
		Persons accommodated		
		Medical camps conducted		
		Persons treated in the medical camps		
		Food packets distributed		
		Animal husbandry camps conducted		
3	Damage to KSEB assets	Length of conductors (km)		
		Poles		
		Transformers upto 11 KV		
4	Roads	PWD (km)		
		Panchayath (km)		
		Municipality (km)		
		Corporation (km)		
		National Highway (km)		
Any deployment/use of the following services in the reporting period				
1	State Disaster Response Force			
2	State Police			
3	Fire & Rescue Services			
4	Boats by fisheries/harbour			
Any deployment/use of the following services in the reporting period				
1	National Disaster Response Force			
2	Air Force			
3	Navy			
4	Army			
5	Coast Guard			
6	Indo-Tibetan Boarder Police			
7	BSNL			
8	Civil Aviation			
9	Railway			

ഈ ഫോർമാറ്റ് പൂരിപ്പിക്കുവാൻ പോലീസ്, റവന്യൂ, ആരോഗ്യം, മൃഗസംരക്ഷണം, കെ.എസ്.ഇ.ബി, പൊതുമരാമത്ത്, തദ്ദേശ-സ്വയംഭരണ പൊതുമരാമത്ത് എന്നിവരിൽ നിന്നുള്ള ദൈനംദിന വിവരം ആവശ്യമാണ്

10. അനുബന്ധം 2: എല്ലാ മാസവും സമർപ്പിക്കേണ്ടുന്ന ദുരന്ത റിപ്പോർട്ടിന്റെ ഫോർമാറ്റ്

(എല്ലാ മാസവും അവസാന പ്രവർത്തി ദിവസം 5 മണിക്ക് ചുവടെ ചേർക്കുന്ന ഫോർമാറ്റിൽ സംസ്ഥാന അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവഹണ കേന്ദ്രത്തിന് seoc.gok@gmail.com എന്ന ഇമെയിലിൽ ലഭ്യമാകേണ്ടതാണ്)

Format for District Level Statistics on Disasters issued by Ministry of Home Affairs, Govt. of India

vide Ltr. No. 32-4/2011-NDM-I dated 28th March 2013

Most Immediate/ By Speed Post

No.32-4/2011-NDM-I
Government of India
Ministry of Home Affairs
(Disaster Management Division)

"C" Wing 3rd Floor NDCC-II
Jai Singh Road New Delhi-110001
Dated the 28th March 2013

To

The Relief Commissioner/ Secretaries,
Department of Revenue & Disaster Management,
(All States/ UTs.)

Subject: Request for implementation of uniform format I and II for submission of disaster statistics by States/ UTs- regarding.

Sir/ Madam,

I am directed to inform that as a follow-up of the report of the High Powered Committee on Disasters Management in India, Ministry of Statistics and Programme Implementation has developed two dynamic formats (format I and II) for collection of data on various disaster form States/UTs. And sending the said data to Central Statistics Office (copy enclosed). A code list on Disasters is attached with formats. For district codes, the census district codes would be adopted for making online entry by the responders and stakeholders at the district level. Further, in order to facilitate the States/UTs. To provide (disaster data in these formats) online software is being developed by Ministry of Statistics and Programme Implementation and will be provided to the States/UTs. Shortly.

3. It is mentioned that usage of disaster statistics is very vital for preparation of policy and planning, mitigation, response and recovery situation in the county. As such once the standardized format is fully operational, disaster statistics will fill in the critical gap in the field of better panning, policy, preparedness and management of disaster in the county. The States/UTs Governments are requested to kindly furnish/ provide requisite information, to the Ministry of Statistics and programme Implementation for the year 2001-2012 in the prescribed revised format I and II directly, to enable them to compile the information for further use under intimation to this Ministry.

Yours faithfully

(Dev Kumar)
Tele; 23438123/Fax; 23438106

Encl: as above

Copy for necessary follows up to:-
Shri V. Parameswaran, Dy. Director General, M/o Statistic & Programme Implementation, central Statistics office, West Block-8 Wing-6, R.K Puram, New Delhi-110066.

FORMAT FOR COLLECTION OF STATISTICS ON DISASTER: DISTRICT LEVEL

Name of Disaster(with code):
Name of District (with code):
Date of Disaster (DD/MM/YYYY):
Affected population(no.)
Percentage of affected population (%)
Villages affected (no)
Families affected (no)

S. No.	ITEM	
1.	LIVES	
	(a) Number of Deaths(no.)	
	Male	
	Female	
	Children	
	(b) Number of injuries(no)	
	(i)major	
	Men	
	Women	
	Children	
	(ii)minor	
	Men	
	Women	
	Children	
2.	LIVESTOCKS	
	(a) Number of animal perished(no.)	
	(i)cow	
	(ii)buffalo	
	(iii)Sheep	
	(iv)Goats	
	(v)Camels	
	(vi)Horse/mules/donkey	
	(vii)Poultry/ duck	
	(viii)Pigs	
	(x)Others	
3.	AGRICULTURE	
	Season: Rabi/Kharif	
	(a) Food grains	
	(i) Sown area affected (hectr)	

	(ii) Production lost tons	
	(a)Cash crops	
	(iii) Sown area affected (hectrs)	
	(iv) Production lost (tosns)	
	(c)Horticultural crops	
	(v) Sown area affected(hectrs)	
	(vi) Production lost (tons)	
	(d)Trees uprooted(no)	
	(e) area Affected (hectrs)	
4.	HOUSING	
	Number of affected houses(no)	
	(a) Rural	
	(i) Kuchha	
	Fully	
	Partially	
	(ii) Pucca	
	Fully	
	Partially	
	(b) Urban	
	(i) Kuchha	
	Fully	
	Partially	
	(ii) Pucca	
	Fully	
	Partially	
5.	INFRASTRUCTURE	
	(A)ROADS	
	(a) Road length damaged (km)	
	(i) National highway	
	(ii) State highway	
	(iii) District road	
	(iv) Others	
	(B)Villages disconnected to transportation facility	
	(i) Number	
	(ii) Days	
	(B) BRIDGES	
	(a) Motorables (no)	
	Fully	
	Partially	
	(b)Pedestrian(no)	
	Fully	
	Partially	
	(C) WATER SUPPLY SYSTEM	
	(a) Pipe line	
	(i) Trunk(no)	
	Fully damaged	
	Partially damaged	
	(ii) Distribution (no)	
	Fully damaged	
	Partially damaged	

	(b) Pumping station(no)	
	Fully damaged	
	Partially damaged	
	(c) Overhead reservoirs	
	Fully damaged	
	Partially damaged	
	(d) Water treatment plant	
	Fully damaged	
	Partially damaged	

	(e) Drinking Water Tanks (no.)	
	fully damaged	
	partially damaged	
	(f) Drinking Water Wells (no.)	
	fully damaged	
	partially damaged	
	(g) others (please mention)	
	fully damaged	
	partially damaged	
	(D) SWERAGE SYSTEM	
	(a) trunk (no)	
	fully damaged	
	partially damaged	
	(b) distribution (no)	
	fully damaged	
	partially damaged	
	(c) sewerage treatment plant (no)	
	fully damaged	
	partially damaged	
	(E) IRRIGATION	
	(a) breach of canal damaged number	
	(b) breach of dam damaged number	
	(c) irrigation tank damaged number	
	(d) irrigation wells damaged number	
	(e) reservoirs damaged number	
	(F) ELECTRICITY SUPPLY*	
	(a) high tension lines damaged length No of days	
	(b) low tension line damaged length No of days	
	(c) transformers damaged	

	number	
	No of days	
	(d) substations damaged	
	number	
	No of days	
*Note : For more than one damages the average no of days may be reported against items " No of days "		
	(G) BUILDING	
	(a) primary schools (no)	
	partially	
	fully	
	(b) secondary schools (no)	
	partially	
	fully	

	(c) Community center (no)	
	partially	
	fully	
	(d) health centers (no)	
	Dispensaries	
	PHCs	
	Hospitals (DH /SDH)	
	(e) Other Government Building	
	partially	
	fully	
	H.SHOPS AND OTHER COMMERCIAL BUILDING DAMAGED	
	(a) shops	
	partially	
	fully	
	(b) other commercial buildings	
	partially	
	fully	
	(I) OTHER UTILITIES	
	(a) land telephone disrupted (no. of days)	
	(b) mobile phones disrupted (no. of days)	
	(c) villages disconnected to communication facilities (no .)	
	(i) Number	
	(ii) Days	
6.	HEALTH	
	Occurrence of epidemics (no. of persons affected) : (a)	
	water borne	
	(i) Cholera	
	(ii) Diarrhea	
	(iii) Others	

	(b) vector borne	
	(i) Malaria	
	(ii) Dengue	
	(iii) Plague	
	(iv) Other	
	(c) Others	
	TOTAL EXPENDITURE INCURRED ON MITIGATION	

ദുരന്തങ്ങളുടെ കോഡ്

- ദേശീയ തലത്തിൽ അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ള ദുരന്തങ്ങൾ - A) വെള്ളപ്പൊക്കം, B) ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ/പാറ വീഴ്ച/പറ നിരങ്ങൽ, C) വരൾച്ച, D) ചുഴലിക്കാറ്റ്, E) ഭൂമികുലുക്കം, F) മേഘസ്ഫോടനം, G) ആലിപ്പഴ വീഴ്ച, H) സുനാമി, I) കാട്ട് തീ, J) കീടാക്രമണം, K) ശൈത്യതരംഗം/ശീതാഘാതം, L) ഹിമപാതം. ഇവയുടെ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായം GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015 പ്രകാരം നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- സംസ്ഥാന സവിശേഷ ദുരന്തങ്ങൾ - M) തീരശോഷണം, N) ഇടിമിന്നൽ, O) ശക്തമായ കാറ്റ്, P) കുഴലികൃത മണ്ണാലിപ്പ്, Q) ഉഷ്ണതരംഗം/സൂര്യാഘാതം/സൂര്യതാപം. തീരശോഷണം, ഇടിമിന്നൽ, ശക്തമായ കാറ്റ് എന്നിവയുടെ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായം GO (Ms) No. 343/2015/DMD dated 23-07-2015 പ്രകാരം നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ട്. കുഴലികൃത മണ്ണാലിപ്പിന്റെ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായം GO (Rt) No. 149/2017/DMD dated 18-01-2017 പ്രകാരം നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഉഷ്ണതരംഗം/സൂര്യാഘാതം/സൂര്യതാപം എന്നിവയുടെ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായം GO (Ms) No. 9/2019/DMD dated 9-03-2019 പ്രകാരം നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

11. അനുബന്ധം 3: തിരുവനന്തപുരം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ഇൻസീഡന്റെ റേസ്പോൺസ് സിസ്റ്റം (Incident Response System) രൂപീകരിച്ച് പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവ്

Proceedings of the District Collector and Chairman,
District Disaster Management Authority, Thiruvananthapuram
(Present: Dr. K. Vasuki, IAS)

(issued u/s 30 of Disaster Management Act, 2005)

H2/E/162507/19(2)

Dated : 01.03.2019

- Read:
- 1) National Disaster Management Guidelines—Incident Response System
A publication of the National Disaster Management Authority,
Government of India
  - 2) Decision taken by DDMA, Thiruvananthapuram in its meeting held on
23.01.2019

2019
2/8/19

Incident Response System (IRS) is introduced in India in 2010 by the National Disaster Management Authority (NDMA). The Guidelines on the Incident Response System (IRS) are issued by the National Disaster Management Authority (NDMA) under Section 6 of the DM Act, 2005 for effective, efficient and comprehensive management of disasters in India. The vision is to minimize loss of life and property by strengthening and standardising the disaster response mechanism in the country.

2. India is vulnerable, in varying degrees, to a large number of natural as well as man-made disasters. Kerala and for that matter Thiruvananthapuram is no way an exception. As stated in the National Policy on Disaster Management, 2009, in India, 58.6 per cent of the landmass is prone to earthquakes of moderate to very high intensity; over 40 million hectares (12 per cent of the land) is prone to floods and river erosion; of the 7,516 kms long coastline, close to 5,700 kms is prone to cyclones and tsunami; 68 per cent of the cultivable area is vulnerable to drought and hilly areas are at risk from landslides and avalanches. Vulnerability to manmade disasters and emergencies of CBRN origin is also on the rise. Heightened vulnerabilities to disaster risks can be related to expanding population, environmental degradation, unplanned urbanization, industrialization, etc

3. Section 22(2), 24, 30 and 34 of DM Act 2005 has clearly laid down various duties relating to DM to be performed by various agencies. No single agency or department can handle a disaster situation of any scale alone. Different departments have to work together to manage the disaster. For proper coordination and effective use of all available resources, the different departments and agencies need a formalised response management structure that lends consistency, fosters efficiency and provides appropriate direction during response. Response Management constitutes the functions of planning, execution and coordination. While planning in the pre-disaster phase is the responsibility of various authorities created under the DM Act, the execution of the plans has to be carried out by the various line departments of the Government and the existing administrative structure in the District and State. For coordination and ensuring smooth execution of the plans, at the District level, all the activities have been vested in the DDMA itself. The IRS envisages and lays down various tasks that may need to be performed by the existing administrative machinery at various levels. It also recommends prior identification of officers for the performance of different tasks and getting them trained in their respective roles, and provides a structure under which all the line departments will function in tandem with the District and State administration.

4. The Incident Response System (IRS) is an effective mechanism for reducing the scope for ad-hoc measures in response. It incorporates all the tasks that may be performed during DM irrespective of their level of complexity. It envisages a composite team with various Sections to attend to all the possible response requirements. If IRS is put in place and stakeholders trained and made aware of their roles, it will greatly help in reducing chaos and confusion during the response phase. Everyone will know what needs to be done, who will do it and who is in command, etc. IRS is a flexible system and all the Sections, Branches and Units need not be activated at the same time. Various Sections, Branches and Units need to be activated only as and when they are required.

5. The management of response in disasters requires the existing administrative set up, civil society and its various institutions to carry out a large number of

tasks. The activities involved in response management would depend on the nature and type of disaster. It has been observed that in times of disaster, apart from lack of resources, lack of coordination among various agencies and an absence of role clarity amongst various stakeholders pose serious challenges. If the response is planned and the stakeholders are trained, there will be no scope for ad-hoc measures and the response will be smooth and effective. The cardinal objective of the IRS is to pre-designate officers to perform various duties as well as train them in their respective roles.

6. The IRS provides a participatory, well structured, fail safe, multi-disciplinary, multi departmental and systematic approach to guide administrative mechanisms at all levels of the Government. It also provides scope for private sector, NGOs, CBOs, PRIs and communities to work seamlessly in the response activities. The IRS can be implemented irrespective of size, location, type and complexity of the disaster in India. The IRS is applicable for management of all incidents, natural or man-made. Thus, its methodology will be equally useful for handling incidents which are to be managed by the extant mechanism, such as Terrorism (Counter-Insurgency), Law and Order Situations, Serial Bomb Blasts, Hijacking, Air Accidents, Chemical, Biological, Radiological and Nuclear (CBRN) Disasters, Mine Disasters, Ports and Harbour Emergencies, Forest Fires, Oil Field Fires and Oil Spills.

7. The organisational structure of IRS is devised by the NDMA and is appended to this order as appendix 1.

8. The NDMA guidelines regarding the IRS has clearly mentioned the roles and responsibilities of the various functionaries. Several discussions regarding the implementation of the IRS in the district had been conducted and the following officers are designated as the functionaries in the district level as mentioned below:

Sl. No	Functionaries of IRS	Designated Officer
1	Responsible Officer	District Collector & Chairman DDMA
2	Incident Commander	CEO, DDMA
3	Deputy IC	J S Disaster Management
4	Information & Media Officer	District Information Officer
5	Liaison Officer	Sub Collector, Thiruvananthapuram
6	Safety Officer	District Fire Officer
7	Operation Section Chief	DCP / DSP (L&O)
8	Staging Area Manager	J.S Land Acquisition
9	Response Branch Director	Station Officer Fire And Rescue / S.H.O
10	Transportation Branch Director	RTO
11	Road unit Leader	MVI
12	Rail unit Leader	Station Director, Trivandrum Central
13	Water unit Leader	Coastal Police SHO
14	Air	Designated Officer from Indian Air Force
15	Planning Section Chief	Additional District Magistrate
16	Resource Unit Leader	DDP/ Sec Corporation/Sec. Municipality
17	Situation Unit Leader	Hazard Analyst, DDMA
18	Documentation Unit Leader	Assistant District Information Officer
19	Demobilization Unit Leader	Huzoor Sirasthadar
20	Logistics Section Chief	Deputy Collector LA
21	Service Branch Director	ADC (Gen)
22	Communication Unit	DySP Tele Communications
23	Medical Unit	DMO
24	Food Unit	Food Safety Officer
25	Support Branch Director	Spl.Tahsildar, LA Airport
26	Resource Provision Unit Leader	ACP (AR Camp)
27	Facilities Unit Leader	Protocol Officer
28	Ground Support Unit Leader	J RTO

29	Finance Branch Director	Finance Officer
30	Time Unit Leader	JS Finance
31	Compensation/ Claim Unit Leader	JS CMDRF
32	Procurement & Cost Unit Leader	JS Accounts

9. All the officers designated as different functionaries are advised to go through the guidelines of IRS issued by NDMA and get well versed with the roles and responsibility of each position. The CEO, DDMA is authorised to conduct as many training sections to these officers and their supporting staff and also the officers at lower level so that the system can be implemented in its full sense.

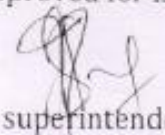
10. CEO, DDMA shall report the preparedness of implementation after giving proper training to all functionaries to the DDMA and the DDMA will review the preparedness and announce the date from which the Incident Response System take effect in the district.

Sd/-
District Collector &
Chairman, DDMA

Copy to :

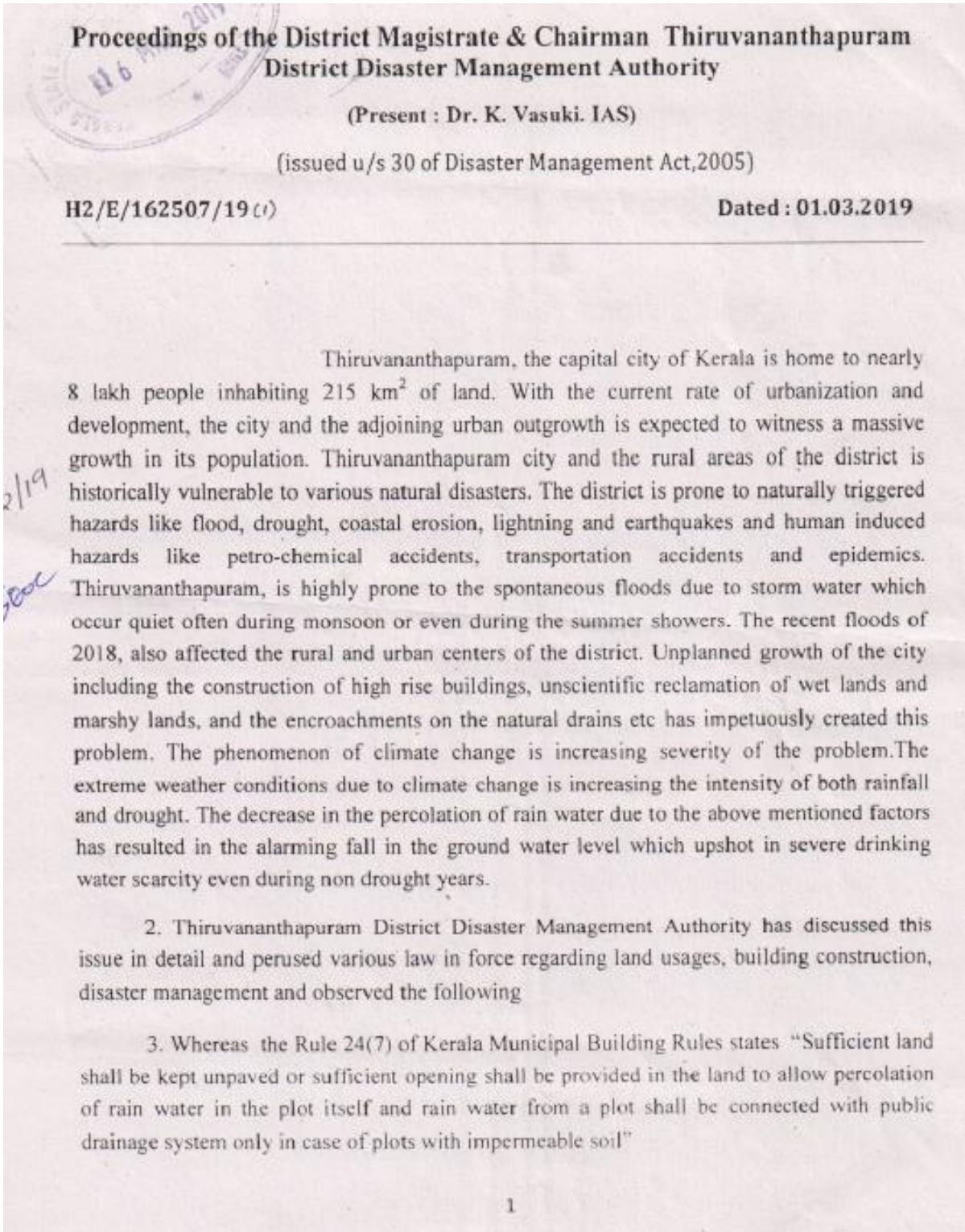
1. District Panchayath President, Thiruvananthapuram
2. District Police Chief (City), Thiruvananthapuram
3. District Police Chief (Rural), Thiruvananthapuram
4. District Medical Officer, Thiruvananthapuram
5. Executive Engineer, Major Irrigation, Thiruvananthapuram
6. Divisional Officer, Fire & Rescue, Thiruvananthapuram
7. Member Secretary, SDMA, observatory Hills, Vikas Bhavan PO, Trpm.
8. All officers posted
9. All district level officers

Approved for issue

superintendent

12. അനുബന്ധം 4: തിരുവനന്തപുരം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി മഴവെള്ള സംഭരണം നടപ്പാക്കുവാൻ പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവ്

4. Whereas the Rule 109A(1) of Kerala Municipal Building Rules states that

'Unless otherwise stipulated specifically in a Town Planning Scheme, workable rainwater harvesting arrangements shall be provided as an integral part of all new building constructions for the following occupancies namely:-

- (i) Group A1 - Residential (with floor area of 100 m² or more and plot area of 200 m² or more)
- (ii) Group A2 - Special Residential
- (iii) Group B - Educational
- (iv) Group C - Medical/Hospital
- (v) Group D - Assembly
- (vi) Group E - Office/Business
- (vii) G1 & G2 - Industrial (only for workshops, assembly, laboratories, dry cleaning plants power plants, Gas plants Refineries diaries food processing units and any other occupancies notified by the Government from time to time)
- (viii) Group G1 - Hazardous (automobile wash stall, Automobile service Stations, Service Garages with repairing facilities and any other occupancies notified by the Government from time to time.)'

5. Whereas the Rule 109A(3) of Kerala Municipal Building Rules states that

The minimum capacity of the storage tank as stipulated in Sub-rule (2) (v) of the rooftop rainwater harvesting arrangements shall be at the rates given below

Group A1	25 liters/sqm of total floor area.
Group A2	25 liters/sqm of total floor area
Group B	50 liters/sqm of total floor area
Group C	50 liters/sqm of total floor area
Group D	50 liters/sqm of total floor area

Group E	50 liters/sqm of total floor area
Group G1 & G2	50 liters/sqm of total floor area
Group I(1)	25 liters/sqm of total floor area

6. Whereas the Rule 109A(4) of Kerala Municipal Building Rules states that

The municipality shall enforce work able artificial groundwater recharging arrangements as an integral part of all new building construction through collection of rooftop rain water

7. Whereas the Rule 109A(6) of Kerala Municipal Building Rules states that

Where ever rooftop rain water harvesting arrangements as stipulated in sub rules (I) to (iii) above are provided, additional arrangements for carrying the spill over water from storage tanks to recharge well or percolation pit need only be provided.

8. Whereas the Rule 109A(7) of Kerala Municipal Building Rules states that

The owner(s)/occupier(s) shall maintain the roof top rain water harvesting arrangements and artificial ground water recharge arrangements in healthy working conditions.

9. Whereas the Rule 109A(8) of Kerala Municipal Building Rules states that

The municipality may, in exceptional cases such as water logging or impermeable subsoil conditions to considerable depths exempt constructions from the mandatory ground water recharging arrangements

10. Whereas the Rule 101(1) of Kerala Panchayath Building Rules states that

Unless otherwise stipulated specifically in a Town Planning Scheme, workable groundwater recharging arrangement shall be provided as an integral part of all new building constructions through collection of rooftop rainwater. Provided that, the groundwater recharging arrangements are not mandatory for thatched buildings and for single family residential buildings if the total floor area is upto

150 sq.metres and if the total plot area is upto 320 sq.metres;

11. Whereas the Rule 102(1) of Kerala Panchayath Building Rules states that

Unless otherwise stipulated specifically in a Town Planning Scheme, workable rainwater storage arrangements shall be provided as an integral part of all new building constructions through the collection of rooftop rainwater for the following occupancies, namely:-

(i) Group A1	Residential (In the case of single family residential buildings , if the total floor area of the building is upto 150 m ² and if the plot area is upto 320m ² , the rainwater storage arrangements are notmandatory)
(ii) Group A2	Lodging Houses
(iii) Group B	Educational
(iv) Group C	Medical/Hospital
(v) Group D	Assembly
(vi) Group E	Office/Business
(vii) Group F	Mercantile/Commercial (If the total floor area of the building is upto 100 sq.metres and if the plot area is upto 200 sq.metres, the rainwater storage arrangements are not mandatory.)
(viii) Group G1 & G2	Industrial (only for workshops, assembly plants, laboratories, dry cleaning plants, power plants, Gas plants, refineries, dairies, food processing units and any other occupancies notified by the Government from time to time).
(ix) Group I (1)	Hazardous (Automobile wash stall, Automobile Service Stations, Service Garages with repairing facilities and any other occupancies notified by the Government from time to time)

Provided also that, the rainwater storage arrangements are not mandatory for thatched building

12. Whereas the Rule 102(3) of Kerala Panchayath Building Rules states that

The minimum capacity of the storage tank as stipulated in sub rule (2) (iv) of the rainwater storage arrangement shall be at the rate give below:

Group A1	25 litres/sq.m.of floor area
Group A2	25 litres/sq.m.of floor area

Group B	50 litres/sq.m.of floor area
Group C	50 litres/sq.m.of floor area
Group D	50 litres/sq.m.of floor area
Group E	50 litres/sq.m of floor area
Group F	25 litres/sq.m of floor area
Group G1 & G2	50 litres/sq.m.of floor area
Group I(1)	25 litres/sq.m.of floor area

Provided that, the floor area shall be the total floor area in all floors.

13. Whereas the section 3 of City Disaster Management Plan 2015 prepared by the Corporation of Thiruvananthapuram and approved by the Thiruvananthapuram District Disaster Management Authority on 03rd March 2016 states the follows:

- i) A total area of 29.02 km² has been identified as naturally flood prone the City, while 22.7 km² is assessed to be prone to urban flooding (page 31).
- ii) the general trend and the observations indicate that the City is increasingly prone to drought like conditions due to natural negative departure of rainfall from long period average (page 35).

14. Whereas the section 8 (page 70) of Hazard and Vulnerability Assessment Report for Thiruvananthapuram City prepared by Kerala State Emergency Operations Centre warns about the anticipated effects of global climate change in the city as follows:

1. Increase in autumn and winter season's extreme rainfall will increase the probability of urban flooding during the north-east monsoon period.
2. Decrease in spring rainfall would imply that the drinking water shortage faced by Thiruvananthapuram city during the peak summer (April-May) months will intensify.
3. Spring rainfall also has a cooling effect on the general urban temperature. The reduction in extreme rainfall during the period may increase the urban temperature and lead to intensification of urban heat-island effect. An increase in mean surface temperature by 0.5 to 4.5°C may significantly increase the probability of epidemics.

15. Whereas the Hazard and Vulnerability Assessment Report for Thiruvananthapuram City prepared by Kerala State Emergency Operations Centre suggest

that "minimum requirement of at least 2 m² rainwater percolation area in plots >200 m² with slope <20°" may be considered for climate change mitigation.

16. Whereas the sec 30 of Disaster Management Act of 2005, state that the district authority shall act as the district planning, coordinating, and implementing body for disaster management and take all measures for the purpose of disaster management in the district in accordance with the guidelines laid down by the National Authority and the state authority.

17. Whereas the sec 34 of Disaster Management Act 2005, states that for the purpose of assisting, protecting, or providing relief to the community, in response to any threatening disaster situation or disaster, the district authority may take such other steps as may be required or warranted to be taken in such a situation.

18. Urban flooding in the city is becoming a common annual event. Even during mild drizzle the city is being prone to flash floods. On other hand the frequency of dry days was increasing, the onset date of monsoon was being delayed in Kerala and the rainfall in monthly, seasonal and annual time scale was showing decreasing trend over the last 100 years period. The annual average rainfall of Thiruvananthapuram City is 1746 mm based on rainfall data from 1986 to 2013. During the period, the annual rainfall of the city was less than annual average in the years 1986, 1988, 1989, 1990, 1995, 1996, 2000, 2002, 2003, 2009, 2011, 2012 and 2013 (13 times). Thus the general trend and the observations indicate that the City is increasingly prone to drought like conditions due to natural negative departure of rainfall from long period average.

19. Increasing frequency of urban flooding and severe droughts in the recent past has proved disastrous to life, property and livelihood in the city. Understanding the disaster proneness of the city and undertaking appropriate risk management activity is essential to the wellbeing of the city dwellers. Also it is the essential duty of the District Disaster Management Authority to intervene and take such appropriate steps to mitigate the issues which spear head the disaster proneness.

20. Thiruvananthapuram District Disaster Management Authority is convinced that the draining out of the rain water to public roads and pathways and not allowing to percolate into the earth is the major cause of the flash floods and sinking of underground water table which

deepens the crisis of scarcity of drinking water during summer. So the recommendation in the Hazard and Vulnerability Assessment Report for Thiruvananthapuram City prepared by Kerala State Emergency Operations Centre suggesting the provision of dedicated rainwater percolation area in plots

21. As per the authority vested on Chairman, District Disaster Management Authority under sections 30, 32, 34 of The Disaster Management Act, 2005, the following directions are issued for strict compliance:

- i) Minimum of at least 2 sq.m area must be dedicated as rainwater percolation area in vacant plots having total area of 200 sq.m or above with slope less than 20° should be maintained. For plots having area above 300 sq.m, at least 1 percent of the total plot area may be dedicated for the purpose of rainwater percolation. Land owners must ensure that they have provided a dedicated rainwater percolation area in their plot.
- ii) All the building owners in the district, whose buildings have a built up area of more than 1500 sq. feet and which situates in a plot more than 200 sq. meter must install a rain water harvesting unit or a dedicated rainwater percolation area in the premises of their building within 1 year from the date of this order.
- iii) The Secretary of Corporation, Municipalities and Grama Panchayaths in Thiruvananthapuram district is hereby directed u/s 41 of DM Act to meticulously ensure that the provision regarding the establishment of rainwater harvesting unit as per the stipulations of the Kerala Municipal Building Rules or the Kerala Panchayath Building Rules as the case may be are complied without fail for all the existing buildings as per the para (ii) above and new buildings and shall submit a monthly action taken report containing the details of inspections held and rectifications made with effect from February 2019.
- iv) Draining out the rain water into the piped sewerage system, road side drains or to the public pathways and roads will be considered as non-compliance of this order. Any person who willfully disobeys or obstruct the implementation of this order may be penalized as per the provisions in sec 51, 54, 55, 56 of the Disaster Management Act 2005, which may extend to imprisonment of 1 year or fine or with both as the case may be.
- v) These direction shall be applicable throughout the Thiruvananthapuram district and shall come into force with effect from 01 February 2019 so that the forthcoming monsoon rains can be harvested without further loss and replenish the ground water level to fight the droughts in future.

vi) The above directions are covered by the provisions of Sec 71, 72 of the Disaster Management Act 2005.

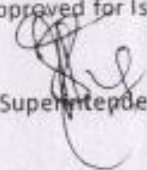
Given under the seal and signature of me on this 1st day of March 2019.

Sd/-
District Collector &
Chairman, DDMA

Copy to :

1. District Panchayath President, Thiruvananthapuram.
2. District Police Chief (city), Thiruvananthapuram.
3. District Police Chief (rural), Thiruvananthapuram.
4. District Medical Officer, Thiruvananthapuram.
5. Executive Engineer, Major Irrigation, Thiruvananthapuram.
6. Divisional Officer, Fire & rescue, Thiruvananthapuram.
- ✓ 7. Member Secretary, SDMA, *Observatory hills, Vikas Bhavan P.O, Trpm.*
8. Secretary, Corporation, Thiruvananthapuram.
9. Secretary, Neyyattinkara Municipality.
10. Secretary, Nedumangad Municipality.
11. Secretary, Varkala Municipality.
12. Secretary, Attingal Municipality.
13. Deputy Director of Panchayath, Thiruvananthapuram.
14. District information Officer, Thiruvananthapuram.

Approved for Issue

Superintendent

കൈപുസ്തകം തയ്യാറാക്കിയവർ

1. ഡോ. ശേഖർ എൽ. കുര്യാക്കോസ്, മെമ്പർ സെക്രട്ടറി, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി
2. ശ്രീ. നിമിൻ ഡേവിസ്, ഹസാർഡ് അനലിസ്റ്റ്, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി
3. ശ്രീ. ഫഹദ് മർസൂക്ക്, ഹസാർഡ് അനലിസ്റ്റ്, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി